

ผลงานลำดับที่ 2

ยุทธศาสตร์การพัฒนาสุขภาพสัตว์ในพื้นที่ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม
กรณีศึกษาการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี
และสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี

โดย

นางมยุรี ประทุมแก้ว

เอกสารประกอบการขอประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
ตำแหน่งเลขที่ 1718 ส่วนยุทธศาสตร์และสารสนเทศการปศุสัตว์
สำนักงานปศุสัตว์เขต 1

คำนำ

การศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาสุขภาพสัตว์ในพื้นที่ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม กรณีศึกษา การแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีและสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบ วิธีการบริหารจัดการแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพสัตว์ในระดับพื้นที่ที่มีความ ยุ่งยากและมีข้อจำกัด รวมทั้งศึกษารูปแบบหรือวิธีการบริหารจัดการที่ค้นพบ เพื่อนำไปขยายผลพัฒนางาน ในพื้นที่ปศุสัตว์เขต 1

การศึกษาครั้งนี้มุ่งเน้นศึกษา สรุบทบทเรียน ถอดบทเรียน โดยนำวิธีการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า ของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีและสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรีมาศึกษา และอาศัยข้อมูล การสมัครขอรับรางวัลบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมของสำนักงานปศุสัตว์เขต 1 ประจำปี 2567 ประเภทรางวัลสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม (Effectiveness of People Participation) รวมทั้งศึกษา กฎ ระเบียบ และคู่มือการปฏิบัติงาน เพื่อนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในระดับพื้นที่ ที่มีความยุ่งยากและมีข้อจำกัด ซึ่งจะส่งผลให้อัตราการเกิดโรคพิษสุนัขบ้าลดลงอย่างต่อเนื่อง

ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงานด้านสุขภาพสัตว์ หรือผู้รับผิดชอบโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธาน ศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี ตลอดจนผู้สนใจ สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานในพื้นที่ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเกิดประโยชน์อย่างสูงสุดในการปฏิบัติงานต่อไป

มยุรี ประทุมแก้ว

ธันวาคม 2568

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	(ก)
สารบัญ	(ข)
สารบัญตาราง	(ค)
สารบัญภาพ	(ง)
แบบการเสนอผลงาน (ระดับชำนาญการและระดับชำนาญการพิเศษ)	1
ส่วนที่ 1 ข้อมูล/ตำแหน่ง	1
ส่วนที่ 2 ผลงานที่เป็นผลการปฏิบัติงานหรือผลสำเร็จของงาน	5
1. ชื่อเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาสุขภาพสัตว์ในพื้นที่ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม กรณีศึกษาการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี และสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี	5
2. ระยะเวลาดำเนินการ	5
3. ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน	5
4. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการ และเป้าหมายของงาน	31
5. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)	
5.1 ผลสำเร็จของงานเชิงปริมาณ	50
5.2 ผลสำเร็จของงานเชิงคุณภาพ	51
6. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ	52
7. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ	54
8. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ	54
9. ข้อเสนอแนะ	54
10. การเผยแพร่ผลงาน	56
เอกสารอ้างอิง/บรรณานุกรม	58
ภาคผนวก	60
ภาคผนวก ก	61
ภาคผนวก ข	62

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในจากกรณีศึกษาของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด นนทบุรีและสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี	39
ตารางที่ 2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกจากกรณีศึกษาของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด นนทบุรีและสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี	40
ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ TOWS Matrix	41

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 ระบบราชการ 4.0	12
ภาพที่ 2 การพัฒนาภาคราชการและส่งเสริมศักยภาพภาคประชาชน เพื่อการบรรลุเป้าหมายการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม	19
ภาพที่ 3 สถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าจังหวัดนนทบุรีเปรียบเทียบกับประเทศไทย	34
ภาพที่ 4 สถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าจังหวัดเพชรบุรีเปรียบเทียบกับประเทศไทย	35
ภาพที่ 5 แสดงการเผยแพร่ผลงานบนเว็บไซต์	56

แบบการเสนอผลงาน
(ระดับชำนาญการและชำนาญการพิเศษ)

.....

ส่วนที่ 1 ข้อมูล/ตำแหน่ง

ชื่อผู้ขอประเมิน นางมยุรี ประทุมแก้ว

ตำแหน่งปัจจุบัน นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ ตำแหน่งเลขที่ 1718

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งปัจจุบัน

1) หน้าที่ความรับผิดชอบโดยสรุป (Job Summary)

ปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ โดยใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความชำนาญในงานสูงมากในด้านวิเคราะห์นโยบายและแผน เพื่อจัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ และงบประมาณด้านการพัฒนาการปศุสัตว์ รวมทั้งจัดทำระบบสารสนเทศ เพื่อการพัฒนาปศุสัตว์ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจ หรือแก้ไขปัญหาที่ยากมาก เพื่อให้การดำเนินงานของสำนักงานปศุสัตว์เขตมีประสิทธิภาพ และสนับสนุนภารกิจของกรมปศุสัตว์ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย และแผนยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

2) หน้าที่ความรับผิดชอบหลัก

ก. ด้านการปฏิบัติการ

- 1) ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ และงบประมาณด้านการพัฒนาการปศุสัตว์ เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงสอดคล้องกับนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ และภารกิจของกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และศักยภาพการปศุสัตว์ในพื้นที่รับผิดชอบ
- 2) ศึกษา วิเคราะห์ เกี่ยวกับระบบบริหารจัดการเขตเศรษฐกิจด้านปศุสัตว์ (Zoning) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตปศุสัตว์ ต้นทุนการผลิต และการตลาดปศุสัตว์ที่เหมาะสมในพื้นที่รับผิดชอบ
- 3) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ระบบการผลิตสินค้ารายชนิดสัตว์ รวมทั้งต้นทุนการผลิตสินค้ารายชนิดสัตว์ รวมทั้งต้นทุนการผลิต การตลาดในพื้นที่รับผิดชอบ และจัดทำแผนการขับเคลื่อนโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์รายชนิดสัตว์ของหน่วยงาน ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์รายชนิดสัตว์ของกรมปศุสัตว์ เพื่อให้เกิดการพัฒนาการผลิตสินค้าปศุสัตว์อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนด
- 4) จัดทำและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติทางด้านปศุสัตว์ และประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศการปศุสัตว์ในพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อให้มีข้อมูลเชิงสถิติที่ถูกต้อง ครบถ้วน และสามารถนำไปใช้อ้างอิงในการพัฒนาการผลิตสินค้าปศุสัตว์ และการดำเนินงานต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ และตรงตามเวลาที่กำหนด
- 5) ศึกษา วิเคราะห์ เกี่ยวกับการบริหารจัดการภัยพิบัติด้านปศุสัตว์ในพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยด้านปศุสัตว์ และฟื้นฟูเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติ

6) วิเคราะห์ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับนโยบายและแผน เพื่อปรับปรุงแผนงานให้มีคุณภาพ ดียิ่งขึ้น และเป็นแนวทางพัฒนาปรับปรุงการกำหนดนโยบายและแผนงานในครั้งต่อไป รวมทั้งติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนงาน โครงการ และงบประมาณ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและ ผลสัมฤทธิ์ของกรมปศุสัตว์และหน่วยงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

7) วางแผนการจัดทำเอกสาร รายงานสรุปผลการดำเนินงานด้านยุทธศาสตร์และ สารสนเทศการปศุสัตว์ของหน่วยงาน เพื่อเป็นข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้บริหารในการตัดสินใจ และประกอบ การดำเนินงานต่าง ๆ ของกรมปศุสัตว์

8) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย เพื่อสนับสนุนให้หน่วยงานในสังกัด และ กรมปศุสัตว์ในภาพรวมประสบความสำเร็จตามแผนงานและเป้าหมายที่กำหนดไว้

ข. ด้านการวางแผน

1) วางแผนหรือร่วมดำเนินการวางแผนยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการด้านการพัฒนา การปศุสัตว์ บูรณาการแผนงาน/โครงการระดับเขตและระดับจังหวัดด้านการพัฒนาการปศุสัตว์ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกรมปศุสัตว์ แก้ปัญหาในการปฏิบัติงานและติดตามประเมินผล เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ที่กำหนด

ค. ด้านการประสานงาน

1) ประสานงานภายในหน่วยงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ในการบูรณาการงานตามยุทธศาสตร์ของกรมปศุสัตว์ และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ด้านการพัฒนา ปศุสัตว์ในการปฏิบัติงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้เกิดความร่วมมือและผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนดไว้

2) ชี้แจง ให้ข้อคิดเห็นในที่ประชุมคณะกรรมการ หรือคณะทำงานต่าง ๆ เกี่ยวกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ด้านการปศุสัตว์ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อให้เกิดประโยชน์และความร่วมมือในการดำเนินงาน ร่วมกันด้านการปศุสัตว์

ง. ด้านการบริการ

1) ให้คำแนะนำ ตอบปัญหาและชี้แจงในเรื่องเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาปศุสัตว์ และระบบสารสนเทศการปศุสัตว์ หรืออำนวยความสะดวก หรือถ่ายทอดความรู้แก่ หน่วยงานราชการ เอกชน เกษตรกร หรือประชาชนทั่วไป เพื่อให้ผู้ที่สนใจได้ทราบข้อมูลความรู้ต่าง ๆ และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ สูงสุด

2) ให้คำแนะนำแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ องค์กรเกษตรกร หรือภาคเอกชน เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ พื้นฐาน หรือเทคนิควิธีการบริหาร หรือการพัฒนาทรัพยากรบุคคล เพื่อให้ระบบการบริหารทรัพยากรบุคคล ด้านปศุสัตว์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น

3) เผยแพร่และประชาสัมพันธ์แผนยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาปศุสัตว์ และกำหนด แนวทางการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศการปศุสัตว์ เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง และเป็นข้อมูล สำหรับการพัฒนาด้านปศุสัตว์

4) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และผลิตสื่อเกี่ยวกับการพัฒนาการปศุสัตว์ในเขตพื้นที่
รับผิดชอบ เพื่อสนับสนุนให้หน่วยงาน และกรมปศุสัตว์บรรลุภารกิจที่กำหนดไว้

ตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ ตำแหน่งเลขที่ 1718

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง

ปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ โดยใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์และ
ความชำนาญในงานสูงมากในด้านวิเคราะห์นโยบายและแผน เพื่อจัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ
และงบประมาณด้านการพัฒนาการปศุสัตว์ รวมทั้งจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการพัฒนาปศุสัตว์ในเขตพื้นที่
รับผิดชอบ ปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจ หรือแก้ไขปัญหาที่ยากมาก เพื่อให้การดำเนินงานของสำนักงาน
ปศุสัตว์เขตมีประสิทธิภาพ และสนับสนุนภารกิจของกรมปศุสัตว์ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย
และแผนยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

ก. ด้านการปฏิบัติการ

1) ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ และงบประมาณ
ด้านการพัฒนาการปศุสัตว์ เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงสอดคล้องกับนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ และภารกิจ
ของกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และศักยภาพการปศุสัตว์ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

2) ศึกษา วิเคราะห์ เกี่ยวกับระบบบริหารจัดการเขตเศรษฐกิจด้านปศุสัตว์ (Zoning)
เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตปศุสัตว์ ต้นทุนการผลิต และการตลาดปศุสัตว์ที่เหมาะสมในเขตพื้นที่
รับผิดชอบ

3) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ระบบการผลิตสินค้ารายชนิดสัตว์ รวมทั้งต้นทุนการผลิตสินค้า
รายชนิดสัตว์ รวมทั้งต้นทุนการผลิต การตลาดในพื้นที่รับผิดชอบ และจัดทำแผนการขับเคลื่อนโครงการ
ภายใต้ยุทธศาสตร์รายชนิดสัตว์ของหน่วยงานให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์รายชนิดสัตว์ของกรมปศุสัตว์
เพื่อให้เกิดการพัฒนาการผลิตสินค้าปศุสัตว์อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนด

4) จัดทำและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติทางด้านปศุสัตว์ และประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศ
การปศุสัตว์ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อให้มีข้อมูลเชิงสถิติที่ถูกต้องครบถ้วน และสามารถนำไปใช้อ้างอิง
ในการพัฒนาการผลิตสินค้าปศุสัตว์ และการดำเนินงานต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ
และตรงตามเวลาที่กำหนด

5) ศึกษาวิเคราะห์ เกี่ยวกับการบริหารจัดการภัยพิบัติด้านปศุสัตว์ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ
เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยด้านปศุสัตว์ และฟื้นฟูเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ที่ได้รับผลกระทบ
จากภัยพิบัติ

6) วิเคราะห์ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับนโยบายและแผน เพื่อปรับปรุงแผนงานให้มีคุณภาพ
ดียิ่งขึ้นและเป็นแนวทางพัฒนาปรับปรุงการกำหนดนโยบายและแผนงานในครั้งต่อไป รวมทั้งติดตามและ
ประเมินผลการปฏิบัติงาน ตามแผนงาน โครงการ และงบประมาณ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์
ของกรมปศุสัตว์และหน่วยงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

7) วางแผนการจัดทำเอกสาร รายงานสรุปผลการดำเนินงานด้านยุทธศาสตร์และสารสนเทศการปศุสัตว์ของหน่วยงานเพื่อเป็นข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้บริหารในการตัดสินใจและประกอบการดำเนินงานต่าง ๆ ของกรมปศุสัตว์

8) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย เพื่อสนับสนุนให้หน่วยงานในสังกัดและกรมปศุสัตว์ในภาพรวมประสบความสำเร็จตามแผนงานและเป้าหมายที่กำหนดไว้

ข. ด้านการวางแผน

1) วางแผนหรือร่วมดำเนินการวางแผนยุทธศาสตร์ แผนงานโครงการด้านการพัฒนาการปศุสัตว์ บูรณาการแผนงาน/โครงการระดับเขต และระดับจังหวัดด้านการพัฒนาการปศุสัตว์ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกรมปศุสัตว์ แก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน และติดตามประเมินผลเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ที่กำหนด

ค. ด้านการประสานงาน

1) ประสานงานภายในหน่วยงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนในการบูรณาการงานตามยุทธศาสตร์ของกรมปศุสัตว์ และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ด้านการพัฒนาปศุสัตว์ ในการปฏิบัติงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้เกิดความร่วมมือและผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนดไว้

2) ชี้แจงให้ข้อคิดเห็นในที่ประชุมคณะกรรมการหรือคณะทำงานต่าง ๆ เกี่ยวกับนโยบายยุทธศาสตร์ด้านการปศุสัตว์ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อให้เกิดประโยชน์และความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกันด้านการปศุสัตว์

ง. ด้านการบริการ

1) ให้คำแนะนำ ตอบปัญหา และชี้แจงในเรื่องเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาปศุสัตว์ และระบบสารสนเทศการปศุสัตว์ หรืออำนวยความสะดวก หรือถ่ายทอดความรู้แก่ หน่วยงานราชการ เอกชน เกษตรกร หรือประชาชนทั่วไป เพื่อให้ผู้ที่สนใจได้ทราบข้อมูล ความรู้ต่าง ๆ และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2) ให้คำแนะนำแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ องค์กรเกษตรกร หรือภาคเอกชน เกี่ยวกับหลักเกณฑ์พื้นฐานหรือเทคนิควิธีการบริหาร หรือการพัฒนาทรัพยากรบุคคล เพื่อให้ระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลด้านปศุสัตว์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น

3) เผยแพร่และประชาสัมพันธ์แผนยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาปศุสัตว์ และกำหนดแนวทางการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศการปศุสัตว์ เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องและเป็นข้อมูลสำหรับการพัฒนาด้านปศุสัตว์

4) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์และผลิตสื่อเกี่ยวกับการพัฒนาการปศุสัตว์ในเขตพื้นที่รับผิดชอบเพื่อสนับสนุนให้หน่วยงานและกรมปศุสัตว์บรรลุภารกิจที่กำหนดไว้

ส่วนที่ 2 ผลงานที่เป็นผลการปฏิบัติงานหรือผลสำเร็จของงาน

1. เรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาสุขภาพสัตว์ในพื้นที่ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม กรณีศึกษาการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีและสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดจังหวัดเพชรบุรี

2. ระยะเวลาดำเนินการ ตุลาคม 2567 - เมษายน 2568

3. ความรู้ ความชำนาญ หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

การศึกษาเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาสุขภาพสัตว์ในพื้นที่ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม กรณีศึกษาการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีและสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี ผู้ขอรับการประเมินได้ใช้ความรู้ทางวิชาการ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในการดำเนินการ ดังนี้

3.1 พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535

3.2 พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557

3.3 พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558

3.4 หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

3.5 ยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์ (พ.ศ. 2566-2570)

3.6 เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ 4.0 (PMQA)

3.7 แนวทางการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม

3.8 แนวคิดการพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent)

3.9 การจัดทำแผนยุทธศาสตร์

3.10 โครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธาน ศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (2535) ประกาศราชกิจจานุเบกษา พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535 สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

วัตถุประสงค์

เพื่อควบคุมและป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า เป็นโรคร้ายแรงที่เป็นอันตรายต่อคนและสัตว์ กรมปศุสัตว์มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการ

ขอบเขต

ใช้บังคับกับสุนัข และสัตว์อื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง ผู้ที่มีหน้าที่ปฏิบัติตาม คือ เจ้าของสัตว์ หรือผู้ครอบครองสัตว์

ข้อกำหนดหลักที่สำคัญ

1. การฉีดวัคซีน (มาตรา 5)

สุนัขต้องได้รับการฉีดครั้งแรกเมื่ออายุ 2-4 เดือน และฉีดวัคซีนครั้งต่อไปตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบรับรองการฉีดวัคซีน ส่วนสัตว์ควบคุมอื่น ให้ได้รับการฉีด โดยเจ้าของต้องเสียค่าธรรมเนียม ถ้าเรียกสัตวแพทย์ไปฉีดวัคซีนที่บ้าน ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่ม ตามประกาศกำหนด

2. เครื่องหมายประจำตัวและใบรับรองการฉีดวัคซีน (มาตรา 6-7)

สัตว์ที่ได้รับวัคซีนจะได้รับเครื่องหมายประจำตัว และใบรับรองการฉีดวัคซีนหลังฉีดวัคซีน หากสูญหายหรือชำรุด ต้องขอเครื่องหมายประจำตัว และใบรับรองการฉีดวัคซีนใหม่ภายใน 15 วัน ต้องติดเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ให้เห็นชัดเจน

3. สัตว์ในที่สาธารณะ (มาตรา 9, 15)

สัตว์ไม่มีเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ หรือมีแต่เป็นเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ปลอม พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจดำเนินการจับกักขัง กรณีไม่มีเจ้าของมารับภายใน 5 วัน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น มีอำนาจทำลายได้ กรณีสัตวแพทย์พบสัตว์มีอาการโรคพิษสุนัขบ้าสามารถทำลายได้ทันที

4. อำนาจสัตวแพทย์ (มาตรา 10-11)

สามารถเข้าตรวจบ้านโรงเรือน หรือสถานที่เฉพาะกลางวัน หากตรวจพบว่าสัตว์ยังไม่ได้รับการฉีดวัคซีนให้ฉีดวัคซีนให้แก่สัตว์ได้ เจ้าของเสียค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่า และนำหัวสัตว์ที่สงสัยไปตรวจชันสูตร สั่งทำลายซากสัตว์ที่ตายด้วยโรคพิษสุนัขบ้า เจ้าของต้องแจ้งเมื่อพบอาการภายใน 24 ชั่วโมง

5. สัตว์ถูกกัด (มาตรา 12-14)

กรณีสัตว์ควบคุมถูกสัตว์อื่นสงสัยว่าเป็นโรคพิษสุนัขบ้า เจ้าของต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือพนักงานท้องถิ่นภายใน 24 ชั่วโมง เพื่อให้สัตว์ควบคุมได้รับการฉีดวัคซีน โดยเจ้าของสัตว์เฝ้าสังเกตอาการสัตว์ที่ถูกกัดไม่น้อยกว่า 6 เดือน

6. อำนาจอธิบดีกรมปศุสัตว์ (มาตรา 17)

อำนาจหน้าที่ป้องกันการเกิดและการแพร่โรคพิษสุนัขบ้า โดยให้เจ้าของสัตว์ควบคุม นำสัตว์ควบคุมไปรับการฉีดวัคซีนจากสัตวแพทย์ หรือผู้ได้รับมอบหมายเป็นหนังสือจากสัตวแพทย์ ตามวัน เวลา สถานที่ฉีดวัคซีน ที่สัตวแพทย์กำหนด ให้สัตวแพทย์หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นหนังสือจากสัตวแพทย์ไปฉีดวัคซีนถึงบ้านเจ้าของสัตว์

3.2 พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (2557) ประกาศราชกิจจานุเบกษา พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรม และการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 สรุปสาระสำคัญดังนี้

วัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในการป้องกันการทารุณกรรม และการจัดสวัสดิภาพสัตว์ เพื่อให้สัตว์ต้องได้รับการคุ้มครองตามธรรมชาติของสัตว์อย่างเหมาะสม

ขอบเขต

ใช้บังคับกับการกระทำทารุณกรรมกับสัตว์ที่เลี้ยงไว้เป็นสัตว์บ้าน สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้งาน สัตว์เลี้ยงใช้เป็นพาหนะ สัตว์เลี้ยงใช้เป็นเพื่อน สัตว์เลี้ยงใช้เป็นอาหาร สัตว์เลี้ยงใช้ในการแสดง หรือสัตว์เลี้ยงเพื่อใช้ในการอื่นใด ทั้งนี้ไม่ว่าจะมีเจ้าของหรือไม่ก็ตาม รวมถึงสัตว์ที่อาศัยอยู่ในธรรมชาติตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ไม่หมายรวมถึงสัตว์ป่าตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า และสัตว์น้ำตามกฎหมายว่าด้วยการประมง

องค์กรจัดสวัสดิภาพสัตว์ (มาตรา 11-13)

คณะบุคคลหรือนิติบุคคลใด มีวัตถุประสงค์หรือดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทารุณกรรม หรือการจัดสวัสดิภาพสัตว์ ไม่มีวัตถุประสงค์ทางการเมือง หรือแสวงหากำไร หรือรายได้มาแบ่งปันกัน มีสิทธิขึ้นทะเบียนเป็นองค์กรจัดสวัสดิภาพสัตว์ต่อนายทะเบียน หากปรากฏว่าดำเนินกิจกรรมฝ่าฝืนกฎหมาย หรือมีวัตถุประสงค์ในทางการเมือง หรือแสวงหากำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน กระทำการขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ให้นายทะเบียนมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือ และกำหนดระยะเวลาระงับการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว หากไม่ปฏิบัติตามคำสั่งภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้นายทะเบียนมีอำนาจเพิกถอนการขึ้นทะเบียนขององค์กรจัดสวัสดิภาพสัตว์นั้นได้

สถานสงเคราะห์สัตว์ (มาตรา 14-16)

กำหนดให้ผู้ซึ่งจัดตั้งสถานสงเคราะห์สัตว์ ที่ดำเนินกิจกรรมในลักษณะที่ไม่มีวัตถุประสงค์ในทางการเมือง ไม่แสวงหากำไร หรือรายได้มาแบ่งปันกัน มีสิทธิขอขึ้นทะเบียนเป็นสถานสงเคราะห์สัตว์ต่อนายทะเบียนได้เมื่อได้มีการขึ้นทะเบียนแล้วอาจได้รับการสนับสนุนจากกรมปศุสัตว์ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ในเรื่องความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการทารุณกรรม การจัดสวัสดิภาพสัตว์ การควบคุมปริมาณสัตว์ และการป้องกันโรคระบาดสัตว์ภายในสถานสงเคราะห์สัตว์ หากปรากฏภายหลังว่าสถานสงเคราะห์สัตว์ใดที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้แล้ว ดำเนินกิจกรรมทางการเมือง หรือแสวงหากำไร หรือรายได้มาแบ่งปันกัน กระทำการทารุณกรรมสัตว์ หรือไม่จัดสวัสดิภาพสัตว์ให้เหมาะสม ให้นายทะเบียนมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือกำหนดระยะเวลาให้สถานสงเคราะห์สัตว์ปฏิบัติให้ถูกต้อง หากปรากฏว่ายังคงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้นายทะเบียนมีอำนาจเพิกถอนการขึ้นทะเบียนสถานสงเคราะห์สัตว์นั้น

การป้องกันการทารุณกรรมสัตว์ (มาตรา 19 ถึงมาตรา 20)

ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอันเป็นการทารุณกรรมสัตว์ โดยไม่มีเหตุอันสมควร แต่หากเป็นการกระทำดังต่อไปนี้ กฎหมายไม่ถือว่าเป็นการทารุณกรรมสัตว์ โดยไม่มีเหตุอันสมควร

- การฆ่าสัตว์เพื่อใช้เป็นอาหาร ทั้งนี้เฉพาะสัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นอาหาร
- การฆ่าสัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์ และจำหน่ายเนื้อสัตว์
- การฆ่าสัตว์เพื่อควบคุมโรคระบาด ตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์
- การฆ่าสัตว์ในกรณีที่สัตว์แพทย์เห็นว่าสัตว์ป่วย พิการบาดเจ็บ และไม่สามารถเยียวยาหรือรักษาให้มีชีวิตอยู่รอดได้โดยปราศจากความทุกข์ทรมาน
- การฆ่าสัตว์ตามพิธีกรรม หรือความเชื่อทางศาสนา
- การฆ่าสัตว์ในกรณีที่มีความจำเป็น เพื่อป้องกันอันตรายแก่ชีวิตหรือร่างกายของมนุษย์หรือสัตว์อื่น
- การกระทำใด ๆ ต่อร่างกายสัตว์ ซึ่งเข้าลักษณะของการประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์
- การตัด หู หาง ขน เขา หรืองา โดยมีเหตุอันสมควรและไม่เป็นอันตรายต่อสัตว์หรือการดำรงชีวิตของสัตว์
- การกระทำอื่นใดที่มีกฎหมายกำหนดให้สามารถกระทำได้เป็นการเฉพาะ
- การกระทำอื่นใดที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

การจัดสวัสดิภาพสัตว์ (มาตรา 22-24)

1. เจ้าของสัตว์ต้องดำเนินการจัดสวัสดิภาพสัตว์ให้แก่สัตว์ของตนให้เหมาะสม ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด
2. ห้ามมิให้เจ้าของสัตว์ปล่อย ละทิ้ง หรือกระทำการใด ๆ ให้สัตว์พ้นจากการดูแลของตน โดยไม่มีเหตุอันสมควร ซึ่งการกระทำดังกล่าวไม่รวมถึงการโอนกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครองให้แก่ผู้ซึ่งจะนำสัตว์ไปดูแลแทน
3. กำหนดเกี่ยวกับการขนส่งสัตว์ หรือการนำสัตว์ไปใช้งาน หรือใช้ในการแสดงเจ้าของสัตว์ หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องจัดสวัสดิภาพสัตว์ให้เหมาะสม ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

3.3 พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (2558) ประกาศราชกิจจานุเบกษา พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 สรุปสาระสำคัญดังนี้

“โรคติดต่อ” หมายความว่า โรคที่เกิดจากเชื้อโรคหรือพิษของโรคซึ่งสามารถแพร่โดยตรงหรือทางอ้อมมาสู่คน

“โรคติดต่ออันตราย” หมายความว่า โรคติดต่อที่มีความรุนแรงสูงและสามารถแพร่ไปสู่ผู้อื่นได้อย่างรวดเร็ว

“โรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวัง” หมายความว่า โรคติดต่อที่ต้องมีการติดตามตรวจสอบ หรือ จัดจัดเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่อง

“โรคระบาด” หมายความว่า โรคติดต่อหรือโรคที่ยังไม่ทราบสาเหตุของการเกิดโรคแน่ชัด อาจแพร่ไปสู่ผู้อื่นได้อย่างรวดเร็ว และกว้างขวาง หรือมีภาวะของการเกิดโรคมามากผิดปกติกว่าที่เคยเป็นมา

การเฝ้าระวังโรคติดต่อ

กรณีที่มีโรคติดต่ออันตราย โรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวัง หรือโรคระบาดตามนิยามกฎหมาย เกิดขึ้น ให้บุคคลดังต่อไปนี้แจ้งต่อเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ

- เจ้าบ้าน หรือผู้ควบคุมดูแลบ้าน หรือแพทย์ผู้ทำการรักษาพยาบาลในกรณีที่พบผู้ที่เป็น หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคติดต่อดังกล่าวเกิดขึ้นในบ้าน

- ผู้รับผิดชอบในสถานพยาบาล กรณีที่พบผู้ที่เป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคติดต่อดังกล่าวเกิดขึ้นในสถานพยาบาล

- ผู้ทำการชันสูตร หรือผู้รับผิดชอบในสถานที่ที่ได้มีการชันสูตร ในกรณีที่ได้มีการชันสูตรทางการแพทย์ หรือทางการสัตว์แพทย์ตรวจพบว่าอาจมีเชื้ออันเป็นเหตุของโรคติดต่อดังกล่าว

- เจ้าของหรือผู้ควบคุมสถานประกอบการ หรือสถานที่อื่นใด ในกรณีที่พบผู้ที่เป็น หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคติดต่อดังกล่าวเกิดขึ้นในสถานที่นั้น

การป้องกันและการควบคุมโรคติดต่อ

เมื่อเกิดโรคติดต่ออันตราย หรือโรคระบาด หรือมีเหตุสงสัยว่าได้เกิดโรคติดต่ออันตราย หรือโรคระบาดในเขตพื้นที่ใด ให้เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อในพื้นที่ดำเนินการ ดังนี้

- ให้ผู้ที่เป็น หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคติดต่ออันตราย หรือโรคระบาด หรือผู้ที่เป็น ผู้สัมผัสโรคหรือพาหะ มารับการตรวจ หรือรักษาหรือรับการชันสูตรทางการแพทย์ และเพื่อความปลอดภัย อาจดำเนินการโดยการแยกกักกันกัน หรือคุมไว้สังเกต ณ สถานที่ซึ่งเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อกำหนด จนกว่าจะได้รับการตรวจและชันสูตรทางการแพทย์ว่าพ้นระยะติดต่อของโรค หรือสิ้นสุดเหตุอันสงสัย

- ให้ผู้ที่มีความเสี่ยงที่จะติดโรคได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคตามวัน เวลา สถานที่ซึ่งเจ้าพนักงานโรคติดต่อกำหนด เพื่อมิให้โรคติดต่ออันตราย หรือโรคระบาดแพร่ออกไป

- ให้นำศพหรือซากสัตว์ซึ่งตาย หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าตายด้วยโรคติดต่ออันตราย หรือโรคระบาดไปรับการตรวจ หรือจัดการทางแพทย์

- ให้เจ้าของผู้ครอบครอง หรือผู้พักอาศัยในบ้าน โรงเรือน สถานที่ หรือพาหนะที่โรคติดต่ออันตราย หรือโรคระบาดเกิดขึ้นกำจัดความติดโรค หรือทำลายสิ่งใด ๆ ที่มีเชื้อโรคติดต่อ หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีเชื้อโรคติดต่อ หรือแก้ไขปรับปรุงการสุขาภิบาลให้ถูกสุขลักษณะ เพื่อการควบคุมและป้องกันการแพร่โรค

- เข้าไปในบ้าน โรงเรือน สถานที่ หรือพาหนะที่มีหรือสงสัยว่ามีโรคติดต่ออันตราย หรือโรคระบาดเกิดขึ้นเพื่อเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมมิให้มีการแพร่ของโรค

3.4 หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (2546, น. 1-16) ประกาศราชกิจจานุเบกษา พระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

มาตรา 6 การบริหารบ้านเมืองที่ดี ได้แก่ การบริหารราชการ เพื่อบรรลุเป้าหมายเกิดประโยชน์สุขของประชาชน มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่า ลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็น ปรับปรุงภารกิจให้ทันต่อสถานการณ์ ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวก ได้รับการตอบสนองความต้องการ มีการประเมินผล การปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

มาตรา 7 การปฏิบัติราชการเป้าหมายเพื่อให้เกิดความผาสุก ความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน ความสงบปลอดภัยของสังคมส่วนรวม มุ่งประโยชน์สูงสุดของประเทศ

มาตรา 8 การบริหารราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางมีแนวทาง ดังนี้

1) การกำหนดภารกิจของรัฐและส่วนราชการต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน สอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐ และนโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา

2) การปฏิบัติภารกิจของส่วนราชการต้องซื่อสัตย์สุจริต ตรวจสอบได้ และเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนทั้งในระดับประเทศและท้องถิ่น

3) ส่วนราชการ ต้องศึกษาวิเคราะห์ผลดี ผลเสียให้ครบถ้วนทุกด้าน กำหนดขั้นตอน การดำเนินการที่โปร่งใส มีกลไกตรวจสอบในแต่ละขั้นตอน ภารกิจใดจะมีผลกระทบต่อประชาชนต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชน หรือชี้แจงทำความเข้าใจ เพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักถึงประโยชน์ที่ส่วนรวม จะได้รับ

4) ข้าราชการรับฟังความคิดเห็นและความพึงพอใจของสังคมโดยรวม ประชาชนผู้รับบริการ เพื่อปรับปรุงหรือเสนอแนะต่อผู้บังคับบัญชา เพื่อให้มีการปรับปรุงวิธีปฏิบัติราชการให้เหมาะสม

5) กรณีที่เกิดปัญหาอุปสรรคจากการดำเนินการ ให้ส่วนราชการดำเนินการแก้ไขปัญหามุ่งอุปสรรคโดยเร็ว กรณีที่ปัญหาเกิดจากส่วนราชการอื่น หรือระเบียบข้อบังคับที่ออกโดยส่วนราชการอื่น ให้ส่วนราชการแจ้งให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อปรับปรุงโดยเร็วต่อไป

3.5 ยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์ (พ.ศ. 2566-2570)

กรมปศุสัตว์ (2566) กำหนดยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับทิศทางของนโยบายของรัฐบาลรวมทั้ง แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ 13 ด้าน (ฉบับปรับปรุง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) แผนพัฒนาการเกษตรนโยบายที่สำคัญของรัฐบาล แผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG (พ.ศ. 2564 - 2570) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) (พ.ศ. 2558 - 2573) ประกอบด้วย 6 ประเด็น ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยกระดับความสามารถบุคลากรด้านการปศุสัตว์สู่ความเป็นมืออาชีพ

มุ่งเน้นพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรกรมปศุสัตว์ให้เป็นมืออาชีพ (Smart Officers, Smart Researchers) สร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกร/สถาบันเกษตรกร Smart Farmer พัฒนาศักยภาพอาสาปศุสัตว์ให้เป็น Smart Volunteer พัฒนาศักยภาพให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการ พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการให้มีความพร้อมเข้าสู่การแข่งขันระดับสากล และยกระดับผู้ประกอบการให้เข้าสู่มาตรฐานสากล

ยุทธศาสตร์ที่ 2 เพิ่มขีดความสามารถด้านการผลิตสินค้าปศุสัตว์ตลอดห่วงโซ่ได้มาตรฐานเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและสามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

มุ่งเน้นพัฒนาศักยภาพการผลิตและคุณภาพมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์สู่มาตรฐานสากล ส่งเสริมทำปศุสัตว์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมและสนับสนุนการทำปศุสัตว์อินทรีย์ วางแผนระบบการผลิตอาหารให้มีความสมดุล ทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม การเฝ้าระวังเชิงรุก พัฒนาและปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ สร้างระบบฐานข้อมูล ธนาคารพันธุกรรมสัตว์ พืชอาหารสัตว์ เชื้อจุลินทรีย์ เพื่อนำไปสู่การใช้ประโยชน์ในการผลิตและขยายผลเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

ยุทธศาสตร์ที่ 3 เสริมสร้างการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีการบริการเกษตรกรและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เพื่อสร้างมูลค่าใหม่ให้สินค้าและบริการด้านปศุสัตว์

มุ่งเน้นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบมุ่งเป้า เพื่อให้เกิดการยกระดับกระบวนการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่ม พัฒนาต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่ม และมูลค่าใหม่ให้กับสินค้าและบริการด้านปศุสัตว์ พัฒนาระบบข้อมูลและคลังข้อมูลเกี่ยวกับการปศุสัตว์ให้เชื่อมโยงอย่างเป็นระบบตามมาตรฐานข้อมูลของกรมปศุสัตว์ ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ที่เป็นอัตลักษณ์พื้นถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ 4 สร้างมูลค่าเพิ่มและส่งเสริมการตลาดสินค้าปศุสัตว์

มุ่งเน้นเพิ่มองค์ความรู้ การเพิ่มมูลค่าและการตลาดสินค้าปศุสัตว์ เพื่อการสร้างมูลค่าสินค้าปศุสัตว์เพิ่มมูลค่าสินค้าปศุสัตว์ เพิ่มช่องทางการตลาดสินค้าปศุสัตว์ การรวมกลุ่มจำหน่ายสินค้าปศุสัตว์ ส่งเสริมการสร้างแบรนด์สินค้าปศุสัตว์ให้เป็นที่รู้จักทั้งในและต่างประเทศ และส่งเสริมรณรงค์การบริโภคสินค้าปศุสัตว์

ยุทธศาสตร์ที่ 5 บูรณาการองค์ความรู้และความร่วมมือด้านการปศุสัตว์ในระดับสากล

มุ่งเน้นสร้างแนวทางการดำเนินการที่ชัดเจนได้รับประโยชน์สูงสุดในการดำเนิน กิจกรรมความร่วมมือด้านปศุสัตว์ระหว่างประเทศ สร้างโอกาส ช่องทาง หรือวิธีการในการสร้างความร่วมมือใหม่ ๆ ด้านการปศุสัตว์ระหว่างประเทศ แสดงศักยภาพความเป็นผู้นำด้านการปศุสัตว์ ภายใต้กรอบความร่วมมือด้านต่าง ๆ ในเวทีระหว่างประเทศ สร้างความร่วมมือด้านการปศุสัตว์กับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน สร้างความร่วมมือด้านวิชาการปศุสัตว์กับสถาบันการศึกษาภาครัฐและเอกชน เสริมสร้างความเชื่อมั่นในมาตรฐานคุณภาพสินค้าปศุสัตว์ของไทย นำเสนอสินค้าปศุสัตว์ของไทยในเวทีระหว่างประเทศ บริหารจัดการความเสี่ยงสินค้าปศุสัตว์ระหว่างประเทศ และเจรจาเพื่อแก้ไขปัญหาด้านปศุสัตว์ระหว่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 6 ยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการองค์กรให้มีความเป็นเลิศทุกมิติ สู่ความทันสมัยและสร้างสรรค์

มุ่งเน้นพัฒนาองค์การตามแนวทางเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMAQ 4.0) พัฒนาองค์การให้ตอบสนองต่อแนวทางการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ทบทวน ปรับปรุง บทบาท ภารกิจ และโครงสร้างของกรมปศุสัตว์ให้สอดคล้องกับบริบทหรือสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ให้ทุกหน่วยงานมุ่งพัฒนาปรับปรุงกระบวนการของหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมในระดับกระบวนการทำงาน พัฒนาและส่งเสริมให้บุคลากรมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขในการทำงาน และให้บุคลากรมีความผูกพันต่อกรมปศุสัตว์

3.6 เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ 4.0 (PMQA)

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2565, น. 2) กำหนดเป้าหมายพัฒนาระบบราชการ 4.0 เพื่อให้ภาครัฐเป็นที่พึ่งและไว้วางใจได้ของประชาชน ดังนี้

ภาพที่ 1 ระบบราชการ 4.0

3.6.1 เป้าหมายการพัฒนาระบบราชการ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2565) อธิบายภาพที่ 1 ระบบราชการ 4.0 ดังนี้

1) ระบบราชการที่เปิดกว้างและเชื่อมโยงถึงกัน (Open & Connected Government)

ต้องเปิดเผย โปร่งใสในการทำงาน บุคคลภายนอกสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของทางราชการ หรือมีการแบ่งปันข้อมูลซึ่งกันและกัน สามารถเข้ามาตรวจสอบการทำงานได้ ตลอดจนเปิดกว้างให้กลไกหรือภาคส่วนอื่นๆ เช่น ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ได้เข้ามามีส่วนร่วม และโอนถ่ายภารกิจที่ภาครัฐไม่ควรดำเนินการเองออกไปให้ภาคส่วนอื่น ๆ เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการแทน จัดระเบียบความสัมพันธ์ในเชิงโครงสร้างให้สอดคล้องกับการทำงานภายในภาครัฐให้มีเอกภาพ สอดรับประสานกัน

ไม่ว่าจะเป็นการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2565, น. 2)

2) ระบบราชการที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง (Citizen - Centric Government)

ต้องทำงานในเชิงรุก และมองไปข้างหน้า ตั้งคำถามกับตนเองเสมอว่า ประชาชนจะได้อะไร มุ่งเน้นแก้ไขปัญหาความต้องการและตอบสนองความต้องการของประชาชน โดยไม่ต้องรอให้ประชาชนเข้ามาติดต่อขอรับบริการหรือร้องขอความช่วยเหลือจากทางราชการ (Proactive Public Services) รวมทั้งใช้ประโยชน์จากข้อมูลของทางราชการ (Big Government Data) และระบบดิจิทัลสมัยใหม่ในการจัดบริการสาธารณะที่ตรงกับความต้องการของประชาชน (Personalized หรือ Tailored Services) พร้อมทั้งอำนวยความสะดวกมีการเชื่อมโยงกันเองของหน่วยงานราชการ เพื่อให้บริการต่าง ๆ สามารถเสร็จสิ้นในจุดเดียว ประชาชนสามารถใช้บริการของทางราชการได้ตลอดเวลาตามความต้องการติดต่อได้หลายช่องทาง เช่น ติดต่อด้วยตนเอง ติดต่อผ่านอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ โซเชียลมีเดียหรือแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2565, น. 2-3)

3) หน่วยงานของรัฐมีขีดสมรรถนะสูงและทันสมัย (Smart & High Performance Government)

ต้องทำงานอย่างเตรียมการณ้ไวล่วงหน้า วิเคราะห์ความเสี่ยง สร้างนวัตกรรมหรือความคิดริเริ่มและประยุกต์องค์ความรู้ในแบบสหสาขาวิชาเข้ามาใช้ในการตอบโต้กับโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน เพื่อสร้างคุณค่า มีความยืดหยุ่น และความสามารถในการตอบสนองกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างทันเวลา ตลอดจนเป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูงปรับตัวเข้าสู่สภาพความเป็นสำนักงานสมัยใหม่ รวมทั้งทำให้ข้าราชการมีความผูกพันต่อการปฏิบัติราชการและปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเหมาะสมกับบทบาทของตน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2565, น. 3)

3.1) ในฐานะเป็นผู้สนับสนุนการทำงานของรัฐบาลต้องให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง สามารถนำไปปฏิบัติให้บังเกิดผลได้จริงและคุ้มค่า

3.2) ในฐานะเป็นผู้กำกับดูแล ความเป็นกลาง ตรงไปตรงมา วางกฎ ระเบียบให้เหมาะสม (Smart Regulation) ยกเลิกการควบคุมที่ไม่เกิดประโยชน์ เพื่อมิให้เป็นภาระอุปสรรคต่อประชาชน หรือการประกอบธุรกิจ

3.3) ในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติงาน ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตรับผิดชอบต่อหน้าที่ทำงานร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในทุกระดับได้บูรณาเชื่อมโยงการทำงานตามห่วงโซ่มูลนิธิศาสตร์ตั้งแต่ต้นจนจบ รวมทั้งใช้ทรัพยากรและบริการต่าง ๆ ร่วมกัน

3.6.2 ปัจจัยความสำเร็จของการพัฒนาไปสู่ระบบราชการ 4.0

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2565, น. 3-4) อธิบายปัจจัยความสำเร็จของการพัฒนาไปสู่ระบบราชการ 4.0 ดังนี้

1) การสานพลังทุกภาคส่วนระหว่างภาครัฐและภาคส่วนอื่น ๆ ในสังคม (Collaboration)

เป็นการยกระดับการทำงานให้สูงขึ้นไปกว่าการประสานงานกัน (Coordination) หรือทำงานด้วยกัน (Cooperation) ไปสู่การร่วมมือกัน (Collaboration) อย่างแท้จริง จัดระบบให้มีการวางแผนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมายที่ต้องการร่วมกัน ระดมนำเอาทรัพยากรทุกชนิดมาแบ่งปันใช้ประโยชน์ร่วมกัน มีการยอมรับความเสี่ยง และรับผิดชอบต่อผลสำเร็จที่เกิดขึ้นร่วมกัน เพื่อพัฒนาประเทศหรือแก้ปัญหาความต้องการของประชาชนที่มีความสลับซับซ้อนมากขึ้น จนไม่มีภาคส่วนใดในสังคมจะสามารถดำเนินการได้ลุล่วงด้วยตนเองโดยลำพัง เป็นการบริหารกิจการบ้านเมืองรูปแบบ “ประชารัฐ”

2) การสร้างนวัตกรรม (Innovation)

เป็นการคิดค้นและแสวงหาวิธีการหรือแนวทาง (Solutions) ใหม่ ๆ อันจะเกิดผลกระทบมหาดศาล (Big Impact) เพื่อปรับปรุงออกแบบการให้บริการสาธารณะให้สามารถตอบโจทย์ความท้าทายของประเทศ หรือตอบสนองปัญหาความต้องการของประชาชนได้อย่างมีคุณภาพ อันแปรผันไปตามสภาพพลวัตของการเปลี่ยนแปลง อาศัยรูปแบบห้องปฏิบัติการนวัตกรรมภาครัฐ (Government Lab/Public Sector Innovation Lab) และใช้กระบวนการความคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) ในลักษณะที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อสร้างความเข้าใจและเข้าถึงความรู้สึกนึกคิด (Empathize) ก่อนจะสร้างจินตนาการ (Define) พัฒนาต้นแบบ (Prototype) ทดสอบปฏิบัติจริง และขยายผลต่อไป นำเอาศาสตร์พระราชาวาด้วย “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” มาประยุกต์ใช้

3) การปรับเข้าสู่ความเป็นดิจิทัล (Digitalization)

เป็นการผสมผสานกันของการจัดเก็บและประมวลข้อมูลผ่านคลาวด์คอมพิวติ้ง (Cloud Computing) อุปกรณ์ประเภทสมาร์ทโฟน (Smart Phone) ทำงานร่วมกันผ่านเครื่องมือต่าง ๆ (Collaboration Tools) ทำให้สามารถติดต่อกันได้อย่างเรียลไทม์ (Real Time) ไม่ว่าจะอยู่ที่ใด สามารถวิเคราะห์ข้อมูลที่สลับซับซ้อนต่าง ๆ ได้ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของประชาชนและเกิดผลกระทบอย่างสูง มีความคาดหวังต่อการให้บริการทางราชการต้องดำเนินการได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ ทุกอุปกรณ์ ทุกช่องทาง ได้อย่างมั่นคงปลอดภัยและประหยัด ในส่วนของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ต้องได้รับการปรับเปลี่ยนกระบวนการทางความคิด (Mindset) ให้ตนเองเป็นผู้ประกอบการสาธารณะ (Public Entrepreneurship) เพิ่มทักษะให้มีสมรรถนะที่จำเป็น และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนอันจะช่วยให้สามารถแสดงบทบาทการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Leader) เพื่อสร้างคุณค่า (Public Value) และประโยชน์สุขให้แก่ประชาชน

3.6.3 คุณลักษณะสำคัญ 10 ประการของการปฏิบัติงานในระบบราชการ 4.0

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2565, น.6) กำหนดคุณลักษณะสำคัญ 10 ประการของการปฏิบัติงานในระบบราชการ 4.0 ดังนี้

- 1) ทำงานอย่างเปิดเผย โปร่งใส เอื้อให้บุคคลภายนอก และประชาชนเข้าถึงข้อมูลได้
- 2) ทำงานเชิงรุก แก้ไขปัญหา ตอบสนองความต้องการของประชาชน และสร้างคุณค่า
- 3) แบ่งปันข้อมูลระหว่างหน่วยงานเชื่อมโยงการทำงานซึ่งกันและกันอย่างเปิดเผย เบ็ดเสร็จในจุดเดียว
- 4) ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการ มีฐานข้อมูลที่ทันสมัย เพื่อสนับสนุนการวางแผน ยุทธศาสตร์ และการตัดสินใจในการทำงาน
- 5) ปรับรูปแบบการทำงานให้คล่องตัวรองรับการประสานงานแนวระนาบในลักษณะ เครือข่าย
- 6) ทำงานอย่างเตรียมการไว้ล่วงหน้าตอบสนองต่อสถานการณ์ทันเวลา มีการวิเคราะห์ ความเสี่ยงทั้งในระดับองค์กร และในระดับปฏิบัติการ
- 7) เปิดกว้างให้ภาคส่วนอื่นเข้ามามีส่วนร่วม และถ่ายโอนภารกิจไปดำเนินการแทนได้
- 8) ส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมความคิดริเริ่ม และการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ในการทำงาน ที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง
- 9) บุคลากรทุกระดับพร้อมปรับเปลี่ยนตนเอง สู่องค์กรที่มีความทันสมัย และมุ่งเน้นผลงาน
- 10) ให้ความสำคัญกับบุคลากรดึงดูดบุคลากรที่มีศักยภาพสูงนำมาพัฒนาอย่างเหมาะสม ตามบทบาทหน้าที่ สร้างความผูกพัน สร้างแรงจูงใจ และมีแผนเชิงรุกรองรับการเปลี่ยนแปลงด้านบุคลากร

3.7 แนวทางการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม

3.7.1 ความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชน

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2560, น. 11) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการที่ภาครัฐเปิดโอกาสให้ประชาชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง ทุกภาคส่วน เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารราชการ ตั้งแต่กระบวนการ กำหนดกฎเกณฑ์ นโยบาย การออกแบบ จัดบริการสาธารณะ และการติดตามตรวจสอบประเมินผล การดำเนินงานให้ความสำคัญกับการนำความคิดเห็นข้อเสนอแนะของประชาชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนมาเป็นองค์ประกอบในการตัดสินใจ กำหนดแนวทางหรือนโยบายสาธารณะที่ภาครัฐ จะดำเนินการ

เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์ (2550) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่กลุ่ม ประชาชนหรือขบวนการที่สมาชิกของชุมชนที่กระทำการออกมาในลักษณะของการทำงานร่วมกัน แสดงให้เห็นถึงความต้องการร่วม ความสนใจร่วม มีความต้องการจะบรรลุถึงเป้าหมายร่วมทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง หรือการดำเนินการร่วมกัน เพื่อให้เกิดอิทธิพลต่อรองอำนาจมติชน ไม่ว่าจะ

ทางตรงหรือทางอ้อม การดำเนินการเพื่อให้เกิดอิทธิพลต่อรองอำนาจทางการเมืองเศรษฐกิจ และการปรับปรุงสถานภาพทางสังคมในกลุ่มชุมชน

คีนิงนิจ ศรีบัวเอี่ยม และคณะ (2545) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation) หมายถึง การกระจายโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง และการบริหารเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรของชุมชนของชาติ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน โดยการให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นให้คำแนะนำปรึกษา ร่วมวางแผนร่วมปฏิบัติ ตลอดจนการควบคุมโดยตรงจากประชาชน

อรพินท์ สพอโชคชัย (2551) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการที่นำประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนเข้าร่วมในการหาวิธีแก้ไขปัญหายากซับซ้อนร่วมกันหาทางออกสำหรับการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในทางสันติ เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหายากซับซ้อนที่ยอมรับหรือเป็นฉันทามติของประชาสังคม เป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจนำความเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชน และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนมาเป็นองค์ประกอบสำคัญในการตัดสินใจ และกำหนดแนวทางหรือนโยบายสาธารณะที่ภาครัฐจะดำเนินการ

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน เข้ามามีบทบาทในการกำหนดทบทวน หรือประเมินนโยบายการดำเนินงานของรัฐ หรือองค์กรเอกชน อาศัยการสื่อสารสองทาง และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การทำงานร่วมกัน เพื่อให้การตัดสินใจมีคุณภาพ โปร่งใส ได้รับการยอมรับ สอดคล้องกับความต้องการ ค่านิยม และประโยชน์ของสังคมโดยรวม

3.7.2. ความหมายการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Governance)

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2560, น.16) กล่าวว่า การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การบริหารราชการที่นำผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผน การตัดสินใจ การดำเนินงาน และการประเมินผล มีการจัดระบบงานหรือวิธีการทำงาน การจัดโครงสร้าง และการสร้างวัฒนธรรมการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ ที่เอื้อต่อการเปิดโอกาสให้ประชาชน หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการ

3.7.3 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders)

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2560, น. 23) กล่าวว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) หมายถึง ปจเจกบุคคล หรือกลุ่มบุคคล องค์กร สถาบัน หรือชุมชนที่เกี่ยวข้อง ที่ได้รับผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบจากการตัดสินใจ หรือการกำหนดนโยบายการดำเนินโครงการ รวมทั้งมีความหมายครอบคลุมถึงผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ เช่น องค์กรระดับชาติ สถาบันการศึกษา องค์กรเอกชน รัฐบาลท้องถิ่น คู่สัญญา (Contractor) เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2560, น. 23-24) จำแนกผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 3 กลุ่ม ดังนี้

1) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรง (Primary stakeholders) คือ บุคคล กลุ่มผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการโดยตรง ตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของโครงการ ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบทางบวกหรือทางลบ เช่น ประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากโครงการจะมีการแบ่งกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรง ตามเพศ ชั้นทางสังคม รายได้ อาชีพ หรือกลุ่มผู้ใช้บริการ

2) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรอง (Secondary stakeholders) คือ กลุ่มองค์กร สถาบัน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในโครงการ อาจแบ่งเป็นเกี่ยวข้องโดยเงินทุน (เป็นผู้ถือหุ้น เช่น บริษัทคู่สัญญาที่ได้รับสัมปทาน) หรือเกี่ยวข้องโดยเป็นหน่วยงานผู้ดำเนินโครงการ (เช่น กระทรวง/ทบวง/กรม ผู้มีอำนาจหน้าที่) หรือเกี่ยวข้องโดยเป็นหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีเจ้าของโครงการโดยตรง แต่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้อง ตลอดถึงรัฐบาลระดับท้องถิ่นที่เป็นที่ตั้งของโครงการ หรือเกี่ยวข้องโดยเป็นผู้ติดตามเรื่องนั้นมาโดยตลอด เช่น บุคคล หรือ NGOs หรือสถาบันการศึกษาที่ติดตามทำวิจัยเรื่องนั้นมาโดยเฉพาะ หรืออาจเป็นกลุ่มที่ไม่เป็นทางการ เช่น นักการเมืองในท้องถิ่น ผู้นำชาวบ้าน ผู้นำอาวุโส ผู้นำทางศาสนา ฯลฯ อันเป็นบุคคลที่อาจมีบทบาท หรืออำนาจในการเป็นผู้นำทางความคิด เป็นต้น

3) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก (Key stakeholders) ได้แก่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความสำคัญ (Importance) มีบทบาทอำนาจ (Influence) ที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของโครงการหรือกำหนดขอบเขตของประเด็นการมีส่วนร่วม และแนวทางจัดการแก้ไขปัญหาสู่การปฏิบัติจริง

3.7.4 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2560, น. 13-15) ได้เสนอตัวแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนของสมาคมการมีส่วนร่วมสากล (International Association for Public Participation –IAP2) แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 การให้ข้อมูลข่าวสาร (To Inform) เป็นการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งเป็นสิทธิพื้นฐานของประชาชนในการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับงานของภาครัฐ หน่วยงานภาครัฐมีหน้าที่ในการนำเสนอข้อมูลที่เป็นจริง ถูกต้อง ทันสมัย และประชาชนสามารถเข้าถึงได้ เป็นระดับที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมน้อยที่สุด แต่ถือว่าเป็นขั้นพื้นฐานและมีความสำคัญมาก รูปแบบการมีส่วนร่วมในระดับนี้ อยู่ในลักษณะการให้ข้อมูลทางเดียวจากภาครัฐสู่ประชาชน

ระดับที่ 2 การปรึกษาหารือ (To Consult) เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมให้ข้อมูลข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็น รวมทั้งข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการ การปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐอย่างอิสระและเป็นระบบ หน่วยงานภาครัฐจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการและนำข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นและประเด็นที่ประชาชนเป็นห่วงไปประกอบเป็นแนวทาง ในการปรับปรุงนโยบาย หรือพัฒนาวิธีการปฏิบัติงานในหน่วยงาน และประกอบการตัดสินใจ

เช่น การรับฟังความคิดเห็น การสำรวจความคิดเห็น การจัดเวทีสาธารณะ การแสดงความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น

ระดับที่ 3 การเข้ามามีบทบาท (To Involve) เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และข้อมูลระหว่างรัฐกับประชาชนอย่างจริงจังมีจุดมุ่งหมายชัดเจน มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การวางแผนงาน โครงการ และวิธีการปฏิบัติงาน หน่วยงานภาครัฐมีหน้าที่จัดระบบอำนวยความสะดวก ยอมรับการเสนอแนะและการตัดสินใจร่วมกับภาคประชาชน การมีส่วนร่วมระดับนี้มักดำเนินการในรูปแบบคณะกรรมการที่มีตัวแทนภาคประชาชนเข้าร่วม เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพิจารณาประเด็นนโยบายสาธารณะ การปรึกษาหารือ การจัดตั้งคณะทำงานเพื่อเสนอแนะประเด็นนโยบายการวางแผน และการร่วมคิดค้นกลยุทธ์ใหม่ ๆ เป็นต้น

ระดับที่ 4 ความร่วมมือ (To Collaborate) เป็นการให้บทบาทประชาชนในระดับสูง เป้าหมายสำคัญอยู่ที่การเป็นหุ้นส่วนกับประชาชนในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจ ตั้งแต่การระบุปัญหา พัฒนาทางเลือก และแนวทางแก้ไข รวมทั้งการเป็นภาคีในการดำเนินกิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐ การมีส่วนร่วมในระดับนี้ คือ การสัญญากับประชาชนและกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียว่าจะร่วมงานกับประชาชนเพื่อได้ข้อเสนอแนะและแนวความคิดใหม่ รวมทั้งนำข้อเสนอแนะของประชาชนมาเป็นส่วนหนึ่งของการตัดสินใจให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ความคิดเห็นของประชาชนจะสะท้อนออกมาในการตัดสินใจที่ค่อนข้างสูง รูปแบบการมีส่วนร่วมในขั้นนี้ เช่น คณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชน คณะที่ปรึกษาภาคประชาชน เป็นต้น

ระดับที่ 5 การเสริมอำนาจประชาชน (Empower) เป็นระดับที่บทบาทของประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอยู่ในระดับสูงสุด เปิดโอกาสให้ประชาชนมีบทบาทในการเป็นผู้ตัดสินใจ โดยหน่วยงานภาครัฐจะต้องดำเนินการตามการตัดสินใจของประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับสูงสุดเน้นให้ประชาชนมีบทบาทในการบริหารจัดการ โดยเป็นผู้ดำเนินการกิจ และภาครัฐมีหน้าที่ให้การส่งเสริมสนับสนุนเท่านั้น รูปแบบการมีส่วนร่วมในระดับนี้ ได้แก่ การลงประชามติ หรือสภาการเมือง

3.7.5 เทคนิคการมีส่วนร่วม

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2560, น. 31-32) ได้จำแนกเทคนิคการมีส่วนร่วม ดังนี้

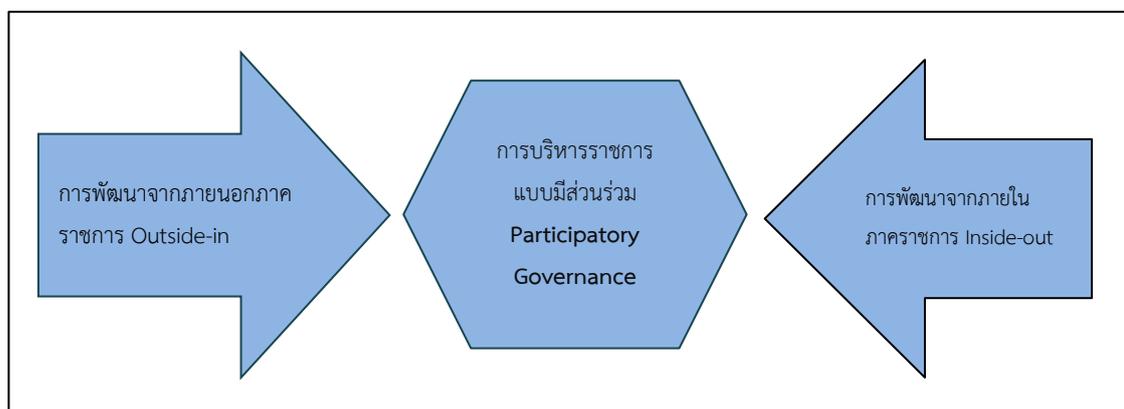
1) เทคนิคการมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล เป็นเทคนิคการสื่อสารทางเดียว (One-Way communicate) เพื่อให้ประชาชนรับทราบข้อมูล ได้แก่ เอกสารข้อเท็จจริง จดหมายข่าว รายงานการศึกษา การจัดทำวีดิทัศน์ การแถลงข่าว การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร การสัมมนาทางวิชาการ ให้กับสื่อมวลชน การสื่อสารผ่านวิทยุกระจายเสียง หอกระจายข่าวชุมชน ทักษะศึกษา เข้มชมโครงการ การนำเสนอ และการชี้แจงในการประชุมของทางราชการ

2) เทคนิคการมีส่วนร่วมในการรับฟังความคิดเห็น เป็นเทคนิคการสื่อสารสองทาง (Two-way communicate) เป็นการพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูล และความคิดเห็น จุดเน้น หรือวัตถุประสงค์หลัก คือ การได้ข้อมูลและความคิดเห็นของประชาชน ได้แก่ การสัมภาษณ์รายบุคคล การสนทนากลุ่ม การแสดงความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ การสำรวจความคิดเห็น การรับฟังความคิดเห็นในเวทีประชุมสัมมนา และการประชาพิจารณ์

3) เทคนิคการมีส่วนร่วมแบบปรึกษาหารือ รูปแบบการสื่อสารสองทาง มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็นในเนื้อหาอย่างชัดเจน เทคนิคกลุ่มนี้ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในระดับที่ค่อนข้างสูง ได้แก่ เวทีสาธารณะ การพบปะแบบไม่เป็นทางการ การจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนแก่ชุมชน การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการแต่งตั้งคณะที่ปรึกษา

3.7.6 แนวคิดการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2560 น. 16) กล่าวว่า การส่งเสริมการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมจะบรรลุเป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรม จำเป็นต้องกำหนดรูปแบบกระบวนการบริหารของหน่วยงานภาครัฐ การสร้างค่านิยม และวัฒนธรรมการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ มีการปรับระบบกลไกการบริหารราชการ พัฒนาศักยภาพและความพร้อมของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ เพื่อรองรับการเปิดระบบราชการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม รวมทั้งต้องพัฒนาส่งเสริมศักยภาพของภาคประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการพัฒนา 2 ส่วน คือ การพัฒนาจากภายในภาคราชการ (Inside-out Approach) และการพัฒนาจากภายนอกภาคราชการ (Outside-in Approach) ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 การพัฒนาภาคราชการและส่งเสริมศักยภาพภาคประชาชนเพื่อการบรรลุเป้าหมายการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2560 น. 17) อธิบายภาพที่ 2 การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

1) การพัฒนาจากภายในภาคราชการ (Inside-out Approach) เป็นการพัฒนาระบบราชการ เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งเสริมให้ส่วนราชการปรับปรุงระบบบริหารงานให้เอื้อต่อการสร้างการมีส่วนร่วม การพัฒนาเพื่อสร้างศักยภาพของข้าราชการ และสร้างความรู้ความเข้าใจตลอดจนทักษะในการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมให้กับข้าราชการระดับต่าง ๆ ส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรม การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม รวมทั้งการสรรหาส่วนราชการที่มีวิธีการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมที่โดดเด่นหรือมีแนวปฏิบัติที่ดี เพื่อให้เป็นหน่วยงานตัวอย่าง และเผยแพร่แนวทางปฏิบัติที่ดีแก่ส่วนราชการอื่น ๆ อันจะนำไปสู่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการ และการนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป

2) การพัฒนาจากภายนอกภาคราชการ (Outside-in Approach) เป็นการสร้างศักยภาพและโอกาส (Empowerment and Enabling) ให้ภาคประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการ โดยการสร้างกลไกเครือข่ายภาคประชาสังคม เพื่อผลักดันการบริหารราชการไปสู่การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม และส่งเสริมให้จัดเวทีประชุมเครือข่าย เพื่อสร้างความเข้าใจประสานงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน รวมทั้งพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ เพิ่มขีดความสามารถเพิ่มโอกาสของภาคประชาสังคม และชุมชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการ โดยเฉพาะการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา การบริการสาธารณะ การติดตามตรวจสอบ และการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ

การปรับเปลี่ยนระบบราชการไปสู่การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมที่เป็นรูปธรรม และยั่งยืน ควรปรับเปลี่ยนใน 3 ระดับ ได้แก่

1) ระดับองค์การ (Organizational Level) เป็นการปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์การ เพื่อรองรับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม เช่น จัดตั้งหน่วยงานกำหนดให้มีบุคลากรรับผิดชอบกำหนดนโยบาย หรือขบประมาณด้านการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม เป็นต้น

2) ระดับสถาบัน (Institutional Level) เป็นการสร้างวัฒนธรรมการปฏิบัติงานแบบใหม่ของการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม การปรับเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติงาน การปรับกระบวนการทัศน์ของบุคลากรในองค์การให้สามารถปฏิบัติงานกับประชาชนในลักษณะเป็นหุ้นส่วน และการปฏิบัติงานในลักษณะเครือข่าย มีการออกกฎเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติงานเป็นที่รับรู้และเข้าใจจนเป็นธรรมเนียมปฏิบัติของบุคลากรในองค์การ

3) ระดับบุคลากร (Individual Level) เป็นการสร้างบุคลากรให้มีศักยภาพโดยฝึกทักษะบุคลากรในองค์การให้เชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานกับประชาชน เช่น ทักษะการสื่อสาร ทักษะการมีส่วนร่วมของประชาชน ทักษะการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และทักษะการบริหารความขัดแย้งตลอดจนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม เป็นต้น

3.7.7 ประโยชน์การมีส่วนร่วมของประชาชน

วันชัย วัฒนศัพท์, ถวิลวดี บุรีกุล, และเมธิดา พงษ์ศักดิ์ศรี (2551) กล่าวถึงประโยชน์การมีส่วนร่วมของประชาชน มีดังนี้

1) คุณภาพของการตัดสินใจดีขึ้น เนื่องจากกระบวนการปรึกษาหารือกับสาธารณชนจะช่วยสร้างความกระจ่างให้กับวัตถุประสงค์และความต้องการของโครงการหรือนโยบาย การมีส่วนร่วมของประชาชนนำมาสู่การพิจารณาทางเลือกใหม่ ๆ

2) ใช้ต้นทุนน้อยและลดความล่าช้าลง แม้ว่าการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมจะต้องใช้เวลาและมีค่าใช้จ่ายมากกว่าการตัดสินใจฝ่ายเดียว แต่การตัดสินใจฝ่ายเดียวที่ไม่คำนึงถึงความต้องการแท้จริงของประชาชน อาจนำมาซึ่งการโต้แย้ง คัดค้าน หรือการฟ้องร้องทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงในระยะยาว เกิดความล่าช้าและความล้มเหลวของโครงการได้ในที่สุด

3) การสร้างฉันทามติ การมีส่วนร่วมของประชาชนจะสร้างข้อตกลงและข้อผูกพันอย่างมั่นคงในระยะยาวระหว่างกลุ่มที่มีความแตกต่างกัน ช่วยสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ลดข้อโต้แย้งทางการเมือง และช่วยให้เกิดความชอบธรรมต่อการตัดสินใจของรัฐบาล

4) นำไปปฏิบัติได้ง่ายขึ้น การเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจทำให้ประชาชนมีความรู้สึกรับผิดชอบต่อการตัดสินใจนั้น และอยากเห็นการเกิดผลในทางปฏิบัติ

5) หลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าที่เลวร้ายที่สุด เพราะการเปิดโอกาสให้ฝ่ายต่าง ๆ เข้ามาแสดงความต้องการและข้อห่วงกังวลตั้งแต่เริ่มต้นโครงการจะช่วยลดโอกาสการโต้แย้งและการแบ่งฝ่ายที่จะเป็นปัจจัยให้เกิดการเผชิญหน้าอย่างรุนแรงได้

6) การคงไว้ซึ่งความน่าเชื่อถือและความชอบธรรม เนื่องจากกระบวนการตัดสินใจที่โปร่งใสเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมจะสร้างความน่าเชื่อถือต่อสาธารณชนและเกิดความชอบธรรม โดยเฉพาะเมื่อต้องมีการตัดสินใจในเรื่องที่มีการโต้แย้งกัน

7) การคาดการณ์ความห่วงกังวลและทัศนคติของสาธารณชน เมื่อเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้มาทำงานร่วมกับสาธารณชนในกระบวนการมีส่วนร่วม เจ้าหน้าที่จะรับรู้ถึงความห่วงกังวล และมุมมองของสาธารณชนต่อการทำงานขององค์กรจะทำให้เจ้าหน้าที่สามารถคาดการณ์ปฏิกิริยาตอบสนองของสาธารณชนต่อกระบวนการและการตัดสินใจขององค์กรได้

8) การพัฒนาภาคประชาสังคม ทำให้ประชาชนมีความรู้ทั้งในส่วนของเนื้อหาโครงการและกระบวนการตัดสินใจของรัฐรวมทั้งเป็นการฝึกอบรมผู้นำและทำให้ประชาชนได้เรียนรู้ทักษะการทำงานร่วมกัน เพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต

3.8 แนวคิดการพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent)

Burns (1978: ,อ้างถึงใน ชินภัทร เจริญรัตน์, 2566, น. 7) กล่าวว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง หมายถึง กระบวนการที่ผู้นำเข้าไปเกี่ยวข้องกับผู้ตามด้วยการสร้างความสัมพันธ์ที่เป็นการยกระดับแรงจูงใจ และระดับจริยธรรมให้สูงขึ้น เป็นพฤติกรรมของผู้บริหารที่สามารถจูงใจผู้ตามให้ปฏิบัติงานพัฒนาความสามารถให้สูงขึ้น โดยผู้นำจะมุ่งความสนใจไปที่ความต้องการและแรงจูงใจของผู้ตามและยกระดับความต้องการของผู้ตามให้มีลำดับความต้องการที่สูงขึ้น เพื่อเป็นการดึงศักยภาพที่มีอยู่ในตัวผู้ตามออกมาให้ได้สูงสุด ซึ่งกระบวนการนี้ส่งผลกระทบต่อลักษณะของการสนับสนุนซึ่งกันและกัน ทำให้ผู้นำและผู้ตามมีระดับแรงจูงใจและระดับจริยธรรมเพิ่มมากขึ้น

จุฑาทิพย์ สุจริตกุล (2562, อ้างถึงในชินภัทร เจริญรัตน์, 2566, น. 8) กล่าวว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง หมายถึง กระบวนการที่ผู้นำเปลี่ยนแปลงสร้างความพยายามของผู้ตามให้สูงขึ้น จากความพยายามที่คาดหวัง เป็นผลให้ปฏิบัติงานเกินความคาดหวัง

ธวัชรัตน์ ไบบัว (2555, อ้างถึงในชินภัทร เจริญรัตน์, 2566, น. 8) กล่าวว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง หมายถึง เป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์มีความเฉลียวฉลาด มีความคิดสร้างสรรค์ ใช้อำนาจโดยการมอบอำนาจให้ผู้อื่นเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต กระตุ้นให้สมาชิกเกิดความสนใจในตนเองปฏิบัติงานเพื่อองค์กรได้อย่างเหมาะสม สร้างความตระหนักรู้ ทำให้ผู้ตามเกิดความภาคภูมิใจ และพัฒนาองค์กรมุ่งสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ใช้ความสามารถในการบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิผลเกิดการเปลี่ยนแปลงความพยายามของผู้ตามให้มากขึ้นกว่าที่คาดหวังไว้ ส่งผลให้การปฏิบัติงานเกินความคาดหวัง สามารถพัฒนาความสามารถและศักยภาพไปสู่ระดับที่สูงขึ้น

จิตรา ทรัพย์โถม (2556, หน้า 19) กล่าวว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง หมายถึง ผู้ที่สามารถนำการเปลี่ยนแปลงทั้งความเชื่อ ทศนคติ การริเริ่มสิ่งต่าง ๆ รวมถึงความรวดเร็วในการปฏิบัติงานทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีวุฒิภาวะที่สมบูรณ์ กระตุ้นความคิดโดยการถ่ายทอดโน้มน้าวความคิดประสบการณ์อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานทำตามเกินกว่าที่กำหนดยังก่อให้เกิดประโยชน์อีกด้วย

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง หมายถึง กระบวนการที่ผู้นำใช้อิทธิพลเชิงวิสัยทัศน์และความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับผู้ตามในการกระตุ้นและยกระดับแรงจูงใจ ค่านิยม และจริยธรรมของผู้ตามให้สูงขึ้น โดยมุ่งพัฒนาศักยภาพ ความสามารถ และความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานจนสามารถสร้างผลการปฏิบัติงานได้เกินกว่าความคาดหวัง ผ่านการเสริมพลังอำนาจ การส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และการปรับเปลี่ยนทัศนคติ พฤติกรรมของบุคลากร อันนำไปสู่ประสิทธิผลขององค์กร การพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ และการเปลี่ยนแปลงองค์กรอย่างยั่งยืน

Burns (1978: ,อ้างถึงใน ชินภัทร เจริญรัตน์, 2566, น. 10) กล่าวว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transforming Leadership) เป็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำและผู้ตามที่มีความแตกต่างกันในด้านอำนาจแรงจูงใจและทักษะมีจุดมุ่งหมายร่วมกันที่สูงขึ้น ซึ่งนำไปสู่การยกระดับจิตสำนึกและคุณธรรมของทั้งสองฝ่าย แบ่งเป็น 3 ลักษณะ

1) ภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน (Transactional Leadership) คือ ผู้นำมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ตาม เพื่อแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน ผู้นำจะใช้รางวัลเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ตาม เพื่อใช้แลกเปลี่ยนกับความสำเร็จในการทำงานของผู้ตาม ถือว่าเป็นความต้องการอยู่ในระดับขั้นแรกตามทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs)

2) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) คือ การที่ผู้นำและผู้ตาม มีปฏิสัมพันธ์กันแล้วทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้ง 2 ฝ่าย โดยผู้นำจะเปลี่ยนผู้ตามไปเป็นผู้นำ การเปลี่ยนแปลง และต้องเป็นผู้นำแบบมีจริยธรรม คือ ผู้นำการเปลี่ยนแปลงต้องตระหนักถึงความต้องการของผู้ตาม โดยยกระดับความต้องการของผู้ตามให้สูงขึ้น ตามลำดับขั้นของมาสโลว์และทำให้ผู้ตามเกิดจิตสำนึกของอุดมการณ์ยึดถือค่านิยมเชิงจริยธรรม เช่น ความยุติธรรม ความเสมอภาค สันติภาพ สิทธิมนุษยชน เป็นต้น

3) ภาวะผู้นำแบบจริยธรรม (Moral Leadership) คือ การที่ผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะเป็นผู้นำแบบจริยธรรมอย่างแท้จริง ก็ต่อเมื่อได้ยกระดับความประพฤติและความปรารถนาเชิงจริยธรรมของผู้นำและผู้ตามให้สูงขึ้น ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้ง 2 ฝ่าย โดยสร้างจิตสำนึกในระดับขั้นที่สูงกว่าเดิมตามทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ หรือระดับการพัฒนาจริยธรรมแล้วจึงเปลี่ยนให้ผู้นำและผู้ตามไปสู่จุดมุ่งหมายที่สูงขึ้น

3.9 การจัดทำแผนยุทธศาสตร์

3.9.1 ความหมายและนิยามที่เกี่ยวข้อง

แผนยุทธศาสตร์ หมายถึง ทิศทางหรือแนวทางปฏิบัติตามพันธกิจและภารกิจ (Mission) ให้สัมฤทธิ์ผลตามวิสัยทัศน์ (Vision) และเป้าประสงค์ขององค์การ (Corporate Goal) แผนยุทธศาสตร์ที่ดี กำหนดขึ้นตามวิสัยทัศน์ขององค์การ วิสัยทัศน์เป็นจุดหมายปลายทางที่องค์การประสงค์จะไปให้ถึง และแปลงออกมาเป็นวัตถุประสงค์ (Objective) ที่เป็นรูปธรรมสามารถวัดได้ องค์การสามารถใช้แผนยุทธศาสตร์เป็นกรอบในการประเมินผลงานประจำปีงบประมาณ และใช้แผนยุทธศาสตร์เป็นกรอบในการจัดทำแผนปฏิบัติการ (Action Plan) เพื่อการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี คำนึงตามลำดับขั้น ดังนี้ (จักษ์วัชร ศิริวรรณ และคณะ, 2553, น. 42)

1) ยุทธศาสตร์ (Strategic) หมายถึง แนวทางในการบรรลุจุดหมายของหน่วยงาน จึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการจัดทำยุทธศาสตร์ต้องกำหนดจุดหมายของหน่วยงานให้ชัดเจน เพื่อให้ยุทธศาสตร์ออกตรงตามความต้องการและดำเนินไปในทิศทางที่ถูกต้อง

2) วิสัยทัศน์ (Vision) หมายถึง สิ่งที่เราต้องการให้หน่วยงาน “เป็น” ภายในกรอบระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง อาจจะกำหนดทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

3) พันธกิจ (Mission) หมายถึง กรอบหรือขอบเขตการดำเนินงานของหน่วยงาน การกำหนดพันธกิจโดยทำภารกิจ (หรือหน้าที่ความรับผิดชอบ) แต่ละข้อที่หน่วยงานได้รับมอบหมาย ตั้งแต่แรกก่อตั้งมาเป็นแนวทาง ผู้จัดทำต้องกำหนดให้ชัดเจนว่าพันธกิจแต่ละข้อมีความหมายครอบคลุม

ขอบเขตแค่นั้น แต่ละข้อมีความแตกต่างกันอย่างไร เพื่อให้การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ในขั้นตอนต่อไป บรรลุผลตามวิสัยทัศน์กำหนดไว้

4) ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issues) หมายถึง ประเด็นหลักที่ต้องคำนึงถึง ต้องพัฒนา ต้องมุ่งมั่น โดยการนำพันธกิจแต่ละข้อมาพิจารณาว่าหน่วยงานต้องการดำเนินการในประเด็นใดเป็นพิเศษ หลังจากดำเนินการดังกล่าวเป็นที่เรียบร้อยแล้วต้องการให้เกิดผลการเปลี่ยนแปลงในทิศทางใด

5) เป้าประสงค์ (Goal) หมายถึง สิ่งที่หน่วยงานปรารถนาจะบรรลุนำประเด็นยุทธศาสตร์ มาพิจารณา หากสามารถดำเนินการจนประสบความสำเร็จตามประเด็นยุทธศาสตร์แต่ละข้อใครเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์และได้รับประโยชน์อย่างไร

6) ตัวชี้วัด (Key Performance Indicators) หมายถึง ตัวบ่งชี้ของหน่วยงานว่าสามารถปฏิบัติงานบรรลุเป้าประสงค์ที่วางไว้ได้หรือไม่ โดยตัวชี้วัดนี้จะถูกนำไปเป็นหลักในการกำหนดค่าเป้าหมาย ในลำดับต่อไป

7) ค่าเป้าหมาย (Target) หมายถึง ตัวเลขหรือค่าของตัวชี้วัดความสำเร็จที่หน่วยงาน ต้องการบรรลุเป็นขั้นตอนของการกำหนดหรือระบุไว้ในแผนงานนั้น ๆ หน่วยงานต้องการทำอะไร จำนวนเท่าไร ภายในกรอบระยะเวลาเท่าใด จึงจะถือว่าบรรลุเป้าหมาย

8) กลยุทธ์ (Strategy) หมายถึง สิ่งที่หน่วยงานจะดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ กลยุทธ์กำหนดขึ้นจากการพิจารณาปัจจัยแห่งความสำเร็จ (Critical Success Factors) ต้องพิจารณาว่า การที่จะบรรลุเป้าประสงค์มีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อความสำเร็จต้องทำอะไรจึงจะไปสู่จุดนั้นได้

3.9.2 การจัดทำยุทธศาสตร์ตามแนวทางสำนักงาน ก.พ.ร.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2564) อธิบายการจัดทำยุทธศาสตร์ดังนี้

1) การกำหนดยุทธศาสตร์ต้องมีความชัดเจน เป็นยุทธศาสตร์ที่สะท้อนภาพผลกระทบ จากปัจจัยต่าง ๆ สามารถสื่อสารให้ผู้ปฏิบัติเข้าใจได้ง่าย แผนยุทธศาสตร์ที่ดีจะก่อให้เกิดความสอดคล้องกัน ในแต่ละกระบวนการขององค์กรมีแนวปฏิบัติ ดังนี้

1.1) การวิเคราะห์ทางยุทธศาสตร์ (Strategic Analysis) วิเคราะห์สภาพแวดล้อม ทั้งภายนอกและภายในองค์กรด้วยเครื่องมือ ดังนี้

Five Forces Model เป็นเครื่องมือที่ใช้วิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่องค์กรแข่งขันอยู่ ช่วยให้องค์กรเข้าใจสภาพแวดล้อมที่เป็นโอกาส (Opportunities) และภาวะคุกคาม (Threats) คำนึงถึง 5 ปัจจัยที่สำคัญ คือ 1) การแข่งขันภายในอุตสาหกรรม (Internal Rivalry) 2) คู่แข่งรายใหม่ (New Entry) 3) สิ่งทดแทน (Substitute) 4) อำนาจต่อรองของผู้ส่งมอบสินค้า (Supplier Power) 5) อำนาจต่อรองของผู้ซื้อ (Buyer Power)

PESTLE Analysis เป็นเครื่องมือวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร พิจารณาถึง ความมั่นคงทางการเมือง (Political) สภาพเศรษฐกิจ (Economic) สังคม (Social) เทคโนโลยี (Technology) กฎหมาย (Legal) ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม (Environment)

Value Chain Model เป็นเครื่องมือที่ใช้วิเคราะห์ขีดความสามารถและศักยภาพภายในองค์กร เป็นการวิเคราะห์กิจกรรมต่าง ๆ ที่องค์กรดำเนินอยู่ในปัจจุบัน พร้อมทั้งกำหนดกิจกรรมและความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมต่าง ๆ ในลักษณะที่ควรเป็น (To Be) เพื่อก่อให้เกิดคุณค่า หาช่องว่าง (Gap) ที่มีอยู่ เพื่อจัดทำเป็นแนวทางในการลดช่องว่างดังกล่าว

SWOT Analysis เป็นเครื่องมือพื้นฐานในการวิเคราะห์เชิงยุทธศาสตร์ขององค์กร เพื่อให้ผู้บริหารได้ทราบสถานภาพองค์กร ประเมินปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ ทั้งภายนอกและภายใน ว่าก่อให้เกิดโอกาสและข้อจำกัดอย่างไรแก่องค์กรรวมทั้งปัจจัยที่กระทบต่อองค์กรและเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์ต่อไป

1.2) การกำหนดทิศทางขององค์กร (Strategic Direction Setting) การกำหนดทิศทางที่องค์กรต้องการมุ่งไป เปรียบเสมือนเป็นผลลัพธ์ระดับสูงที่องค์กรต้องการจะบรรลุ โดยนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์มากำหนดเป็นทิศทางขององค์กร วิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ระยะสั้น เป้าประสงค์ระยะยาว ค่านิยม และผลการดำเนินการที่คาดหวัง

1.3) การวางยุทธศาสตร์ (Strategic Development) เป็นสิ่งที่องค์กรจะมุ่งเน้นให้ความสำคัญวางแผนเพื่อให้สามารถบรรลุในทิศทางหรือผลลัพธ์ที่องค์กรต้องการให้มีแนวทางในการดำเนินงานที่ชัดเจน ทั้งในเรื่องทิศทางและสิ่งที่จะมุ่งเน้น อีกทั้งสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของบริบทต่าง ๆ ทั้งภายนอกและภายในองค์กร โดยการนำทิศทางขององค์กรมากำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issues) ที่สำคัญที่องค์กรจะมุ่งเน้นเพื่อให้สามารถบรรลุวิสัยทัศน์ที่ต้องการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์แต่ละประการ กำหนดเป้าประสงค์ที่ต้องการจะบรรลุ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย กำหนดกลยุทธ์ โครงการ และงบประมาณที่ต้องใช้ เพื่อให้บรรลุค่าเป้าหมาย ในขั้นตอนนี้อาจนำเครื่องมือการบริหารความเสี่ยง (Risk Management) เข้ามาใช้เป็นเครื่องมือสำหรับผู้บริหารในการวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ ที่จะส่งผลต่อการบรรลุเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ที่ตั้งไว้ รวมทั้งเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงเหล่านั้น การพิจารณาความเสี่ยงทางยุทธศาสตร์พิจารณาได้ 2 ลักษณะ คือ 1) เลือกประเด็นยุทธศาสตร์ได้ถูกต้องและเหมาะสมหรือไม่ 2) อะไรคือความเสี่ยงที่จะทำให้เกิดไม่บรรลุเป้าประสงค์

1.4) การสื่อสารและถ่ายทอดยุทธศาสตร์ (Strategy Communication and Translation) เป็นการสื่อสารและถ่ายทอดยุทธศาสตร์ให้อยู่ในรูปแบบที่สามารถเข้าใจง่าย สำหรับบุคลากรทุกระดับในองค์กร เพื่อให้เป็นแนวทางสำหรับการแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ โดยนำเป้าประสงค์แต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ มาจัดทำแผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategy Map) ต้องพิจารณาเป้าประสงค์ให้ครบ 4 มิติ คือ มิติประสิทธิผล มิติคุณภาพการให้บริการ มิติประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการ และมิติการพัฒนาองค์กร เป้าประสงค์ควรเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน ในลักษณะเหตุและผล แผนที่ยุทธศาสตร์จะเป็นเครื่องมือช่วยในการสื่อสารถ่ายทอดยุทธศาสตร์ ให้ทุกคนในองค์กรเห็นภาพยุทธศาสตร์ขององค์กรชัดเจนขึ้น ทำให้ผู้บริหารทุกระดับได้มุ่งเน้นในยุทธศาสตร์ที่จะมุ่งเน้นบุคลากรได้เข้าใจถึงบทบาทของตนเองต่อการบรรลุเป้าประสงค์ต่าง ๆ

2) กระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์ที่ดี ผู้บริหาร และบุคลากรภายในองค์กรรวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ

3) การกำหนดเป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์ ตามแผนยุทธศาสตร์ระยะยาว ควรได้รับการทบทวนเป็นประจำทุกปี (Rolling plan) เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และทันต่อการเปลี่ยนแปลง

4) ควรมีการกำหนดกรอบระยะเวลาที่ใช้ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ชัดเจนสอดคล้องกับปฏิทินงบประมาณ คำนึงถึงระยะเวลาที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง รวมถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกระทบดังกล่าวข้างต้น มาประกอบด้วย

5) นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลตามยุทธศาสตร์ไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับปรับปรุงกระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์ให้เหมาะสมต่อไป

13.10 โครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัยจากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธานศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (สำนักควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์, 2566)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเร่งรัดกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไป โดยดำเนินการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. เพื่อขับเคลื่อนการสร้างพื้นที่ปลอดโรค โดยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การสร้างพื้นที่ปลอดโรค

เป้าหมาย

ไม่มีคนและสัตว์เสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้าในประเทศไทยอย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัด

1. อัตราการพบโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ลดลงจากปีที่ผ่านมาและไม่พบโรคภายในปี พ.ศ. 2568

2. จำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปลอดโรคพิษสุนัขบ้า อย่างน้อยร้อยละ 80

การดำเนินการ

1. กระบวนการเฝ้าระวังโรค

1) การเฝ้าระวังโรคเชิงรับหรือเฝ้าระวังทางอาการ (passive surveillance) เก็บตัวอย่างสัตว์แสดงอาการสงสัยตามนิยามโรคพิษสุนัขบ้าส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการกรมปศุสัตว์

2) การเฝ้าระวังโรคเชิงรุก (active surveillance) ส่งตรวจตัวอย่าง สุนัข แมว และสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมอื่น ๆ ส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการกรมปศุสัตว์ จำนวนร้อยละ 0.01 ของจำนวนประชากรสุนัขและแมวในพื้นที่ (1:10,000 ตัว)

3) สอบสวนโรคทางระบาดวิทยา กรณีที่พบผลบวกจากตัวอย่างส่งตรวจ

4) รวบรวมและบันทึกข้อมูลด้านการเฝ้าระวังโรคในระบบ Thai Rabies Net

5) เพิ่มประสิทธิภาพและพัฒนาห้องปฏิบัติการด้านการตรวจวินิจฉัยโรค และการตรวจภูมิคุ้มกันโรคหลังจากทำวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า

6) ฝึกอบรมและพัฒนาสัตวแพทย์นักระบาดวิทยาและทีมสอบสวนโรค

7) สร้างเครือข่ายการเฝ้าระวังโรคในทุกระดับ

ผลผลิต: มีการส่งตัวอย่างตรวจครอบคลุมทุกองค์ประกอบส่วนท้องถิ่น

ผลลัพธ์: ไม่พบเชื้อไวรัสโรคพิษสุนัขบ้าจากทุกตัวอย่างที่ส่งตรวจ

2. กระบวนการควบคุมโรค

1) กรณีที่พบโรคดำเนินการประกาศเขตโรคระบาดสัตว์ชั่วคราวพื้นที่ 5 กิโลเมตร รอบจุดเกิดโรค เป็นระยะเวลา 30 วัน ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558

2) จัดทำประชาคมผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholder) เพื่อกำหนดแนวทางการควบคุมโรคร่วมกันในระดับพื้นที่

3) ฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าให้กับสุนัขและแมวทุกตัวในพื้นที่เกิดโรค

4) กักสัตว์สัมผัสและสัตว์กลุ่มเสี่ยงที่อยู่ในพื้นที่เกิดโรค

5) เก็บตัวอย่างสัตว์ที่แสดงอาการตามนิยามโรคหรือสัตว์ป่วยสงสัยส่งตรวจเพิ่ม

6) ควบคุมเคลื่อนย้ายสัตว์เข้าออกพื้นที่เกิดโรค

7) ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ประชาชน

8) เฝ้าระวังโรคต่อเนื่องเป็นเวลายาวน้อย 6 เดือน

ผลผลิต: ควบคุมโรคให้สงบภายในระยะเวลาไม่เกิน 1 เดือน

ผลลัพธ์: ควบคุมโรคให้สงบและไม่ให้เกิดโรคซ้ำในพื้นที่ที่เคยเกิดโรค

3. กระบวนการป้องกันโรค

1) บูรณาการร่วมกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำรวจและขึ้นทะเบียนสุนัขและแมวในระบบ Rabies One Data

2) บูรณาการร่วมกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าให้กับสุนัขและแมว ดังนี้

2.1) การควบคุมปริมาณ คุณภาพ และประสิทธิภาพวัคซีน กำหนดความแรงของวัคซีนที่จะนำมาฉีด (potency) ไม่น้อยกว่า 2 IU (NIH test) มีปริมาณเพียงพอ มีการกระจายครอบคลุมทุกพื้นที่ (วัคซีนที่จัดซื้อโดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น) การจัดเก็บและการขนส่งวัคซีนที่มีคุณภาพ (cold chain system) การสร้างความมั่นคงด้านวัคซีนทั้งการนำเข้าและการผลิตเองและการใช้วัคซีนชนิดกิน (oral vaccine)

2.2) การสร้างและพัฒนาอาสาปศุสัตว์ ให้มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ มีจำนวนเพียงพอ ครอบคลุมทุกพื้นที่ มีจำนวนสอดคล้องกับปริมาณสัตว์ ผ่านการฝึกอบรม มอบหมายให้ปฏิบัติงานถูกต้อง ตามกฎหมาย พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535 สนับสนุนสวัสดิการ เช่น ค่าตอบแทน ในการปฏิบัติงาน และการได้รับการฉีดวัคซีนชนิด Pre-Exposure เป็นต้น

2.3) บูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควบคุมประชากรสัตว์ที่ไม่มีเจ้าของเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคสัตว์สู่คน (Zoonosis) โดยเฉพาะโรคพิษสุนัขบ้า และป้องกันเหตุเดือดร้อนรำคาญ อาทิ สุนัขกัดคน มลภาวะทางเสียง มูลสุนัข และอุบัติเหตุตามถนน เป็นต้น

2.3.1) สำรวจจัดกลุ่มสุนัขเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 สัตว์มีเจ้าของ (เลี้ยงโดยเจ้าของ) ขึ้นทะเบียนโดยบันทึกข้อมูลในระบบ Rabies One Data ระบุเจ้าของชนิดสัตว์ จำนวนสัตว์ microchip เป็นต้น ฉีดวัคซีนให้ครอบคลุมอย่างน้อย ร้อยละ 80 มอบใบรับรองการฉีดวัคซีน ห้อยเหรียญ ผ่าตัด ทำหมัน เป็นความรับผิดชอบของเจ้าของสัตว์

กลุ่มที่ 2 สัตว์มีเจ้าของ (เลี้ยงปล่อย) ขึ้นทะเบียนโดยบันทึกข้อมูลในระบบ Rabies One Data ระบุเจ้าของชนิดสัตว์ จำนวนสัตว์ microchip เป็นต้น ฉีดวัคซีนให้ครอบคลุมอย่างน้อยร้อยละ 80 มอบใบรับรองการฉีดวัคซีน (บัตรเหลือง) ห้อยเหรียญ และผ่าตัดทำหมัน เป็นความรับผิดชอบของเจ้าของสัตว์ และประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ปลูกจิตสำนึกเลี้ยงสัตว์อย่างรับผิดชอบ

กลุ่มที่ 3 สัตว์ไม่มีเจ้าของ (สัตว์ในชุมชน วัด ตลาด) ขึ้นทะเบียนบันทึกข้อมูลในระบบ Rabies One Data ระบุเจ้าของ ชนิดสัตว์ จำนวนสัตว์ ฉีดวัคซีนที่รับผิดชอบ โดยชุมชน และหน่วยงานราชการ (ท้องถิ่น/ปศุสัตว์) ผ่าตัดทำหมันฉีดวัคซีน ปล่อยคืนที่เดิม (CNVR) ภายใต้หลัก PPP ร่วมกับชุมชน องค์กรอิสระ NGOs และพิจารณานำเข้าสถานพักพิงระบุตัวสัตว์ โดยวิธีต่างๆ เช่น สักใบหูด้านใน ทีเบอร์ เย็นข้างสะโพก ตัดปลายหู เป็นต้น มีระบบติดตามข้อมูลสัตว์ป่วย ตาย เกิดใหม่ ย้ายเข้า ออกพื้นที่

กลุ่มที่ 4 สัตว์ไม่มีเจ้าของ (คล้ายสัตว์ป่า) ขึ้นทะเบียนโดยบันทึกข้อมูลในระบบ Rabies One Data ระบุเจ้าของ ชนิดสัตว์ จำนวนสัตว์ เป็นต้น ฉีดวัคซีนที่รับผิดชอบโดยชุมชนและหน่วยงานราชการ (ท้องถิ่น/ปศุสัตว์) ผ่าตัดทำหมัน ฉีดวัคซีน ปล่อยคืนที่เดิม (CNVR) ระบุตัวสัตว์ โดยวิธีต่าง ๆ เช่น สักใบหูด้านใน ทีเบอร์เย็นข้างสะโพก ตัดปลายหู เป็นต้น มีระบบติดตามข้อมูลสัตว์ป่วย ตาย เกิดใหม่ ย้ายเข้า ออกพื้นที่ พิจารณานำวัคซีนชนิดกิน (Oral vaccine) มาใช้ในสัตว์กลุ่มเสี่ยงที่จับไม่ได้

2.3.2) การบังคับใช้กฎหมาย เช่น เทศบัญญัติและข้อบัญญัติท้องถิ่น ควบคุมการเลี้ยง และปล่อยสัตว์ ตามพ.ร.บ.การสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ การจัดสวัสดิภาพสุนัขในฟาร์มเพาะพันธุ์สุนัข ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์การจัดสวัสดิภาพแมวในฟาร์มเพาะพันธุ์แมว ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ การจัดสวัสดิภาพสัตว์ในสถานที่ขายสัตว์เลี้ยงภายใต้พ.ร.บ.ป้องกันการทารุณกรรมและจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 การตรวจสอบการค้าสัตว์ตามถนน ตลาด ภายใต้ พ.ร.บ.โรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร แนวปฏิบัติในการใช้มาตรฐานสินค้าเกษตร การปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์ที่ดีสำหรับคอกสุนัข ตามพ.ร.บ.มาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 และการบังคับใช้ พ.ร.บ.โรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535 เป็นต้น

2.3.3) การบริหารจัดการสถานสงเคราะห์สัตว์ ศูนย์พักพิงสัตว์ และการหาบ้านใหม่ โดยกำหนดกลุ่มสุนัขที่จะนำเข้าสถานสงเคราะห์สัตว์ หรือศูนย์พักพิงสัตว์ ทำหมัน และฉีดวัคซีน ฝึกสุนัข ประชาสัมพันธ์หาเจ้าของใหม่ หรือหาบ้านใหม่

2.3.4) การให้การศึกษาปลูกจิตสำนึก ประชาสัมพันธ์และการสร้างความร่วมมือจากภาคประชาชน เช่น การบรรจุความรู้เรื่องโรคพิษสุนัขบ้าไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดกิจกรรมเพื่อสังคม (Corporate Social Responsibility) ร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้อง การสื่อสารประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

ผลผลิต: มีฐานข้อมูลประชากรสุนัขและแมวในระบบ Rabies One Data ครอบคลุมทุกพื้นที่ฉีดวัคซีนฯ ในสุนัขและแมว โดยรวมได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ฆ่าตัดทำหมันสุนัข และแมว รวมกันได้ไม่น้อยกว่า 87,000 ตัว

ผลลัพธ์: สัตว์มีภูมิคุ้มกันโรคอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการบริหารจัดการควบคุมประชากรสุนัขและแมว ได้อย่างเป็นระบบและยั่งยืน

4. การสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า

1) ดำเนินการประเมินโดยแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินและรับรองพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า 3 ระดับ ได้แก่ ระดับท้องถิ่นปลอดโรค ระดับอำเภอปลอดโรค และระดับจังหวัดปลอดโรค

2) ใช้หลักเกณฑ์การสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า ประกอบด้วย 6 เกณฑ์ ได้แก่ การพบโรคพิษสุนัขบ้าในคน การพบโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ การสำรวจสุนัขและแมว การฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า การควบคุมประชากรสัตว์ และความยั่งยืนของการปลอดโรคพิษสุนัขบ้า

3) ดำเนินการรับรองพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า สำหรับท้องถิ่นที่ผ่านการประเมินให้เป็นพื้นที่ปลอดโรคทั้งระดับท้องถิ่นปลอดโรค ระดับอำเภอปลอดโรค และระดับจังหวัดปลอดโรค

ผลผลิต: องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปลอดโรคอย่างน้อยร้อยละ 80

ผลลัพธ์: ทุกจังหวัดปลอดโรคพิษสุนัขบ้า ภายในปี พ.ศ. 2568

การติดตามและประเมินผลโครงการ

1) ตรวจสอบติดตามโดยหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบโครงการ ได้แก่ สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ และสำนักงานปศุสัตว์เขต 1-9 ตามกรอบระยะเวลาของแต่ละโครงการย่อย

2) ตรวจสอบติดตามและประเมินผลโครงการ โดยคณะผู้ตรวจราชการกรมปศุสัตว์ตามกรอบการตรวจราชการของกรมปศุสัตว์

3) ตรวจสอบติดตามและประเมินผลโครงการ โดยคณะผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ตามกรอบการตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การรายงานผลการดำเนินงาน

1) แบบฟอร์มการรายงานของแต่ละโครงการฯ

2) รายงานในระบบ e-Operation และระบบ Thai Rabies Net ของกรมปศุสัตว์

3) รายงานผลการสำรวจและขึ้นทะเบียนในระบบ Rabies One Data

งบประมาณ

งบประมาณแผนยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคม โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กิจกรรมสนับสนุนโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัยจากโรคพิษสุนัขบ้า

ผู้รับผิดชอบโครงการ

- 1) สำนักควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์
- 2) สำนักงานปศุสัตว์เขต 1-9
- 3) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด 76 จังหวัด
- 4) สำนักงานปศุสัตว์พื้นที่กรุงเทพมหานคร
- 5) สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ
- 6) ศูนย์วิจัยและพัฒนาสัตวแพทย์ประจำภาค
- 7) ศูนย์ทดสอบและวิจัยคุณภาพชีววัตถุสำหรับสัตว์
- 8) กองสารวัตรและกักกัน

หน่วยงานร่วมดำเนินการ

- 1) สถานเสาวภา สภากาชาดไทย
- 2) สัตวแพทย์สภา
- 3) สัตวแพทย์สมาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์
- 4) สมาคมสัตวแพทย์ผู้ประกอบการบำบัดโรคสัตว์แห่งประเทศไทย
- 5) ภาควิชาสัตวศาสตร์และสัตวแพทยศาสตร์แห่งประเทศไทย
- 6) กรมควบคุมโรค
- 7) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
- 8) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
- 9) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
- 10) กรมประชาสัมพันธ์

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) สามารถเร่งรัดกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไป โดยดำเนินการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) อัตราการพบโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ลดลงจากปีที่ผ่านมาและไม่พบโรคภายในปี พ.ศ. 2568
- 3) สามารถขับเคลื่อนการสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า โดยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การสร้างพื้นที่ปลอดโรค ทำให้ไม่มีคนและสัตว์เสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้าในประเทศไทยอย่างยั่งยืน

4. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการ และเป้าหมายของงาน

4.1 สรุปสาระสำคัญ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2565) กำหนดแนวทางการพัฒนาระบบราชการ 4.0 มุ่งเน้นให้ระบบราชการมีความทันสมัยตอบสนองการเปลี่ยนแปลง มีความคล่องตัว ยืดหยุ่น รวมถึงการสร้างคุณค่าในงานบริการให้กับประชาชน ยึดหลักธรรมาภิบาลเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน กำหนด 3 แนวทาง ดังนี้ 1) เปิดกว้างและเชื่อมโยงกัน (Open & Connected Government) ต้องเปิดเผย และมีความโปร่งใสในการทำงานบุคคลภายนอกสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของทางราชการได้ 2) ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง (Citizen-centric Government) และทำงานเชิงรุกมองไปข้างหน้า ตอบสนองความต้องการประชาชน ไม่ต้องรอให้ประชาชนมาติดต่อขอรับบริการ (Proactive Public Services) ประชาชนสามารถเรียกใช้บริการได้ตลอดเวลาผ่านการติดต่อหลายช่องทาง 3) มีขีดสมรรถนะสูง และทันสมัย (Smart & High Performance Government) ทำงานเตรียมการไว้ล่วงหน้า มีการวิเคราะห์ ความเสี่ยง สร้างนวัตกรรม หรือความคิดริเริ่มมีความยืดหยุ่น ตอบสนองสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ทันเวลา เพื่อให้หน่วยงานราชการสามารถปฏิบัติงานในกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์ พ.ศ. 2566-2570 ยุทธศาสตร์ที่ 5 บูรณาการองค์ความรู้ และความร่วมมือด้านการปศุสัตว์ในระดับสากล มุ่งมั่นพัฒนาความร่วมมือด้านปศุสัตว์ ความรู้ทางวิชาการ และการค้าสินค้าปศุสัตว์ทั้งภายในและภายนอกประเทศ บูรณาการร่วมกันในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และถ่ายทอดองค์ความรู้ ยุทธศาสตร์ที่ 6 ยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการองค์กรให้มีความเป็นเลิศ ทุกมิติสู่ความทันสมัยและสร้างสรรค์ (กรมปศุสัตว์, 2566)

สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 ในฐานะผู้รับผิดชอบโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธานศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี พบปัญหาในการปฏิบัติงาน แต่ผู้บริหาร ได้สั่งสมประสบการณ์แก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า เริ่มปฏิบัติงานส่วนสุขภาพสัตว์ สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 ย้ายไปพัฒนาแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี และขยายผลไปยังสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี ตามลำดับ ได้นำวิธีการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าส่งผลงานเข้าประกวด ประจำปี 2567 ได้รับรางวัลเลิศรัฐ ระดับดีเด่น สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประเภทรางวัลสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม (Effectiveness of People Participation) จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจศึกษาเรื่อง “ยุทธศาสตร์การพัฒนาสุขภาพสัตว์ในพื้นที่ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม กรณีศึกษาการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีและสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี” ซึ่งประสบผลสำเร็จในการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า เพราะหากทราบวิธีแก้ปัญหาระดับพื้นที่ที่มีปัญหาอุปสรรค มีความยุ่งยาก มีข้อจำกัดด้านบริบทพื้นที่ ด้านทรัพยากร ด้านงบประมาณ และด้านกำลังคน จะช่วยให้สามารถนำผลการศึกษามาพัฒนา หรือหาวิธีแก้ไขปัญหา

โรคพิษสุนัขบ้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังสามารถนำผลการศึกษาไปแก้ไขปัญหาคู่สัตว์อื่น ๆ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนให้ดีขึ้น ทั้งในด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสุขอนามัย เป็นต้น

4.2 ขั้นตอนการดำเนินการ

4.2.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานบริบทและแนวทางการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า

ดำเนินการศึกษาเอกสารสมัครขอรับรางวัลบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2567 ประเภทรางวัลสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม (Effectiveness of People Participation) ชื่อผลงาน ครอบครัวปลอดสัตว์พัฒนา ทำดีร่วมใจ ฝ่าวิกฤติภัยพิบัติ กำจัดโรคพิษสุนัขบ้า รวมถึง ศึกษากฎหมาย ระเบียบ คู่มือการปฏิบัติงาน โครงการที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลสารสนเทศอื่น ๆ นำมาสรุปบทเรียน ถอดบทเรียน ค้นหารูปแบบ หรือวิธีการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในระดับพื้นที่ที่มีความยุ่งยากและมีข้อจำกัด ดังต่อไปนี้

- 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและบริบท
 - 1.1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและบริบทของจังหวัดนนทบุรี
 - 1.2) ศึกษารายงานสถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าจังหวัดนนทบุรี
 - 1.3) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและบริบทของจังหวัดเพชรบุรี
 - 1.4) ศึกษารายงานสถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าจังหวัดเพชรบุรี
- 2) ศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า
 - 2.1) ศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี
 - 2.2) ศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี
 - 2.3) สรุปแนวทางการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า

1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและบริบท

1.1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและบริบทของจังหวัดนนทบุรี

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี เป็นหน่วยงานส่วนภูมิภาค สังกัดกรมปศุสัตว์ ตั้งอยู่เลขที่ 9/320 หมู่ 6 ตำบลเสาธงหิน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี รับผิดชอบ 6 อำเภอ ได้แก่ 1) อำเภอเมืองนนทบุรี 2) อำเภอบางบัวทอง 3) อำเภอปากเกร็ด 4) อำเภอบางกรวย 5) อำเภอบางใหญ่ 6) อำเภอไทรน้อย มีสุนัขแมวจรจัด จำนวน 32,390 ตัว คิดเป็นร้อยละ 24 ของสุนัขแมวในจังหวัด 132,812 ตัว (สำนักงานปศุสัตว์เขต 1, 2567) ประชาชนได้รับผลกระทบมีความเสี่ยงต่อโรคพิษสุนัขบ้าพบปัญหาเดือดร้อนราคาจากสุนัขจรจัด ส่งผลกระทบต่อสุขภาพคนและสัตว์ กระทบต่อการท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี เป็นปัญหาที่มีความยุ่งยาก และมีข้อจำกัดด้านทรัพยากร

องค์การอนามัยโลก (WHO) องค์การอาหารและการเกษตร (FAO) องค์การสุขภาพสัตว์โลก (WOAH) กลุ่มประเทศที่เป็นพันธมิตร เพื่อการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า (GARC) มีประเทศไทยรวมอยู่ด้วย ตกลงร่วมกันกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไปภายในปี ค.ศ. 2030 (พ.ศ. 2573)

ปัจจุบันดำเนินงานภายใต้โครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธาน ศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี มาอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานหลักได้แก่ กรมปศุสัตว์ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กรมควบคุมโรค กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช กรมประชาสัมพันธ์ และหน่วยงานภาคีเครือข่าย เป็นต้น

กรมปศุสัตว์จัดทำโครงการเร่งรัดผ่าตัดทำหมันสุนัขและแมว เพื่อควบคุมป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า แต่พบโรคระบาดทุกปีในระดับประเทศ ปี 2566 ระบาดใน 35 จังหวัด พบเชื้อในสัตว์ 347 ตัว ผู้เสียชีวิต 6 ราย (กรุงเทพมหานคร, 2567) สำนักควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์ ทำหน้าที่ขับเคลื่อนโครงการฯ เพื่อเป็นไปตามการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับสัตว์ รวมถึงการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคจากจุดเกิดโรค ไปยังพื้นที่อื่น เพื่อลดอุบัติการณ์เกิดโรคในสัตว์และคน

สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 มีหน้าที่กำกับ ติดตาม ตรวจสอบการปฏิบัติงานของสำนักงานปศุสัตว์ จังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบ ได้แก่ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดปทุมธานี สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสระบุรี สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสิงห์บุรี สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอ่างทอง สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดลพบุรี สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชัยนาท และสำนักงานปศุสัตว์พื้นที่กรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาพบว่าสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี มอบหมายให้กลุ่มสุขภาพสัตว์ เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า โดยเล็งเห็นโอกาสพัฒนางานสร้างพันธมิตรกับผู้ที่มีความสนใจต้องการดูแลสุขภาพสัตว์ร่วมกันเช่น ทำหมัน ฉีดวัคซีนให้สุนัขจรจัดแล้วปล่อยที่เดิม จัดทำโครงการความร่วมมือต่าง ๆ พัฒนาเครือข่ายอาสา และแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่ ดังนี้

ปีงบประมาณ 2555 พัฒนาโครงการสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพล อดุลยเดช เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 85 พรรษา ร่วมกับสมาคมป้องกันการทารุณสัตว์แห่งประเทศไทย (TSPCA) จัดทำโครงการสร้างความร่วมมือและพัฒนาเครือข่ายเฝ้าระวังป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าเชิงรุกสู่ชุมชน

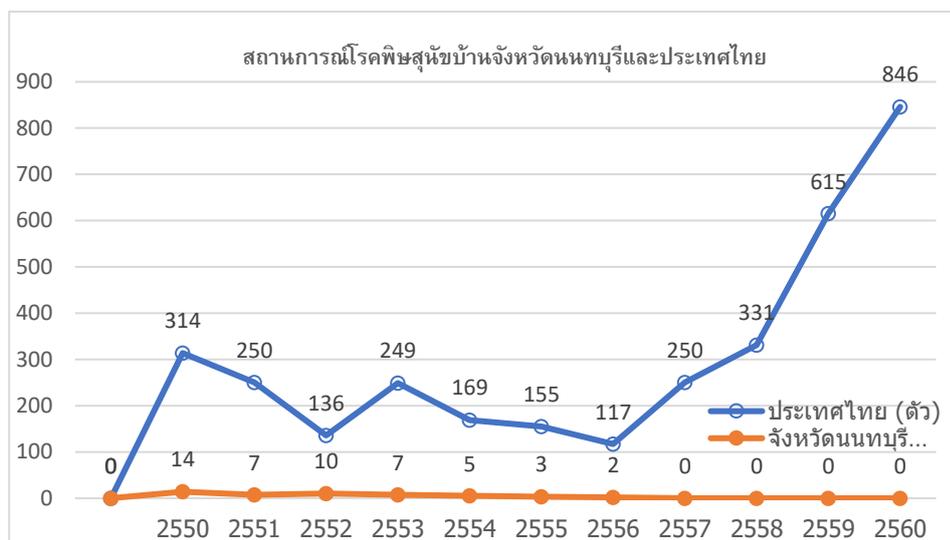
ปีงบประมาณ 2556 ร่วมกับสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 13 กรมควบคุมโรค จัดทำโครงการหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่ ร่วมกับคณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสฉลองพระชนมายุ 5 รอบ วันที่ 2 เมษายน 2558

ปีงบประมาณ 2559 สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีร่วมกับสำนักงานปศุสัตว์เขต 1 จัดตั้งมูลนิธิปศุสัตว์พัฒนา

ปีงบประมาณ 2560 จัดทำโครงการลดประชากรสุนัขและแมวในชุมชนจังหวัดนนทบุรี

1.2) ศึกษารายงานสถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าจังหวัดนนทบุรี

สถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าจังหวัดนนทบุรี เทียบกับปีก่อน ในปี 2551 ลดลงร้อยละ 50 ปี 2552 เพิ่มขึ้นร้อยละ 42.85 ปี 2553 ลดลงร้อยละ 30 ปี 2554 ลดลงร้อยละ 28.57 ปี 2555 ลดลงร้อยละ 40 ปี 2556 ลดลงร้อยละ 33.33 ตั้งแต่ปี 2557-2560 ลดลงร้อยละ 0 ไม่พบการเกิดโรคในสัตว์ต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 4 ปี ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 สถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าจังหวัดนนทบุรีเปรียบเทียบกับประเทศไทย

ที่มา : เอกสารส่งเข้าประกวดรางวัลเลิศรัฐ ของสำนักงานปศุสัตว์เขต 1

1.3) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและบริบทของจังหวัดเพชรบุรี

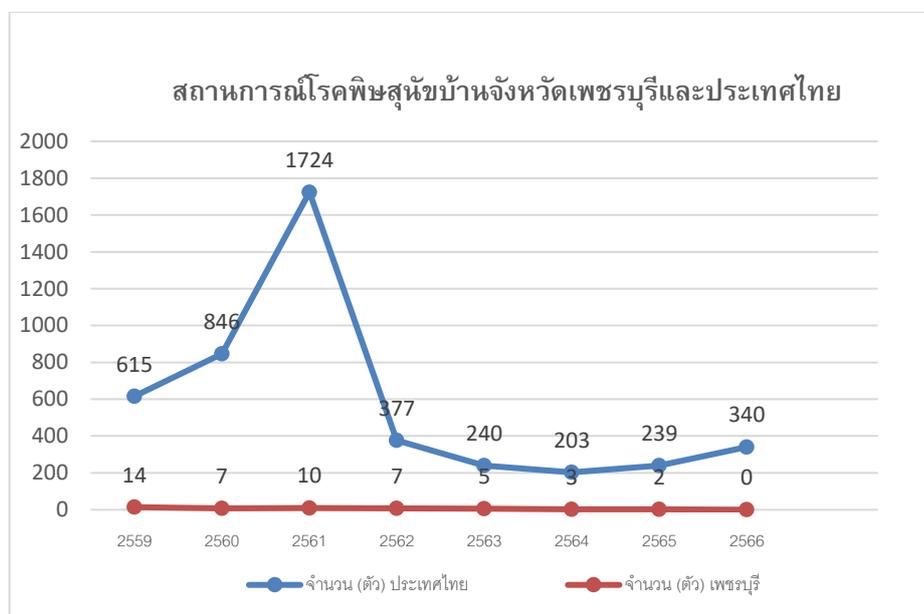
สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี เป็นหน่วยงานส่วนภูมิภาค สังกัดกรมปศุสัตว์ ภายใต้กำกับดูแลของสำนักงานปศุสัตว์เขต 7 ตั้งอยู่เลขที่ 1 ถนนราชดำเนิน ตำบลคลองกระแชง อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี รับผิดชอบ 8 อำเภอ ได้แก่ 1) อำเภอเมืองเพชรบุรี 2) อำเภอชะอำ 3) อำเภอท่ายาง 4) อำเภอเขาย้อย 5) อำเภอบ้านแหลม 6) อำเภอบ้านลาด 7) อำเภอหนองหญ้าปล้อง 8) อำเภอแก่งกระจาน มีสุนัขแมว จำนวน 138,520 ตัว (สำนักงานปศุสัตว์เขต 1, 2567) จากการศึกษาพบว่า

1) ปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี ได้ขยายผลการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าจากจังหวัดนนทบุรี ซึ่งประสบผลสำเร็จในแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า ไม่พบการเกิดโรคในสัตว์ต่อเนื่อง ตั้งแต่ ปี 2557-2560 นำมาพัฒนาต่อในจังหวัดเพชรบุรี มอบหมายให้กลุ่มสุขภาพสัตว์เป็นผู้รับผิดชอบหลัก เริ่มพัฒนาในปี พ.ศ. 2561-2566

2) ได้นำเทคโนโลยีการสื่อสารและสร้างเครือข่ายมาใช้ เปิดให้บริการสัตวแพทย์อาสาออนไลน์ ชักชวนผู้ที่มีอุดมการณ์เดียวกัน เป้าหมายเดียวกันต้องการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าให้โรคสงบโดยเร็วที่สุด จัดหาพันธมิตรร่วม คือ กลุ่มคนรักสัตว์เพชฌฆาจรชะอำ ร่วมกับมูลนิธิเพื่อนสัตว์ป่า และมูลนิธิเพื่อสุนัขในซอย บูรณาการทำงานร่วมกันใช้ปฏิบัติการข่าวสาร การสื่อสารรวดเร็ว และร่วมกับประชาชนที่มีจิตสาธารณะร่วมมือกันดูแลคุณภาพชีวิตทั้งคน และสัตว์ในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี

1.4) ศึกษารายงานสถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าจังหวัดเพชรบุรี

จากรายงานสถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี เทียบกับปีก่อน ปี 2561 เพิ่มขึ้นร้อยละ 42.85 ปี 2562 ลดลงร้อยละ 30 ปี 2563 ลดลงร้อยละ 28.57 ปี 2564 ลดลงร้อยละ 40 ปี 2565 ลดลงร้อยละ 33.33 ปี 2566 ลดลงร้อยละ 0 ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า ดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 สถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าจังหวัดเพชรบุรีเปรียบเทียบกับประเทศไทย

ที่มา : เอกสารส่งเข้าประกวดรางวัลเลิศรัฐ ของสำนักงานปศุสัตว์เขต 1

2) ศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า

2.1) ศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. ก่อนเกิดโรคระบาด

1.1) เจ้าหน้าที่กลุ่มสุขภาพสัตว์ ศึกษาวิเคราะห์ทางระบาดวิทยาสภาพแวดล้อมและศักยภาพพื้นที่ ศึกษาข้อมูลเชิงลึกกรอบด้าน ผังกรอบพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานให้เจ้าหน้าที่ สร้างทีมปฏิบัติงานให้มีคุณภาพ เช่น การบริหารจัดการสุนัขและแมวจรจัด ฉีดวัคซีนระยะไกลโดยใช้ปืนยิงยาสลบ การผ่าตัดทำหมันด้านข้าง สร้างทีมปฏิบัติการข่าวสาร เปิดเวทีรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน เพื่อสรุปปัญหาและผลกระทบนำมาวิเคราะห์หาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน

1.2) เจ้าหน้าที่กลุ่มสุขภาพสัตว์หากกลยุทธ์ใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงาน เช่น จัดตั้งหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่เชิงรุก สร้างความร่วมมือนาระบบ GPS คือ ระบบบอกพิกัดบนพื้นโลกด้วยสัญญาณจากดาวเทียม และระบบ GIS คือ ระบบที่เชื่อมโยงข้อมูลกับแผนที่มาใช้ปฏิบัติงานทำให้ทราบวาสุนัขอยู่ที่ไหน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องแม่นยำ

1.3) บูรณาการเครือข่ายจัดทำโครงการให้เชื่อมโยงยุทธศาสตร์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์ ยุทธศาสตร์ที่ 2 เพิ่มขีดความสามารถด้านการผลิตสินค้าปศุสัตว์ตลอดห่วงโซ่ ได้มาตรฐานเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคม กำหนดนโยบาย สร้างเครือข่าย พัฒนาเครือข่ายเฝ้าระวังโรค One Health สร้างการมีส่วนร่วมกับกลุ่มคนรักสัตว์ ร่วมเรียนรู้แก้ไขปัญหาสุนัขจรจัดร่วมกัน และจัดทำโครงการหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่พัฒนาอาสาเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้า ประชุมร่วมกันแก้ไขปัญหาหารือกับผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มคนรักสัตว์ สถานพยาบาลสัตว์ องค์กรการกุศล เช่น สมาคมป้องกัน การทารุณสัตว์แห่งประเทศไทย (TSPCA)

2. ระหว่างเกิดโรคระบาด

2.1) ร่วมกับเครือข่ายอาสาเฝ้าระวังโรค สอบสวนโรคจนได้องค์ความรู้ใหม่เปลี่ยนวิธีปฏิบัติงานให้เหมาะสมในพื้นที่ เมื่อเกิดโรคลงพื้นที่ทันที ถ่ายภาพสุนัข และบันทึกวิดีโอสุนัขบ้า ก่อนส่งตรวจห้องปฏิบัติ และสอบสวนโรคอย่างละเอียด

2.2) ใช้ภาพถ่ายค้นหาเส้นทางเคลื่อนที่ของสุนัขบ้าค้นหาแหล่งรังโรค ติดตามแนะนำให้ผู้สัมผัสสุนัขไปพบแพทย์ เพื่อรับการฉีดวัคซีน เกิดองค์ความรู้ใหม่พฤติกรรมสุนัขบ้าจะไม่วิ่งไปข้างหน้า อย่างไรก็ตาม แต่จะมีเส้นทางเคลื่อนที่ไป-กลับ ระหว่างเป้าหมายที่จะไปกัดและแหล่งรังโรค ในชุมชนเมืองระยะทาง 500 เมตร ชนบทระยะทาง 9 กิโลเมตร เกินจากนั้นจะมีผู้นำสุนัขไปนำ Google Map มาใช้ปฏิบัติงาน ฉีดวัคซีนในสัตว์ฉีดเข็มแรกทันทีไม่ต้องรอผลตรวจห้องปฏิบัติการ และเน้นฉีดวัคซีน 4 ครั้ง/ตัว ออกหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่จับสุนัขจรจัดพื้นที่เกิดโรค ทำหมัน และฉีดวัคซีน 5 ครั้ง/ตัว ใช้รูปสุนัขติดป้ายประกาศเขตโรคระบาดชั่วคราวในพื้นที่เกิดโรค แจ้งเตือนภัยผ่านสื่อออนไลน์ เช่น Line, Live Chat เป็นต้น

3. หลังการเกิดโรคระบาด

ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ทุกขั้นตอน ร่วมกับเครือข่ายออกหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่ในพื้นที่ที่เคยเกิดโรคอย่างต่อเนื่อง

4. ขยายผลประยุกต์ใช้ควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า

เปิดให้บริการสัตวแพทย์อาสาออนไลน์ใช้เทคโนโลยีการสื่อสารพัฒนาเครือข่ายไปถึงระดับรับทำแทน ถอดบทเรียน กำกับ ติดตาม ดูแล ถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่านเวทีประชุมต่าง ๆ นำนวัตกรรมทำลูกดอกแบบประหยัด ปืนยิงยาสลบ ท่อเป่า อุปกรณ์จับสุนัขจรจัด อุปกรณ์ฉีดวัคซีนระยะไกล และนำโดรนมาใช้ปฏิบัติงาน ศึกษาวิเคราะห์ วางแผนกลยุทธ์ จัดทำโครงการสัตวแพทย์พี่เลี้ยงออนไลน์ ขยายผลสู่ความยั่งยืน

2.2) ศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี ได้ขยายผลจากสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี ดังนี้

1. ก่อนเกิดโรคระบาด

1.1) เจ้าหน้าที่กลุ่มสุขภาพสัตว์ ศึกษาวิเคราะห์ทางระบาดวิทยา ศึกษาสภาพแวดล้อม ศักยภาพพื้นที่ ศึกษาข้อมูลเชิงลึก ผูกอบรมพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน สร้างทีมปฏิบัติงาน ให้มีคุณภาพ เช่น บริหารจัดการสุนัขและแมวจรจัด ฉีดวัคซีนระยะไกล โดยใช้ปืนยิงยาสลบ ฆ่าตัด ทำหมัน ด้านข้าง และสร้างทีมปฏิบัติการข่าวสาร

1.2) หากกลยุทธ์ใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงาน เช่น หน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่เชิงรุก นำระบบ GPS และระบบ GIS มาใช้ในการปฏิบัติงาน

1.3) บูรณาการเครือข่ายจัดทำโครงการเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์ กำหนดนโยบาย สร้างเครือข่าย พัฒนาเครือข่ายเฝ้าระวังโรค One Health สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมกับกลุ่มคนรักสัตว์ ร่วมเรียนรู้แก้ไขปัญหาสุนัขจรจัด ร่วมกันจัดทำโครงการ หน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่ เพื่อพัฒนาอาสาเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่

2. ระหว่างเกิดโรคระบาด

2.1) ร่วมกับเครือข่ายอาสาเฝ้าระวังโรคสอบสวนโรคจนได้องค์ความรู้ใหม่ปรับเปลี่ยน วิธีปฏิบัติงานให้เหมาะสม ลงพื้นที่ทันทีที่เกิดโรค ถ่ายภาพ และบันทึกวีดีโอสุนัขบ้าก่อนส่งตรวจ ห้องปฏิบัติการ และสอบสวนโรคโดยละเอียด

2.2) ใช้ภาพถ่ายค้นหาเส้นทางเคลื่อนที่ของสุนัขบ้าค้นหาแหล่งรังโรค ติดตามแนะนำให้ผู้สัมผัสสุนัขไปพบแพทย์ เพื่อรับวัคซีน เกิดองค์ความรู้ใหม่ ๆ พฤติกรรมสุนัขบ้าจะไม่วิ่งไปข้างหน้า อย่งไร้จุดหมาย แต่มีเส้นทางเคลื่อนที่ไป-กลับ ระหว่างเป้าหมายที่จะไปกัดกับแหล่งรังโรค ชุมชนเมืองระยะทาง 500 เมตร ชนบทระยะทาง 9 กิโลเมตร เกินนั้นจะมีผู้นำสุนัขไป นำ Google Map มาใช้ ฉีดวัคซีนในสัตว์ฉีดเข็มแรกทันที โดยไม่ต้องรอผลตรวจ เน้นฉีดวัคซีน 4 ครั้ง/ตัว ออกหน่วย สัตวแพทย์เคลื่อนที่จับสุนัขจรจัดในพื้นที่เกิดโรค ทำหมัน ฉีดวัคซีน 5 ครั้ง/ตัว และใช้รูปสุนัขติดป้าย ประกาศเขตโรคระบาดชั่วคราวในพื้นที่เกิดโรค และแจ้งเตือนภัยผ่านสื่อออนไลน์ เช่น Line, Live Chat เป็นต้น

3. หลังการเกิดโรคระบาด

ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ในทุกขั้นตอน ร่วมกับเครือข่ายออกหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่ ในพื้นที่ที่เคยเกิดโรคอย่างต่อเนื่อง

4. ขยายผลประยุกต์ใช้ควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า

เปิดให้บริการสัตวแพทย์อาสาออนไลน์ ใช้เทคโนโลยีการสื่อสารพัฒนาเครือข่ายไปถึงระดับ รับทำแทน ถอดบทเรียน กำกับ ติดตาม ดูแล ถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่านเวทีประชุมต่าง ๆ นำนวัตกรรม ทำลูกดอกแบบประหยัด และใช้ปืนยิงยาสลบ ท่อเป่า อุปกรณ์จับสุนัขจรจัด อุปกรณ์ฉีดวัคซีนระยะไกล

นำโดรนมาใช้ปฏิบัติงาน ศึกษาวิเคราะห์วางแผนกลยุทธ์ จัดทำโครงการสัตว์แพทย์ที่เลี้ยงออนไลน์ และขยายผลสู่ความยั่งยืน

2.3) สรุปแนวทางการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า

จากกรณีศึกษาสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีและสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี แก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า โดยบูรณาการทำงานร่วมกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานระดับจังหวัด หน่วยงานระดับอำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรการกุศลต่าง ๆ ภายใต้วิสัยทัศน์กรมปศุสัตว์ “เป็นองค์กรพัฒนาการปศุสัตว์ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี เพิ่มมูลค่าสินค้าสู่ตลาดโลก และเติบโตอย่างยั่งยืน” สอดคล้องกับยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์ ยุทธศาสตร์ที่ 2 เพิ่มขีดความสามารถด้านการผลิตสินค้าปศุสัตว์ตลอดห่วงโซ่ให้ได้มาตรฐานเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน เฝ้าระวัง เชิงรุก พัฒนา และปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ มีรายละเอียดดังนี้

1) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีและสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี กำหนดเจ้าภาพชัดเจน โดยมอบหมายให้กลุ่มสุขภาพสัตว์ เป็นผู้รับผิดชอบหลัก

2) กำหนดโครงการ กิจกรรม สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์ กำหนดเป้าหมายภายใต้โครงการ/กิจกรรมสอดคล้องโครงการ/กิจกรรมของกรมปศุสัตว์ ลงพื้นที่สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วน กำหนดกระบวนการแก้ไขปัญหา ดังนี้

2.1) ค้นหาวิเคราะห์ กำหนดปัญหาในระดับพื้นที่ชัดเจน

2.2) ทำความเข้าใจปัญหาศึกษาข้อมูลจากพื้นที่จริง ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากสถิติต่าง ๆ และนำเทคโนโลยีมาช่วยปฏิบัติงาน

2.3) ระดมความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนจัดประชุมร่วมกัน เพื่อให้ทุกภาคส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น แสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหาก็เหมาะสมในพื้นที่ ร่วมกำหนดนโยบายวางแผนงาน โครงการวิธีการปฏิบัติงาน ยอมรับข้อเสนอแนะ และการตัดสินใจร่วมกับภาคประชาชน

2.4) ประเมินทางเลือกและเลือกแนวทางแก้ไขปัญหาก็เหมาะสมในพื้นที่

2.5) ออกแบบกิจกรรมการแก้ไขปัญหาก็เหมาะสม กำหนดกิจกรรมชัดเจน ดำเนินการได้จริงร่วมกับภาคประชาชนที่เกี่ยวข้อง

2.6) วางแผนการดำเนินการ กำหนดเจ้าภาพ งบประมาณจากกรมปศุสัตว์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มูลนิธิสมาคม และองค์กรการกุศลต่าง ๆ

2.7) ดำเนินการตามแผนงาน โครงการ/กิจกรรมที่กำหนด

2.8) ติดตามประเมินผลการดำเนินการตาม แผนงาน โครงการ/กิจกรรมที่กำหนด

2.9) สรุปบทเรียนที่เกิดขึ้นเพื่อเรียนรู้ร่วมกันและพัฒนาโครงการจนประสบความสำเร็จ

2.10) สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 นำเสนอโครงการของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีและสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรีที่ประสบผลสำเร็จ ส่งผลงานเข้าประกวดรางวัลเลิศรัฐ ประจำปี 2567 สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม ได้รับรางวัลระดับดีเด่นจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

4.3 เป้าหมายของงาน

- 1) เพื่อศึกษารูปแบบวิธีการบริหารจัดการแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพสัตว์ในระดับพื้นที่ที่มีความยุ่งยากและมีข้อจำกัด
- 2) เพื่อศึกษารูปแบบหรือวิธีการบริหารจัดการที่พบไปขยายผลต่อยอดในการพัฒนางานด้านสุขภาพสัตว์พื้นที่ปศุสัตว์อื่น ๆ

4.4 ขั้นตอนการศึกษา

การศึกษาเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาสุขภาพสัตว์ในพื้นที่ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม กรณีศึกษา การแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีและสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี ปฏิบัติงานภายใต้ยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์ ยุทธศาสตร์ที่ 2 เพิ่มขีดความสามารถด้านการผลิตสินค้าปศุสัตว์ตลอดห่วงโซ่ให้ได้มาตรฐานเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน เพื่าระวังเชิงรุกพัฒนาปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคม กิจกรรมสนับสนุนโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ดำเนินการศึกษา ดังนี้

- 1) วิเคราะห์ SWOT Analysis วิเคราะห์สภาพแวดล้อมปัจจัยภายในและภายนอก ดังนี้

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในจากกรณีศึกษาของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีและสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี

จุดแข็ง (Strengths : S)	จุดอ่อน (Weaknesses : W)
S1 : กรมปศุสัตว์กำหนดโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 2 แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคม โครงการเสริมสร้างทุนทางสังคม	W1 : บุคลากรไม่เพียงพอและงบประมาณมีจำกัด
S2 : มีกฎหมาย พ.ร.บ. ระเบียบ กำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบ ขั้นตอน และมาตรฐานการปฏิบัติงาน	W2 : ขาดงบประมาณการควบคุมประชากรสุนัขจรจัดและขาดบุคลากรในการดำเนินการ
S3 : กำหนดโครงสร้างองค์กรของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชัดเจน มอบหมายให้กลุ่มสุขภาพสัตว์เป็นผู้รับผิดชอบหลัก	W3 : การควบคุมสุนัขจรจัดในพื้นที่เมืองดำเนินการได้ยากโดยเฉพาะจังหวัดที่มีประชากรสุนัขหนาแน่น เช่น จังหวัดนนทบุรี
S4 : ผู้บริหารจากสำนักงานปศุสัตว์เขต 1 มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์การแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า นำกระบวนการมีส่วนร่วมใช้แก้ไขปัญหาในพื้นที่	W4 : ความร่วมมือของประชาชนไม่สม่ำเสมอ บางพื้นที่อาจยังขาดความตระหนักรู้ ขาดความร่วมมือในการนำสัตว์เลี้ยงมารับวัคซีนและทำหมัน
S5 : ความร่วมมือจากเครือข่าย เช่น สถานศึกษามหาวิทยาลัยต่าง ๆ ร่วมส่งนายสัตวแพทย์หรือนักศึกษาสัตวแพทย์เข้าร่วมโครงการสัตวแพทย์เคลื่อนที่ หรือโครงการรณรงค์ต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง	W5 : การปฏิบัติงานโดยพึ่งพาอาสาสมัคร หากขาดแรงจูงใจ หรือขาดการสนับสนุน อาจทำให้เครือข่ายอ่อนตัวลง

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในจากกรณีศึกษาของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีและสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี (ต่อ)

จุดแข็ง (Strengths : S)	จุดอ่อน (Weaknesses : W)
S6 : การสร้างองค์ความรู้จากพื้นที่จริงโดยวิเคราะห์พฤติกรรมเคลื่อนที่ของสุนัขบ้าและนำข้อมูลมาพัฒนาวิธีปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับบริบทพื้นที่เมืองและชนบท	
S7 : มีระบบเฝ้าระวังเชิงรุก กำหนดวิธีสอบสวนโรคอย่างเป็นระบบ ติดตามให้คำแนะนำผู้สัมผัสโรคไปพบแพทย์ และประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้อย่างต่อเนื่อง	

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกจากกรณีศึกษาของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีและสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี

โอกาส (Opportunities : O)	ภัยคุกคาม (Threats : T)
O1 : นโยบายระดับประเทศกำหนด เป้าหมายกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมด ภายใน ปี 2030 (พ.ศ. 2573) มีนโยบายรองรับ	T1 : การเคลื่อนย้ายสัตว์ข้ามพื้นที่ทำให้ควบคุมแหล่งรังโรคได้ยากโดยเฉพาะพื้นที่รอยต่อจังหวัด
O2 : ความก้าวหน้าเทคโนโลยีดิจิทัล การใช้สื่อออนไลน์ แอปพลิเคชัน และแผนที่ดิจิทัล จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสาร การเฝ้าระวังโรคได้อย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว	T2 : จำนวนสัตว์จรจัดเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง หากไม่สามารถทำหมันให้ครอบคลุมทุกพื้นที่
O3 : สามารถพัฒนาเครือข่ายไปถึงระดับรับทำแทนช่วยแบ่งเบาภาระงานภายใต้โครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า	T3 : ความเข้าใจคลาดเคลื่อนของประชาชน เช่น ความเชื่อที่ผิดเกี่ยวกับวัคซีนในสุนัข หรือการจัดการสุนัขจรจัด
O4 : สามารถบูรณาการความร่วมมือหลายภาคส่วน ประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มูลนิธิ องค์กรการกุศล กลุ่มคนรักสัตว์ และเครือข่ายอาสาสมัคร ภายใต้แนวคิด One Health	T4 : ความเสี่ยงจากโรคอุบัติใหม่/โรคอุบัติซ้ำ ทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณและเพิ่มภาระงานให้แก่เจ้าหน้าที่
O5 : ขยายผลต้นแบบสู่จังหวัดอื่น พัฒนาเป็น Best Practice หรือ Model ระดับเขต 1	

2) วิเคราะห์ TOWS Matrix

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน และตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก นำมากำหนดกลยุทธ์วิเคราะห์ด้วย TOWS Matrix ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ TOWS Matrix

ปัจจัยภายใน (Internal Factors)	จุดแข็ง (Strengths : S)	จุดอ่อน (Weaknesses : W)
	<p>S1 : กรมปศุสัตว์กำหนดโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 2 แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคม โครงการเสริมสร้างทุนทางสังคม</p> <p>S2 : มีกฎหมาย พ.ร.บ. ระเบียบกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบ ขั้นตอนและมาตรฐานการปฏิบัติงาน</p> <p>S3 : กำหนดโครงสร้างองค์กรของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชัดเจน มอบหมายให้ กลุ่มสุขภาพสัตว์เป็นผู้รับผิดชอบหลัก</p> <p>S4 : ผู้บริหารจากสำนักงานปศุสัตว์เขต 1 มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ การแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า นำกระบวนการมีส่วนร่วมใช้แก้ไขปัญหาในพื้นที่</p> <p>S5 : ความร่วมมือจากเครือข่าย เช่น สถานศึกษา มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ร่วมส่งนายสัตวแพทย์หรือนักศึกษาสัตวแพทย์ เข้าร่วมโครงการสัตวแพทย์เคลื่อนที่ หรือโครงการรณรงค์ต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง</p>	<p>W1 : บุคลากรไม่เพียงพอและงบประมาณมีจำกัด</p> <p>W2 : ขาดงบประมาณการควบคุมประชากรสุนัขจรจัด และขาดบุคลากรในการดำเนินการ</p> <p>W3 : การควบคุมสุนัขจรจัดในพื้นที่เมืองดำเนินการได้ยาก โดยเฉพาะจังหวัดที่มีประชากรสุนัขหนาแน่น เช่น จังหวัดนนทบุรี</p> <p>W4 : ความร่วมมือของประชาชนไม่สม่ำเสมอบางพื้นที่อาจยังขาดความตระหนักรู้ ขาดความร่วมมือในการนำสัตว์เลี้ยงมารีบบัควัคซีนและทำหมัน</p> <p>W5 : การปฏิบัติงานโดยพึ่งพาอาสาสมัครหากขาดแรงจูงใจหรือขาดการสนับสนุนอาจทำให้เครือข่ายอ่อนตัวลง</p>
ปัจจัยภายนอก (External Factors)		

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ TOWS Matrix (ต่อ)

ปัจจัยภายใน (Internal Factors)	จุดแข็ง (Strengths : S)	จุดอ่อน (Weaknesses : W)
	ปัจจัยภายนอก (External Factors)	<p>S6 : การสร้างองค์ความรู้จากพื้นที่จริงโดยวิเคราะห์พฤติกรรม การเคลื่อนที่ของสุนัขบ้าและ นำข้อมูลมาพัฒนาวิธีปฏิบัติงาน ให้เหมาะสมกับบริบทพื้นที่เมือง และชนบท</p> <p>S7 : มีระบบเฝ้าระวังเชิงรุก กำหนดวิธีสอบสวนโรคอย่างเป็นระบบ ติดตามให้คำแนะนำ ผู้สัมผัสโรคไปพบแพทย์ และ ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้อย่างต่อเนื่อง</p>
โอกาส (Opportunities : O)	กลยุทธ์เชิงรุก (SO)	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)
<p>O1 : นโยบายระดับประเทศ กำหนด เป้าหมายกำจัด โรคพิษสุนัขบ้าให้หมด ภายใน ปี 2030 (พ.ศ. 2573) มีนโยบายรองรับ</p> <p>O2 : ความก้าวหน้าเทคโนโลยี ดิจิทัล การใช้สื่อออนไลน์ แอปพลิเคชัน และแผนที่ดิจิทัล จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ การสื่อสาร การเฝ้าระวังโรคได้ อย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว</p> <p>O3 : สามารถพัฒนาเครือข่ายไปถึงระดับรับทำแทนช่วยแบ่งเบา ภาระงานภายใต้โครงการสัตว์ ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า</p>	<p>1) บูรณาการ “โครงการสัตว์ ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรค พิษสุนัขบ้า” กับภาคีเครือข่าย ในพื้นที่ ควบคุมโรค ฉีดวัคซีน และทำหมัน ในสัตว์ให้ครอบคลุม (S1, S2 +O1)</p> <p>2) พัฒนาระบบเฝ้าระวังโรค เชิงรุก โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ดิจิทัล เช่น แอปพลิเคชัน แผนที่ดิจิทัล และสื่อออนไลน์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการติดตาม และสอบสวนโรค (S3, S7 + O2)</p> <p>3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ ชุมชน และเครือข่ายอาสาสมัคร ในระดับตำบล/ชุมชน เพื่อลด ภาระงานการควบคุมโรค (S1,S5,S7 + O3,O4)</p>	<p>1) จัดทำคำขอรับการจัดสรร งบประมาณจากองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น หรือบพัฒนา จังหวัด เพื่อลดข้อจำกัดด้าน งบประมาณ (O1+W1, W2)</p> <p>2) สร้างและพัฒนาอาสา าศุสัตว์ ขยายเครือข่าย ปฏิบัติการระดับพื้นที่ให้มี ประสิทธิภาพ เพียงพอ ครอบคลุมทุกพื้นที่ (O3, O4 + W1, W5)</p> <p>3) พัฒนาการสื่อสารใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลและ ความร่วมมือภาคีเครือข่าย เพื่อสร้างการตระหนักรู้ (O2, O4 + W4)</p>

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ TOWS Matrix (ต่อ)

โอกาส (Opportunities : O)	กลยุทธ์เชิงรุก (SO)	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)
<p>O4 : สามารถบูรณาการความร่วมมือหลายภาคส่วนประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มูลนิธิ องค์กรการกุศล กลุ่มคนรักสัตว์ และเครือข่ายอาสาสมัคร ภายใต้แนวคิด One Health</p> <p>O5 : ขยายผลต้นแบบสู่จังหวัดอื่น พัฒนาเป็น Best Practice หรือ Model ระดับเขต 1</p>		
ภัยคุกคาม (Threats : T)	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)	กลยุทธ์เชิงรับ (WT)
<p>T1 : การเคลื่อนย้ายสัตว์ข้ามพื้นที่ทำให้ควบคุมแหล่งรังโรคได้ยากโดยเฉพาะพื้นที่รอยต่อจังหวัด</p> <p>T2 : จำนวนสัตว์จรจัดเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องหากไม่สามารถทำหมันให้ครอบคลุมทุกพื้นที่</p> <p>T3 : ความเข้าใจคลาดเคลื่อนของประชาชน เช่น ความเชื่อที่ผิดเกี่ยวกับวัคซีนในสุนัข หรือการจัดการสุนัขจรจัด</p> <p>T4 : ความเสี่ยงจากโรคอุบัติใหม่/โรคอุบัติซ้ำทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณและเพิ่มภาระงานให้แก่เจ้าหน้าที่</p>	<p>1) เผื่อระวางการเคลื่อนย้ายสัตว์ระหว่างพื้นที่รอยต่อจังหวัดเพื่อควบคุมแหล่งรังโรค (S6, S7 + T1)</p> <p>2) เสริมมาตรการควบคุมประชากรสัตว์เชิงรุกตามกฎหมาย เพื่อบริหารจัดการควบคุมประชากรสุนัขจรจัดอย่างเป็นระบบ (S2, S3, S4 +T2)</p> <p>3) พัฒนากลไกการบริหารจัดการแบบบูรณาการระดับพื้นที่ (S1-S7 + T1-T3)</p>	<p>1) จัดทำคู่มือและมาตรฐานปฏิบัติงาน เพื่อให้ปฏิบัติงานอย่างถูกต้อง (W1, W2 + T1, T2, T3)</p> <p>2) เสริมสร้างการสื่อสารบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นระบบและพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างการรับรู้ (W4 + T3)</p>

3) กำหนดกลยุทธ์จากวิเคราะห์ TOWS Matrix

จากตารางที่ 3 ผู้ศึกษานำข้อมูลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค วิเคราะห์ TOWS Matrix เพื่อให้มีทิศทางชัดเจน ใช้จุดแข็ง และโอกาสที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด แก้ไขจุดอ่อน และรับมือกับอุปสรรค เพื่อให้การแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่ปศุสัตว์เขต 1 บรรลุผล จึงกำหนดกลยุทธ์ ดังนี้

3.1 กลยุทธ์เชิงรุก (SO) - ใช้จุดแข็งเพื่อฉกฉวยโอกาส

- 1) บูรณาการ “โครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า” กับภาคีเครือข่ายในพื้นที่เพื่อควบคุมโรค ฉีดวัคซีน และทำหมัน ในสัตว์ให้ครอบคลุม
- 2) พัฒนาระบบเฝ้าระวังโรคเชิงรุก โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น แอปพลิเคชัน แผนที่ดิจิทัล และสื่อออนไลน์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการติดตามสอบสวนโรค
- 3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและเครือข่ายอาสาสมัครในระดับตำบล/ชุมชน เพื่อลดภาระงานการควบคุมโรค

3.2 กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) - ใช้โอกาสเพื่อแก้ไขจุดอ่อน

- 1) จัดทำคำขอรับการจัดสรรงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือบพัฒนาจังหวัด เพื่อลดข้อจำกัดด้านงบประมาณ
- 2) สร้างและพัฒนาอาสาปศุสัตว์ขยายเครือข่ายปฏิบัติการระดับพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพ เพียงพอครอบคลุมทุกพื้นที่
- 3) พัฒนาการสื่อสารใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และความร่วมมือภาคีเครือข่าย เพื่อสร้างการตระหนักรู้

3.3 กลยุทธ์เชิงรับ (ST) - ใช้จุดแข็งเพื่อหลีกเลี่ยงอุปสรรค

- 1) เฝ้าระวังการเคลื่อนย้ายสัตว์ระหว่างพื้นที่รอยต่อจังหวัด เพื่อควบคุมแหล่งรังโรค
- 2) เสริมมาตรการควบคุมประชากรสัตว์เชิงรุกตามกฎหมาย เพื่อบริหารจัดการควบคุมประชากรสุนัขจรจัดอย่างเป็นระบบ
- 3) พัฒนากลไกการบริหารจัดการแบบบูรณาการระดับพื้นที่

3.4 กลยุทธ์เชิงป้องกัน (WT) - ลดจุดอ่อนและหลีกเลี่ยงอุปสรรค

- 1) จัดทำคู่มือและมาตรฐานปฏิบัติงาน เพื่อให้ปฏิบัติงานอย่างถูกต้อง
- 2) เสริมสร้างการสื่อสารบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นระบบและพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างการรับรู้

4.5 อภิปรายผลการศึกษา

1) เสนอแนวทางการพัฒนาและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า

จากกรณีศึกษาเริ่มต้นจากการวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันด้วย SWOT Analysis วิเคราะห์ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์แล้วนำมาจัดกลุ่มเป็น 4 แนวทางหลักในการพัฒนา ได้แก่ ด้านการควบคุมป้องกันโรคและควบคุมประชากรสัตว์ ด้านการพัฒนาระบบเฝ้าระวังโรค ด้านการสื่อสารและสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม และด้านงบประมาณ แต่ละแนวทางกำหนดกิจกรรมย่อยที่ควรดำเนินการพัฒนาและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า ดังนี้

1. ด้านการควบคุมป้องกันโรคและควบคุมประชากรสัตว์

1.1 ดำเนินการสำรวจและขึ้นทะเบียนสัตว์ ผู้รับผิดชอบดำเนินการ คือ สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้มีฐานข้อมูลทะเบียนสัตว์ที่เป็นปัจจุบัน

1.2 บูรณาการออกหน่วยให้บริการฉีดวัคซีนและทำหมันเคลื่อนที่เชิงรุก ผู้รับผิดชอบ คือ ทีมสัตวแพทย์สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ ทีมสัตวแพทย์ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และอาสาสมัคร ร่วมดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การฉีดวัคซีนครอบคลุมตามเป้าหมายร้อยละ 80 สัตว์ได้รับการทำหมันเพิ่มมากขึ้น และลดประชากรสัตว์

1.3 ดำเนินการรณรงค์ประชาสัมพันธ์เสริมสร้างการรับรู้ การให้บริการฉีดวัคซีน และทำหมัน ให้แก่ประชาชน ผู้รับผิดชอบ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้นำชุมชน

1.4 สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 ขยายผลการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า เพื่อเป็นต้นแบบสู่จังหวัดอื่น ๆ จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า ให้แก่ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดในพื้นที่

1.5 สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ให้แก่ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดในพื้นที่ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าให้มีประสิทธิภาพต่อไป

2. ด้านการพัฒนาระบบเฝ้าระวังโรค

พัฒนาการรายงานผลการเฝ้าระวังโรค การเคลื่อนย้ายสัตว์ระหว่างพื้นที่รอยต่อจังหวัด เพื่อควบคุมแหล่งรังโรค รายงานผลแบบเรียลไทม์ ภายใน 24 ชั่วโมง ผู้รับผิดชอบ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ และเครือข่ายอาสาสมัครเฝ้าระวัง

3. ด้านการสื่อสารและสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม

3.1 สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด สื่อสารสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม จัดอบรมอาสาสมัครระดับตำบล และระดับหมู่บ้าน ขยายเครือข่ายระดับพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพ และเพียงพอครอบคลุมทุกพื้นที่

3.2 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ด้านการให้วัคซีนในสัตว์ การเคลื่อนย้ายสัตว์ วิธีการป้องกัน และรักษาโรคพิษสุนัขบ้า เสริมสร้างการรับรู้ให้ประชาชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

4. ด้านงบประมาณ

4.1 สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด จัดทำคำขอรับการจัดสรรงบประมาณงบพัฒนาจังหวัด เพื่อลดข้อจำกัดด้านงบประมาณที่มีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน

4.2 สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด บูรณาการทำงานร่วมกับภาคเอกชน มูลนิธิ องค์กรการกุศล ร่วมกัน แก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าอย่างต่อเนื่อง เพื่อลดข้อจำกัดด้านงบประมาณ

2) สรุปผลการศึกษาวิธีแก้ไขปัญหาระบาดโรคพิษสุนัขบ้า

จากกรณีศึกษาสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีและสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี แก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในระดับพื้นที่ สามารถสรุปผลวิธีการแก้ไขปัญหาระบาดโรคพิษสุนัขบ้า ดังนี้

1) ก่อนเกิดโรคระบาด

1.1) เตรียมความพร้อมตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน แผนเผชิญเหตุ หรือแผนปฏิบัติการควบคุมโรคระบาดสัตว์ สำหรับสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติในพื้นที่

1.2) พัฒนาระบบเทคโนโลยี ให้มีช่องทางการสื่อสารหลายช่องทาง เพื่อให้พยากรณ์โรคแม่นยำ เข้าใจได้ชัดเจน

1.3) พัฒนาเครือข่ายในพื้นที่ให้มีคุณภาพ และสนับสนุนการจัดตั้งมูลนิธิเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของภาครัฐ

1.4) จัดทำมาตรการเชิงรุกในพื้นที่เสี่ยงอย่างต่อเนื่อง มีเครือข่ายอาสาเฝ้าระวังโรคระบาดในพื้นที่

1.5) ซ้อมแผนเตรียมความพร้อมรับมือโรคอุบัติใหม่ โรคอุบัติซ้ำ และภัยพิบัติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2) ระหว่างการระบาด ดำเนินการเมื่อตรวจพบสัตว์ป่วย หรือตายตามนิยามโรคระบาดสัตว์ ดังนี้

2.1) การสอบสวนโรคทางระบาดวิทยา ร่วมกับเครือข่ายอาสาเฝ้าระวังโดยใช้เทคโนโลยีปฏิบัติการข่าวสารที่รวดเร็ว

2.2) ควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์ การบังคับใช้กฎหมาย ปฏิบัติตามข้อกำหนดของกรมปศุสัตว์ และบังคับใช้กฎหมายให้ถูกต้อง

2.3) ระบบบริหารจัดการควบคุมโรคระบาด ตามแผนเผชิญเหตุ

2.4) ประชาสัมพันธ์ สื่อสารความเสี่ยง ให้ข้อมูลความรู้แก่ประชาชน และปฏิบัติการข่าวสารอย่างรวดเร็ว เพื่อลดผลกระทบแสดงออกถึงความสนใจต่อประชาชน

2.5) บูรณาการเครือข่ายในพื้นที่ ออกหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่เชิงรุกสู่ชุมชน และให้บริการสัตวแพทย์ออนไลน์

3) หลังระบาด เป็นระยะโรคสงบ ไม่มีสัตว์ป่วยหรือตาย ดำเนินการดังนี้

3.1) เสริมสร้างระบบและวางเครือข่ายเฝ้าระวังโรคไว้ในพื้นที่ชุมชน เพื่อป้องกันการกลับมาระบาดของใหม่ของโรคที่รวดเร็วขึ้น

3.2) มาตรการช่วยเหลือฟื้นฟู ควบบรรจุไว้ในแผนเพื่อของบพัฒนาจังหวัดในพื้นที่นอกเหนือจากงบประมาณกรมปศุสัตว์

3.3) วางระบบติดตาม ประเมินผล ควบคุมคุณภาพ ถอดบทเรียน ปรับปรุงแก้ไขแผนปฏิบัติงาน และถ่ายทอดขยายผลสู่ความยั่งยืน

3) สรุปผลการศึกษาระบบการมีส่วนร่วมที่นำมาใช้แก้ไขปัญหา

3.1 กระบวนการมีส่วนร่วมในระดับพื้นที่

จากกรณีศึกษาสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีและสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี ได้นำกระบวนการมีส่วนร่วมมาใช้แก้ไขปัญหา ดังนี้

1) **ร่วมรับรู้ (Inform)** จากกรณีศึกษาสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีและสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี ได้เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้อง คือ องค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน มูลนิธิ และประชาชน เข้าร่วมรับรู้ นโยบาย แผนงาน โครงการ/กิจกรรม ข่าวสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของหน่วยงาน

2) **ร่วมให้ข้อมูล (Consult)** เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องคือ องค์กรต่าง ๆ ภาครัฐ ภาคเอกชน มูลนิธิ และประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานหรือการปฏิบัติงานตามแผนงาน โครงการ กิจกรรม นำข้อเสนอแนะ ความคิดเห็น ความคาดหวังเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม นำประเด็นข้อมูล ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ไปกำหนดแนวทางการปรับปรุงนโยบาย และกำหนดวิธีการปฏิบัติงานรูปแบบใหม่ช่วยประหยัดทรัพยากร

3) **เข้ามามีบทบาทร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ (Involve)** เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้อง คือ องค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน มูลนิธิ และประชาชน เข้ามามีบทบาทในการกำหนดนโยบาย วางแผนงาน โครงการ บูรณาการงานร่วมกันยอมรับการเสนอแนะและการตัดสินใจ เช่น การเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องร่วมบริหารจัดการสุนัขจรจัด ร่วมคิดค้นกลยุทธ์ใหม่ในการปฏิบัติงาน ร่วมวิเคราะห์ข้อมูลทางระบาดวิทยา ร่วมค้นพบองค์ความรู้ใหม่ ๆ จัดประชุมเพื่อแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าร่วมกับผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มคนรักสัตว์ สถานพยาบาลสัตว์ และองค์กรการกุศล เป็นต้น

4) **ความร่วมมือ (Collaborate)** ให้องค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม มีบทบาทเป็นหุ้นส่วนหรือภาคีในการดำเนินกิจกรรมของหน่วยงานในขั้นตอนที่ตกลงกันได้ เช่น สถานศึกษา มหาวิทยาลัยต่างๆ ร่วมส่งนายสัตวแพทย์ หรือนักศึกษาสัตวแพทย์เข้าร่วมโครงการสัตวแพทย์เคลื่อนที่ ร่วมกับสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี ให้บริการรักษาสัตว์ ตรวจโรค ทำหมัน และฉีดวัคซีน สนับสนุนองค์ความรู้การตรวจชันสูตร การวิเคราะห์ข้อมูล และร่วมให้บริการสัตวแพทย์อาสาออนไลน์

5) **การรับทำงาน (Empower)** เปิดโอกาสให้ประชาชนมีบทบาทเป็นผู้ตัดสินใจดำเนินกิจกรรม แทนกรมปศุสัตว์ในการพัฒนาการปศุสัตว์ของตนเองให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน ถ่ายทอดเทคโนโลยี องค์ความรู้ให้แก่ผู้อื่น เช่น การพัฒนาในจังหวัดเพชรบุรี เนื่องจากมีอัตราข้าราชการว่าง 28.5% จึงเชิญชวนจิตอาสา กลุ่มคนรักสัตว์ และมูลนิธิเพื่อสัตว์ป่าช่วยกันจัดตั้งสถานพยาบาลสัตว์ที่ถูกต้องตามกฎหมาย สำหรับช่วยเหลือสุนัขจรจัดและด้อยโอกาสในอำเภอชะอำ ซึ่งเป็นพื้นที่เกิดโรคพิษสุนัขบ้า จนเกิดผลสำเร็จในปี 2562 มีผลงานทำหมัน ฉีดวัคซีนแทนเจ้าหน้าที่ จำนวน 3,340 ตัว ปี 2563 หยุดเนื่องจากผลกระทบจากวิกฤต โควิด-19 (COVID-19) ปี 2565-2566 ผลงานทำหมันและฉีดวัคซีนแทนเจ้าหน้าที่ จำนวน 4,800 ตัว รวมทั้งสิ้น 8,140 ตัว

3.2 กระบวนการมีส่วนร่วม 5 ช

จากกรณีศึกษาสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีและสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี ได้นำกระบวนการมีส่วนร่วม ภายใต้กรอบแนวคิด 5 ช มาใช้ในการแก้ไขปัญหา ดังนี้

1) ชี้ : ชี้แจงทำความเข้าใจให้ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ได้ทราบถึงสิทธิและโอกาสในการเข้ามามีส่วนร่วมกับสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดในพื้นที่

2) ชวน : ชักชวนให้ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ใช้สิทธิและโอกาสที่พึงมีเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า เพื่อยกระดับสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าอย่างยั่งยืน

3) เชิญ : เชิญสถาบัน องค์กร ภาคประชาชนที่มีศักยภาพและมีคุณสมบัติตรงตามเป้าหมายเข้ารับการอบรม เพื่อร่วมแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า

4) ช่วย : ช่วยพัฒนาศักยภาพผู้เข้ามามีส่วนร่วมกับกรมปศุสัตว์ ให้มีความสามารถด้านต่าง ๆ เช่น การป้องกันโรคระบาดสัตว์ การรักษาโรค และการปฐมพยาบาลสัตว์ เพื่อให้สามารถช่วยตนเอง โดยอาศัยหลักวิชาการที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ และประสบการณ์ให้แก่ผู้อื่น

5) เชิดชู : ยกย่องเชิดชู โดยได้เชิญมูลนิธิเพื่อนสุนัขในซอย (Soi Dog Foundation) เข้าร่วมรับรางวัลเลิศรัฐ ประจำปี 2567 ร่วมกับสำนักงานปศุสัตว์เขต 1 เพื่อยกย่องเชิดชูในฐานะผู้มีความโดดเด่นในการร่วมพัฒนา และแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี

4) สรุปผลการศึกษาการบริหารงานแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์

จากกรณีศึกษาสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีและสำนักงานปศุสัตว์เพชรบุรี นำหลักการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์มาขับเคลื่อนในระดับพื้นที่ ดังต่อไปนี้

1) หน่วยงานกำหนด พันธกิจ วัตถุประสงค์ชัดเจน มีเป้าหมายที่เป็นรูปธรรม เน้นที่ผลผลิตและผลลัพธ์ ไม่เน้นกิจกรรม หรือการทำงานตามโครงการกำหนด หรือ กฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ

2) ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์เป้าหมายจากพันธกิจกรมปศุสัตว์ กำหนดเป้าหมายชัดเจน กระชับ ไม่คลุมเครือ มีวิสัยทัศน์ พลิกวิกฤตให้เป็นโอกาส ส่งเสริมการเรียนรู้ และนำปัญหา มาสร้างแรงบันดาลใจ ศึกษาวិเคราะห์ข้อมูล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ไม่แยกส่วนงาน สร้างพันธมิตรเครือข่าย และบูรณาการทำงาน แก้ไขปัญหา ร่วมกับผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานพยาบาลสัตว์ และองค์กรการกุศลที่มีความสนใจร่วมกัน

3) ผลการดำเนินงานเป้าหมายวัดได้อย่างเป็นรูปธรรม เช่น หลังจากการพัฒนาในจังหวัดนนทบุรี ตั้งแต่ปี 2557-2560 ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า ไม่พบการเกิดโรคในสัตว์ต่อเนื่อง เป็นระยะเวลา 4 ปี และขยายผลไปยังจังหวัดเพชรบุรี ปี 2566 ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า

4) บริหารงานแบบกระจายอำนาจการตัดสินใจ โดยมอบหมายให้หัวหน้ากลุ่มสุขภาพสัตว์ ซึ่งเป็นผู้บริหารระดับต้น เข้าใจปัญหาในระดับพื้นที่ เป็นผู้แก้ไขปัญหาจนทำให้ประสบผลสำเร็จ

5) บุคลากรในองค์กรมีวัฒนธรรมองค์กรมุ่งมั่นทำงานร่วมกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด เป็นองค์กรเอื้อต่อการเรียนรู้ สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีรวดเร็ว

5) สรุปผลการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ

จากการศึกษาสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีและสำนักงานปศุสัตว์เพชรบุรี ได้นำแนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติมาใช้ ดังนี้

1) มีการวิเคราะห์สถานการณ์ (Situation Analysis) วิเคราะห์บริบท และศักยภาพของพื้นที่ศึกษา ข้อมูลพื้นฐาน เช่น สภาพเศรษฐกิจสังคม ทรัพยากร สิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก วางแผนกลยุทธ์ เน้นจุดแข็ง และโอกาสในการพัฒนา

2) แปลงนโยบายยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์กระทรวง ยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์ โดยจัดลำดับความสำคัญของนโยบายสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ และสังเคราะห์เป็นยุทธศาสตร์ระดับพื้นที่ที่กำหนดเป้าหมายระดับพื้นที่ชัดเจน

3) จัดทำแผนปฏิบัติการ (Action Plan) กำหนดกลยุทธ์ นำแผนปฏิบัติของกรมปศุสัตว์ไปสู่การบริหารราชการส่วนภูมิภาค กำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรมเป้าหมายรายปี ตัวชี้วัดความสำเร็จงบประมาณ หน่วยรับผิดชอบ ระยะเวลาดำเนินการ รวมถึงการติดตามผลครบถ้วน

4) นำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategy Implementation) สร้างการกระบวนกรมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่ เชิญชวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ภาคเอกชน และภาคประชาชน เข้าร่วมเป็นคณะทำงานระดับพื้นที่ เพื่อขับเคลื่อนการปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามเป้าหมาย

5) ขับเคลื่อนการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการ บูรณาการทุกภาคส่วน เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมขับเคลื่อนเชิงพื้นที่ เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนรับฟังปัญหาซึ่งกันและกัน ขับเคลื่อน และปรับเปลี่ยนแผนปฏิบัติการตามสถานการณ์ได้อย่างยืดหยุ่น

6) การประเมินผล (Evaluation) ดำเนินการประเมินผลตามกลยุทธ์ที่วางไว้ โดยใช้ข้อมูลประเมินผล เพื่อนำไปปรับปรุงนโยบายการดำเนินงาน และขยายผลสู่ความยั่งยืน

5. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/เชิงคุณภาพ)

5.1 ผลสำเร็จของงานเชิงปริมาณ

5.1.1 ผลสำเร็จของงานเชิงปริมาณของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี

จากกรณีศึกษาสะท้อนให้เห็นว่าสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีสามารถขับเคลื่อนนโยบายกรมปศุสัตว์ไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ ที่มีความยุ่งยาก มีข้อจำกัดในพื้นที่ พบปัญหาสุนัขได้สร้างความเดือดร้อนรำคาญ กระทบต่อชุมชน และการท่องเที่ยว แต่สามารถพัฒนาแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า โดยแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะก่อนเกิดโรค ระหว่างเกิดโรค และหลังเกิดโรค จนส่งมอบความสำเร็จเป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณชน เกิดผลสำเร็จของงาน ดังนี้

- 1) การเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์จังหวัดนนทบุรี ลดลงอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 2557-2560 ไม่พบการเกิดโรคในสัตว์ต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 4 ปี
- 2) สามารถค้นหาผู้สัมผัสเพิ่มเติมช่วยชีวิตคน 5 ราย และไม่พบผู้เสียชีวิตต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 14 ปี
- 3) ชุมชนเข้มแข็งสามารถสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าระดับ A ได้ทุกแห่ง เช่น เทศบาลเมืองบางคูรัด จังหวัดนนทบุรี ได้รับรางวัลอันดับ 1 ระดับเขต และรางวัลชมเชยระดับประเทศ โครงการ Thailand Rabies Awards 2022

5.1.2 ผลสำเร็จของงานเชิงปริมาณของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี

จากกรณีศึกษาสะท้อนให้เห็นว่า สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรีขยายผลจากสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี ขับเคลื่อนการปฏิบัติราชการในระดับพื้นที่ที่มีความยุ่งยาก และมีข้อจำกัดขาดแคลนทรัพยากร ขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ ขาดบุคลากรปฏิบัติงาน เนื่องจากมีอัตราว่างขาดงบประมาณจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ วัคซีนและเวชภัณฑ์ ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจุดที่เกิดโรค มีกระแสต่อต้านการควบคุมโรคจากประชาชน แต่สามารถส่งมอบความสำเร็จเป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณชน เกิดผลสำเร็จของงาน ดังนี้

- 1) การเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในจังหวัดเพชรบุรีลดลงอย่างต่อเนื่อง ปี 2566 ไม่พบการเกิดโรคพิษสุนัขบ้า สามารถค้นหาผู้สัมผัสสุนัขช่วยเหลือประชาชน 5 ราย เป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติ 4 ราย คนไทย 1 ราย และไม่พบผู้เสียชีวิตต่อเนื่องเป็นเวลา 23 ปี
- 2) ได้เครือข่ายความร่วมมือแก้ไขปัญหาด้านการปศุสัตว์ คือ กลุ่มคนรักสัตว์เพชมาจรชะอำ ร่วมกับมูลนิธิเพื่อนสัตว์ป่า มูลนิธิเพื่อสุนัขในซอย รับทำหมัน ฉีดวัคซีนสุนัขจรจัดแทนเจ้าหน้าที่ ในปี 2562 มูลนิธิเพื่อนสัตว์ป่ามี ผลงาน 3,340 ตัว มูลนิธิเพื่อสุนัขในซอยปี 2565-2566 ผลงาน 4,800 ตัว รวมทั้งสิ้น 8,140 ตัว คิดเป็นเงิน 12,210,000 บาท บันทึกข้อมูลสุนัขจรจัดที่ทำหมัน ระบุลงแผนที่ พิกัดดาวเทียม มีประโยชน์ทางระบาดวิทยา ช่วยให้สามารถชี้เป้าได้ชัดเจน ปฏิบัติงานได้รวดเร็วขึ้น ลดระยะเวลา ขั้นตอนการปฏิบัติงาน และสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างรวดเร็ว

5.2 ผลสำเร็จของงานเชิงคุณภาพ

1) ด้านการปฏิบัติงาน ได้องค์ความรู้รูปแบบใหม่ในการสอบสวนโรค ค้นพบพฤติกรรมสุนัขบ้า นำไปประยุกต์ใช้ในการสอบสวนโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่ เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และนำองค์ความรู้ไปขยายผลพัฒนาต่อยอดในพื้นที่ปศุสัตว์อื่น ๆ

2) ด้านเครือข่ายความร่วมมือ ได้ห็นส่วนความร่วมมือเสริมสร้างความรู้ให้กับประชาชน อย่างถูกต้อง ทันท่วงที และเกิดกระบวนการทำงานในลักษณะหุ้นส่วนความร่วมมือ (Partnership) ช่วยแบ่งเบาภาระงานกรมปศุสัตว์ เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมแก้ไขปัญหา โดยนำกลยุทธ์สร้างความร่วมมือ (Soft approach) เปิดรับอาสาสมัครจากเจ้าหน้าที่ทุกระดับเข้ามาเป็นคณะทำงาน ทำงานเป็นทีม เปิดโอกาสให้คณะทำงานร่วมหารือนโยบายแบบไม่เป็นทางการ ทำให้สามารถปฏิบัติงานได้รวดเร็ว คล่องตัว และผู้เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่

3) ด้านการบูรณาการร่วมกันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปรับรูปแบบการทำงาน เชิงบูรณาการและการจัดการภาครัฐแนวใหม่ นำแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนมาประยุกต์ใช้ใน โครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์

4) ด้านงบประมาณ จากกรณีศึกษาของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี ในปี 2562 มูลนิธิเพื่อนสัตว์ป่า มีผลงานรับทำหมัน ฉีดวัคซีนแทนเจ้าหน้าที่ รวมทั้งสิ้น 8,140 ตัว ช่วยลดค่าใช้จ่าย ภาครัฐเป็นจำนวนเงิน 12,210,000 บาท และมูลนิธิปศุสัตว์พัฒนาสนับสนุนงบประมาณ จำนวน 1,003,886 บาท ดังนั้น ควรสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในระดับพื้นที่ เพื่อจะช่วยสนับสนุนงบประมาณ และทรัพยากรอย่างต่อเนื่อง

5) ด้านการนำเทคโนโลยี สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลและเครือข่ายความร่วมมือมาใช้ แก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าได้อย่างรวดเร็วทันต่อสถานการณ์

6) ด้านการวิเคราะห์ SWOT Analysis ได้ทราบถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า จากกรณีศึกษาสามารถนำไปใช้วางแผนปฏิบัติการ แก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า โดยการเสริมหรือพัฒนาจุดแข็ง แก้ไขจุดอ่อน ใช้ประโยชน์จากโอกาส เพื่อพัฒนางาน และหาแนวทางรับมือกับอุปสรรคที่เกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที

6. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

6.1 การนำไปใช้ประโยชน์

6.1.1 สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดในพื้นที่ปศุสัตว์เขต 1 สามารถนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

1. ด้านนโยบาย

1.1 นำไปใช้กำหนดกลยุทธ์ กำหนดแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า เพื่อให้มีอัตราการพบโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ลดลงจากปีที่ผ่านมา จำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปลอดโรคพิษสุนัขบ้าอย่างน้อยร้อยละ 80

1.2 ขับเคลื่อนนโยบายกรมปศุสัตว์ไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ โดยวิธีการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะก่อนเกิดโรค ระหว่างเกิดโรค และหลังเกิดโรค สามารถแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าได้ ไม่พบการการโรคอย่างต่อเนื่อง

2. ด้านวิชาการ

นำกระบวนการมีส่วนร่วมมาปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ได้แก่ 1) ร่วมรับรู้ (Inform) 2) ร่วมให้ข้อมูล (Consult) 3) เข้ามามีบทบาทร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ (Involve) 4) ความร่วมมือ (Collaborate) 5) การรับทำงาน (Empower) และกระบวนการมีส่วนร่วม 5 ข มาใช้ในการปฏิบัติงานสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน มูลนิธิ สมาคม หน่วยงานอิสระ มหาวิทยาลัยต่าง ๆ และภาคประชาชน ส่งผลให้การขับเคลื่อนแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในระดับพื้นที่ประสบผลสำเร็จ

3. ด้านการพัฒนา

มีแนวทางการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า ด้านการควบคุมป้องกันโรคและควบคุมประชากรสัตว์ ด้านการพัฒนาระบบเฝ้าระวังโรค ด้านการสื่อสารและสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม และด้านงบประมาณ ได้มาจากการวิเคราะห์ SWOT Analysis และ TOWS Matrix ที่มีความเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ สามารถนำมาพัฒนาโครงการฯ ให้บรรลุผลตามเป้าหมาย

6.1.2 สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 นำไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

1. นำผลการศึกษา ไปปฏิบัติงานภายใต้โครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัยจากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธานศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี เพื่อสนับสนุนโครงการให้บรรลุเป้าหมายระดับชาติ และขยายผลไปสู่ระยะยาวให้มีความยั่งยืนต่อไป

2. ร่วมกับสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนำกรณีศึกษาของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีและสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี ไปใช้สอบสวนโรคพิษสุนัขบ้า อบรมเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ เจ้าหน้าที่กลุ่มสุขภาพสัตว์ จัดทำแผนปฏิบัติการ แผนพัฒนาบุคลากร ติดตามประเมินผลโครงการฯ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน และพัฒนาเป็นหลักสูตร หรือต้นแบบการเรียนรู้ในการสร้างแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

3. ร่วมกับสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดในพื้นที่ นำผลการศึกษาไปกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาสุขภาพสัตว์ในพื้นที่ปศุสัตว์เขตที่รับผิดชอบให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพการณ์ และบริบทพื้นที่

4. นำไปประชาสัมพันธ์เสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กร เนื่องจากเป็นผลงานที่ได้รับรางวัลเลิศรัฐ ระดับดีเด่น และเป็นผลกระทบเชิงบวก สามารถใช้ในการจัดทำรายงานประจำปี นำเสนอผลงานในการประชุมสัมมนาหรือเวทีวิชาการต่าง ๆ เผยแพร่สู่สาธารณะผ่านสื่อออนไลน์ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อประชาชนต่อไป

5. นำไปใช้ในขอรับการสนับสนุนงบประมาณ หรือโครงการผลงานที่มีผลกระทบเชิงบวก ใช้ประกอบการขอของบประมาณโครงการวิจัยเชิงพื้นที่ต่อไป

6.2 ผลกระทบ

6.2.1 ผลกระทบทางตรง

1. เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการ ควบคุม ป้องกัน แก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าที่ได้มาตรฐาน เกิดแผนปฏิบัติการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม สนับสนุนเป้าหมายประเทศไทยปลอดโรคพิษสุนัขบ้า ภายใต้โครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธาน ศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรยัติยราชชนนี

2. สามารถนำองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมในการควบคุม ป้องกัน โรคพิษและการนำเทคโนโลยีการสื่อสารมาสร้างเครือข่ายสังคมออนไลน์ช่วยในการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมได้อย่างรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ความต้องการของประชาชนช่วยลดการแพร่ระบาดของโรคระบาดสัตว์และโรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำ

3. ช่วยให้การกำกับดูแลการบังคับใช้กฎหมายเป็นไปตามมาตรฐานที่เกี่ยวข้องสามารถใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนช่วยในการกำกับดูแลให้เป็นไปตามกฎหมาย มีรางวัลนำจับผู้ที่ทอดทิ้งสุนัขและแมว ประชาชนมีส่วนร่วมแจ้งโรค ร้องเรียนควบคุมคุณภาพการให้บริการผ่าน Application DLD 4.0

6.2.2 ผลกระทบทางอ้อม

1. ได้เครือข่ายความร่วมมือแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า เครือข่ายรับทำหมันและฉีดวัคซีนสุนัขจรจัดแทนเจ้าหน้าที่ช่วยแบ่งเบาภาระงาน มูลนิธิปศุสัตว์พัฒนาช่วยสนับสนุนงบประมาณเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมาย

2. เกิดต้นแบบชุมชนเข้มแข็ง คือ เทศบาลเมืองบางคูรัด จังหวัดนนทบุรี ได้รับรางวัลอันดับ 1 ระดับเขต และรางวัลชมเชยระดับประเทศตามโครงการ Thailand Rabies Awards 2022

3. เป็นต้นแบบแนวทางการปฏิบัติงานให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอื่น ๆ นำไปประยุกต์ใช้แก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานบรรลุผลตามเป้าหมาย

7. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

7.1 ผู้ศึกษาต้องศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับแหล่งที่มาของข้อมูลที่จะทำการศึกษา กระบวนการศึกษา วิเคราะห์ปัญหา เพื่อกำหนดเป็นประเด็นที่ต้องการศึกษาให้ชัดเจน รวมถึงต้องศึกษาค้นคว้าข้อมูลจาก เอกสารตำรา โครงการ จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ นำมาสังเคราะห์ข้อมูลประเด็นที่ซับซ้อนและนำมา ถอดบทเรียน เพื่อจัดทำผลงานวิชาการให้มีความถูกต้อง และครบถ้วนในทุกประเด็น

7.2 ต้องศึกษาและค้นคว้าระเบียบ หลักเกณฑ์ แนวคิด วิธีปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถ นำความรู้มาใช้ในการวางแผนจัดทำข้อมูลการศึกษา ถอดบทเรียน และรายงานผลการศึกษาเพื่อให้ ผลการศึกษาได้ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ และหน่วยงานในระดับพื้นที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างสูงสุด

7.3 การสังเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า ต้องนำผลการวิเคราะห์ SWOT Analysis และ TOWS Matrix มาบูรณาการกับทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งต้องคำนึงถึง ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการและบริบทพื้นที่

8. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

8.1 ข้อจำกัดด้านเวลาในการศึกษาข้อมูล เนื่องจากผู้ศึกษามีภาระงานประจำค่อนข้างมาก ส่งผลให้การสังเคราะห์การถอดบทเรียนไม่สามารถวิเคราะห์เชิงลึกได้ครบทุกมิติ และดำเนินการวิเคราะห์ ได้เฉพาะในกรณีศึกษา อาจส่งผลให้การถอดบทเรียนการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้ายังไม่ครอบคลุม ในทุกประเด็นที่ต้องการจะศึกษา

8.2 ข้อจำกัดด้านข้อมูลที่ทำการศึกษา โดยศึกษาจากกรณีศึกษาที่ประสบความสำเร็จมากกว่า อาจส่งผลให้การวิเคราะห์ปัจจัยที่โครงการไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายไม่ชัดเจน ไม่ครอบคลุม

9. ข้อเสนอแนะ

9.1 ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

1) ด้านบุคลากร

1.1 ควรพัฒนาศักยภาพนักบริหารระดับต้น เช่น ผู้อำนวยการส่วนฯ หัวหน้ากลุ่มงาน เข้ารับการอบรม หรือพัฒนาศักยภาพจากผู้เชี่ยวชาญ หรือวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อเสริมสร้าง สมรรถนะด้านภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ การบริหารเครือข่ายความร่วมมือ และการสร้างพันธมิตรกับ องค์กรภายนอก ตลอดจนสนับสนุนให้พัฒนานวัตกรรมนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อลดขั้นตอน ลดระยะเวลา และลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในระยะยาวต่อไป

1.2 ควรส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กร โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรคิดเชิงสร้างสรรค์และ คิดเชิงระบบ สนับสนุนการใช้ข้อมูลและเทคโนโลยี เช่น AI และ Big Data ในการวิเคราะห์พัฒนางาน สร้างบรรยากาศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อยกระดับคุณภาพ การปฏิบัติงาน

2) ด้านกระบวนการ

ควรกำหนดพื้นที่โครงการนำร่อง เพื่อทดลองดำเนินการตามรูปแบบ หรือแนวทางการ ปฏิบัติงานที่เสนอ หากผลการดำเนินงานประสบความสำเร็จ ควรพิจารณาขยายผลไปยังพื้นที่ปศุสัตว์อื่น ๆ

3) ด้านกฎหมาย

พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 ไม่ได้กำหนดกลไกขับเคลื่อนไว้ ควรแก้ไขพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 เนื่องจากในอนาคตเชื้อโรคมีวิวัฒนาการตามสภาพแวดล้อม สภาพอากาศมีการเปลี่ยนแปลง มีการเคลื่อนย้ายมนุษย์ ดังนั้น ควรแก้ไขพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป

9.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1) ควรศึกษารูปแบบการบริหารจัดการสุนัขจรจัดอย่างยั่งยืน โดยมุ่งเน้นแนวทางการควบคุมประชากรสุนัข เช่น การทำหมัน การจัดตั้ง และบริหารจัดการศูนย์พักพิงสัตว์ รวมถึงการหาบ้านใหม่ เพื่อให้สามารถควบคุมประชากรสุนัขในพื้นที่ปศุสัตว์เขต 1 ได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

2) ควรศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาสุนัขเร่ร่อนและการเคลื่อนย้ายสุนัขระหว่างพื้นที่ โดยเฉพาะกรณีการนำสุนัขจากต่างจังหวัดมาเลี้ยง หรือการปล่อยทิ้งสัตว์ข้ามพื้นที่ ซึ่งอาจเป็นปัจจัยที่นำโรคพิษสุนัขบ้าจากแหล่งระบาดเข้าสู่พื้นที่ใหม่ เพื่อให้สามารถกำหนดแนวทางกำกับดูแลและมาตรการป้องกันที่เหมาะสมเกิดประสิทธิผลสูงสุด

3) ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจเกี่ยวกับปัจจัยด้านพฤติกรรมของเจ้าของสัตว์เลี้ยง โดยศึกษาปัจจัยทางสังคมและพฤติกรรมที่มีผลต่อการนำสัตว์ไปฉีดวัคซีน และการเลี้ยงสัตว์อย่างรับผิดชอบ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้วางแผนและกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาค้างต่อไป

10. การเผยแพร่ผลงาน

นำผลงานเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาสุขภาพสัตว์ในพื้นที่ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม กรณีศึกษาของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีและสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี เผยแพร่บนเว็บไซต์ของสำนักงานปศุสัตว์เขต 1 เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2568

<https://region1.dld.go.th/index.php/th/news-head/academic-work-rg1-2/work-no-2>

The screenshot shows a web browser window with the URL region1.dld.go.th/index.php/th/news-head/academic-work-rg1-2/work-no-2. The page header includes the logo of the Livestock Office of Region 1 and the text 'สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 THE LIVESTOCK OFFICE OF REGION 1'. The main content area features the title 'ผลงานวิชาการ' and a detailed description of the article. Below the title, it lists the author as 'มยุรี ประทุมแก้ว', the category as 'ผลงานวิชาการ', and the publication date as '15 ธันวาคม 2568'. At the bottom, it indicates 'ฮิต 13' (13 hits). The article text is centered and reads: 'ยุทธศาสตร์การพัฒนาสุขภาพสัตว์ในพื้นที่ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม กรณีศึกษาของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีและสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี โดยนางมยุรี ประทุมแก้ว' followed by 'บทความ'.

ภาพที่ 5 แสดงการเผยแพร่ผลงานบนเว็บไซต์

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

ลงชื่อ.....
(นางมยุรี ประทุมแก้ว)
ผู้ขอประเมิน

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

ลงชื่อ.....
(นางเพ็ญแข สายเชื้อ)
ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล

ลงชื่อ.....
(นางชนิษฐา ธิติฉัตรรัตน์)
ตำแหน่ง.....ปศุสัตว์เขต 1.....
ผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป

เอกสารอ้างอิง/บรรณานุกรม

- กรมปศุสัตว์. 2566. ยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์ 2566-2570. สืบค้นเมื่อเดือน ตุลาคม 2567, จาก <https://planning.dld.go.th>
- กรุงเทพธุรกิจ. 2567. 19 เมษายน 2567. **เตือนอากาศร้อนสัตว์เสี่ยงติดโรคพิษสุนัขบ้าแนะยึด 5 ย ลดความเสี่ยงติดเชื้อ**. สืบค้นเมื่อเดือน มกราคม 2568, จาก <https://www.bangkokbiznews.com>
- เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. 2550. **การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินนโยบายของรัฐบาลด้านการบริการจัดหางาน**. กรุงเทพฯ: กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน.
- คณินิจ ศรีบัวเอี่ยม และคณะ. 2545. **แนวทางการเสริมสร้างประชาธิปไตย แบบมีส่วนร่วมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 : ปัญหา อุปสรรค และทางออก**. กรุงเทพฯ: ธรรมดาเพลส.
- จักขวัชร ศิริวรรณ และคณะ. 2553. **การบริหารเชิงกลยุทธ์**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราช.
- จิตรา ทรัพย์โถม. 2556. **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. สกลนคร.
- ชินภัทร เจริญรัตน์. 2566. **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและความเป็นผู้ประกอบการในองค์กรอุตสาหกรรมค้าปลีกของพนักงานที่มีความสามารถสูงในกลุ่มคนเจนเอเรชั่นซี**. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ
- วันชัย วัฒนศัพท์, ถวิลวดี บุรีกุล, และเมธิตา พงษ์ศักดิ์ศรี. (2551). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2560. **การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม: เทคนิควิธีและ การนำไปสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ศูนย์สื่อและสิ่งพิมพ์แก้วเจ้าจอม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2564. **แนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ**. สืบค้นเมื่อเดือน มกราคม 2568, จาก <https://psdg.ops.moc.go.th>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2565. **คู่มือการประเมินสถานะของหน่วยงานภาครัฐ ในการเป็นระบบราชการ 4.0 ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2566**. สืบค้นเมื่อเดือน มกราคม 2568, จาก <https://shorturl.asia/a8is2>
- สำนักงานปศุสัตว์เขต 1. 2567. **แบบฟอร์มการสมัครรางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2567**.

เอกสารอ้างอิง/บรรณานุกรม

- สำนักควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์. กรมปศุสัตว์. 2566. โครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธานศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี. สืบค้นเมื่อเดือน ตุลาคม 256, จาก <https://dcontrol.dld.go.th>
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. 2535. พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535. ราชกิจจานุเบกษา, 109(24)
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. 2546. พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546. ราชกิจจานุเบกษา, 120(110ก.)
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. 2557. พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557. ราชกิจจานุเบกษา, 131(87ก.)
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. 2558. พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558. ราชกิจจานุเบกษา, 132(86ก.)
- อรพินท์ สพอโชคชัย. 2551. หลักสำคัญในการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม Participatory Governance Principle (การเปิดระบบราชการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม). สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) : กรุงเทพฯ

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

1. พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535

2. พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557

3. พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558

4. โครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

5. พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

ภาคผนวก ข

แบบฟอร์มการสมัครรางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม

ประจำปี 2567

ประเภทรางวัลสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม

(Effectiveness of People Participation)

รางวัลที่มอบให้กับหน่วยงานของรัฐ เพื่อกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม และการส่งเสริมสนับสนุนให้นำพลังประชาชนและเครือข่ายภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและเหมาะสม เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการตั้งแต่ระดับการให้ข้อมูล (Inform) การให้คำปรึกษาหารือ (Consult) การเข้ามามีบทบาท (Involve) และในระดับความร่วมมือ (Collaborate) ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือ การพัฒนาที่มีนัยสำคัญหรือผลกระทบสูง (High Impact) กับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ที่นำไปสู่ความสำเร็จ สัมฤทธิ์ผลในการพัฒนาประสิทธิภาพ คุณภาพการบริการงานภาครัฐ และการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชน

คำชี้แจง

หน่วยงานที่สมัครขอรับรางวัลฯ

หน่วยงานของรัฐ ได้แก่ ส่วนราชการระดับกรม/เทียบเท่า จังหวัด องค์การมหาชน รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอิสระของรัฐ สถาบันอุดมศึกษา

กรุณาตรวจสอบ Checklist เงื่อนไขของผลงานที่ส่งสมัคร กรุณาตรวจสอบแบบ Checklist เบื้องต้น ก่อน การสมัครรางวัลฯ โดยทำเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับความจริงเกี่ยวกับผลงาน/โครงการที่ นำเสนอ

เป็นผลงาน/โครงการที่เป็นการทำงานแบบมีส่วนร่วมในระดับความร่วมมือ (Collaborate) เป็นการให้บทบาทของประชาชนในระดับสูง ตั้งแต่การเข้ามาเกี่ยวข้องกับการระบุปัญหา พัฒนาแนวทาง แก้ไขปัญหา เข้ามาร่วมดำเนินการกับหน่วยงานภาครัฐ ร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการได้รับผลกระทบ การเข้ามามีส่วนร่วมในลักษณะนี้ เช่น การเข้ามามีบทบาทเป็นภาคี/เครือข่ายของหน่วยงานรัฐ การเข้ามาเป็นคณะ

ที่ปรึกษาภาคประชาชน ร่วมดำเนินการกับภารกิจบางอย่างของรัฐ โดยพิจารณาจากข้อดังต่อไปนี้ ประกอบไปด้วย

- ให้ข้อมูลข่าวสารแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เนื่องจากการมีส่วนร่วมจะเกิดขึ้นไม่ได้ หากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่ได้รับข้อมูลที่เป็นจริง สร้างผลกระทบ และเป็นพื้นฐานเพื่อการตัดสินใจ
- เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการ/ การปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐอย่างอิสระและเป็นระบบ
- เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจในรูปแบบคณะกรรมการ
- หน่วยงานของรัฐส่งเสริมการรวมกลุ่มและให้บทบาทภาคประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วม โดยกลุ่ม/เครือข่าย มีการสร้างกฎกติกา กำหนดเป้าหมาย/ทิศทาง หรือมีการจัดตั้งกองทุน เพื่อให้เกิดความยั่งยืน สมาชิกในกลุ่มมีบทบาทหน้าที่ในการทำงานร่วมกัน ตั้งแต่การระบุปัญหา พัฒนาทางเลือก และแนวทางแก้ไข (บทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย) รวมทั้งการเข้ามามีบทบาทร่วมในการดำเนินงาน/กิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐ ร่วมตัดสินใจ และร่วมติดตามประเมินผล

การดำเนินงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี (โปรดระบุ วัน/เดือน/ปี).....1 ตุลาคม 2554.....

ไม่เคยได้รับรางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมมาก่อน (รวมถึงประเภทรางวัลร่วมใจแก่กัน หรือรางวัลความเป็นเลิศด้านการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม) หากตรวจสอบภายหลังพบว่าไม่ตรงกับความเป็นจริงจะพิจารณาให้ไม่ผ่านหลักเกณฑ์การประเมิน

เป็นการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่หรือภารกิจหลักขององค์กร หรือแผนงานหรือโครงการขนาดใหญ่ หรือนโยบายสำคัญของรัฐบาล หรือมติคณะรัฐมนตรี ในกรณีของจังหวัดต้องเป็นการดำเนินงานที่สอดคล้องตามแผนพัฒนาจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัด รวมถึงสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) และยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio-Circular-Green Economy : BCG Model) พ.ศ. 2564 - 2569

มีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรม สร้างผลกระทบต่อการดำเนินงานขององค์กร/กรม/จังหวัด

กรณีหน่วยงานเคยได้รับรางวัลประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม และได้นำโมเดลต้นแบบไปดำเนินการในพื้นที่อื่น มากกว่า 2 พื้นที่ขึ้นไป ให้นำไปส่งสมัครในประเภทเลื่องลือขยายผล กรณีการพัฒนาเชิงพื้นที่ หรือหากมีการพัฒนาต่อยอดเชิงคุณภาพจากผลงานเดิมที่ได้รับรางวัล หรือผลงานของหน่วยงานอื่น ระดับดี หรือ ระดับดีเด่น ย้อนหลังไม่เกิน 3 ปี หลังจากได้รับรางวัล ให้ส่งสมัครกรณีการพัฒนาต่อยอดอย่างยั่งยืน (สัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วมและประสิทธิผลเครือข่าย)

กรุณาทำเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับความจริงเกี่ยวกับผลงาน/โครงการที่นำเสนอ (เลือกเพียงข้อใดข้อหนึ่ง)

1. เลือกประเด็นในการส่งผลงาน/โครงการประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม ใช้หลักตามเกณฑ์รางวัล United Nation Public Service Awards (UNPSA) ดังนี้

ด้านสังคม เช่น การลดความเหลื่อมล้ำ Aged Society การศึกษา การคอร์รัปชัน ความชอบธรรม สาธารณสุข เป็นต้น

ด้านเศรษฐกิจ เช่น การส่งเสริมการผลิตด้านอุตสาหกรรม เศรษฐกิจ พลังงานสีเขียว การบริหารจัดการ การเกษตร การท่องเที่ยว Soft Power เป็นต้น

ด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ความหลากหลายทางชีวภาพ มลพิษ ฝุ่นควัน PM2.5 พื้ฟูสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

ด้านความมั่นคง เช่น ความมั่นคงปลอดภัย ภัยคุกคามและภัยพิบัติ เป็นต้น

* หน่วยงานที่สมัครขอรับรางวัล ควรระบุที่มา/สภาพปัญหา ให้สอดคล้องผลผลิต ผลลัพธ์ในด้านที่เลือกให้ชัดเจน สำหรับผลกระทบ นำเสนอได้ในวงกว้าง อาทิ เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม เป็นต้น

2. รูปแบบผลงาน/โครงการที่ส่งสมัคร

เสนอผู้นำหุ้นส่วนความร่วมมือ

ไม่เสนอผู้นำหุ้นส่วนความร่วมมือ

Checklist กรณีเสนอชื่อผู้นำหุ้นส่วนความร่วมมือ

มีบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีส่วนร่วมหลักในการขับเคลื่อน ผลักดัน และสนับสนุน ผลงานที่สมัครรางวัลประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม (โดยผู้ที่ถูกเสนอชื่อจะได้รับการพิจารณา หากผลงานที่สมัครได้รับรางวัลในระดับดีเด่น ในปีเดียวกัน)

เสนอชื่อบุคคล/กลุ่มบุคคล ขอรับรางวัลได้เพียง 1 คน/กลุ่มบุคคล เท่านั้น

ผู้ที่ถูกเสนอชื่อต้องเป็นบุคคลที่ไม่เคยได้รับรางวัลนี้มาก่อน ไม่ใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยบุคคลที่เสนอชื่อต้องไม่มีหน้าที่ดำเนินการเรื่องดังกล่าวอยู่แล้ว หรือเป็นที่ปรึกษา ที่รับเงินเดือนประจำ หรือได้รับผลตอบแทนจากรัฐ ทั้งนี้ไม่อิงกลุ่มผลประโยชน์ การเมือง และไม่ใช้ในลักษณะการจัดกิจกรรมบริจาค/CSR

ข้อมูลของหน่วยงานที่สมัครขอรับรางวัล

1. ชื่อหน่วยงานที่สมัครขอรับรางวัล.....กรมปศุสัตว์.....

(ชื่อกรม ชื่อจังหวัด ชื่อองค์การมหาชน หรือเทียบเท่า)

2. หน่วยงานที่รับผิดชอบผลงาน.....สำนักงานปศุสัตว์เขต 1.....

3. ชื่อผลงาน/โครงการ.....ครอนครัวปศุสัตว์พัฒนา ทำดีร่วมใจ ฝ่าวิกฤติภัยพิบัติ กำจัดโรคพิษสุนัขบ้า.....
ชื่อบุคคล/กลุ่มบุคคลที่เสนอขอรับรางวัล (ถ้ามีโปรดระบุ).....

4. ผู้ประสานงาน (อย่างน้อย 2 คน)

4.1 ชื่อ-นามสกุลสพ.ญ.ชนิษฐา ธิติดิถกรัตน์.....

ตำแหน่งปศุสัตว์เขต 1.....

สำนัก/กอง.....สำนักงานปศุสัตว์เขต 1.....

เบอร์โทรศัพท์..... 029679700 ต่อ 5111..... เบอร์โทรสาร.....

โทรศัพท์มือถือ 0896831008..... e-mail lekvet51@gmail.com.....

4.2 ชื่อ-นามสกุล สพ.ญ.จันทรา พุ่มแจ่ม.....

ตำแหน่ง นายสัตวแพทย์ชำนาญการ.....

สำนัก/กอง สำนักงานปศุสัตว์เขต 1.....

เบอร์โทรศัพท์..... 02-5013177, 02-9679700..... เบอร์โทรสาร..... -.....

โทรศัพท์มือถือ 0909869021..... e-mail jpvet.dld@gmail.com.....

หมายเหตุ เพื่อประโยชน์ในการติดต่อกลับ กรุณากรอกข้อมูลผู้ประสานงานให้ครบถ้วน โดยเฉพาะ **เบอร์โทรศัพท์มือถือ**

รายงานบทสรุปผู้บริหาร ประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม

ส่วนที่ 1 บทสรุปผู้บริหาร (Executive Summary)

1. ที่มา/ปัญหา (ความยาวต้องไม่เกิน 500 ตัวอักษร)

ในปี 2554 ประเทศไทยเกิดอุทกภัยครั้งใหญ่ และสี่ปีที่ผ่านมาเกิดโรคอุบัติใหม่โควิด-19 ซ้ำเติมด้วยโรคสัตว์อุบัติใหม่ในม้า โคกระบือ สุกร และโรคพิษสุนัขบ้า ทำให้สัตว์และคนเสียชีวิต ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง จากข้อจำกัดด้านทรัพยากรและการเตรียมความพร้อมของระบบควบคุมโรค สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 เห็นโอกาสในการพัฒนา จึงกำหนดวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี และเพชรบุรี

2. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารการปศุสัตว์

2. การดำเนินการ (วิธีการ/รูปแบบ) (ความยาวต้องไม่เกิน 1,500 ตัวอักษร)

ปี 2554 เริ่มต้นพัฒนาที่จังหวัดนนทบุรี ขยายผลไปที่เพชรบุรีในปี 2561

1. ก่อนเกิดโรคระบาด ศึกษาวิเคราะห์ทางระบาดวิทยา สภาพแวดล้อม ข้อมูลเชิงลึก พัฒนาการมีส่วนร่วม สร้างทีมให้มีคุณภาพ มีวัฒนธรรมองค์กรที่ดี ชี้อาสาสมัครรักสัตว์ร่วมเรียนรู้แก้ปัญหาสุนัขจรจัด เชื่อมโยงยุทธศาสตร์/นโยบายของเครือข่าย/สถานการณ์ปัจจุบัน ร่วมใจกันจัดโครงการหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่ เพื่อพัฒนาอาสาเฝ้าระวังโรค

2. ระหว่างเกิดโรคระบาด ร่วมกับเครือข่ายอาสาเฝ้าระวังโรค สอบสวนโรคจนได้องค์ความรู้ใหม่ เปลี่ยนวิธีการปฏิบัติงานให้เหมาะสม โดยการถ่ายภาพ/คลิปสุนัขบ้าก่อนส่งตรวจ ใช้ภาพค้นหาเส้นทางเคลื่อนที่ของสุนัขบ้า ค้นหาแหล่งรังโรค/ผู้ให้อาหาร ติดตามช่วยให้ผู้สัมผัสไปพบแพทย์ เน้นฉีดวัคซีน 4 ครั้ง/ตัวตามเส้นทางที่สุนัขบ้าเคลื่อนที่ผ่าน รัศมีรอบนอกใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร และปฏิบัติการข่าวสาร บูรณาการเครือข่ายร่วมควบคุมโรค จัดหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่ให้บริการทำหมัน ฉีดวัคซีน ดูแลสุขภาพสัตว์ ตามเส้นทางสุนัขบ้าเคลื่อนที่ผ่าน ติดตามประกาศเขตโรคระบาดชั่วคราวที่แหล่งรังโรค แจ้งเตือนภัยผ่านสื่อต่างๆ

3. หลังการเกิดโรคระบาด มีการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ในทุกชั้นตอน ร่วมกับเครือข่ายออกหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่ในพื้นที่ที่เคยเกิดโรคต่อเนื่อง น้อมนำหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 จัดตั้งมูลนิธิปศุสัตว์พัฒนา เพื่อช่วยเหลือคนและสัตว์ ขยายผลไปประยุกต์ใช้ควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า และโรคสัตว์อุบัติใหม่ที่จังหวัดเพชรบุรี เปิดให้บริการสัตวแพทย์อาสาออนไลน์ ใช้เทคโนโลยีการสื่อสารทันสมัย พัฒนาเครือข่ายไปถึงระดับรับทำแทน มีการถอดบทเรียน ติดตาม กำกับ ดูแล ควบคุมคุณภาพการให้บริการ ถ่ายทอดผ่านที่ประชุมต่างๆ วิเคราะห์และวางแผนกลยุทธ์จัดทำโครงการสัตวแพทย์พี่เลี้ยงออนไลน์ ขยายผลสู่ความยั่งยืน

3. ความสำเร็จของการดำเนินการ (ผลผลิต/ผลลัพธ์/ผลกระทบ) (ความยาวต้องไม่เกิน 2,000 ตัวอักษร)

ผลผลิต

1. ได้รูปแบบใหม่ก่อให้เกิดแผนปฏิบัติการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า สำหรับสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด
2. ได้เครือข่ายร่วมมือแก้ปัญหาการปศุสัตว์ไม่น้อยกว่า 1 แห่ง ได้แก่มูลนิธิปศุสัตว์พัฒนา สนับสนุนต่อเนื่อง 7 ปี รวม 1,003,886 บาท เสริมสร้างความรู้ให้กับประชาชนที่ถูกต้องทันเวลา เกิดการทำงานร่วมกันในลักษณะหุ้นส่วนความร่วมมือ (Partnership)

ผลลัพธ์

1. การเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์จ.นนทบุรี และเพชรบุรีลดลง ไม่พบการเกิดโรคในสัตว์ต่อเนื่อง 3 ปี
2. สามารถค้นหาผู้สัมผัสเพิ่มเติม ช่วยชีวิตคนจังหวัดนนทบุรี 5 รายเพชรบุรี 5 ราย จ.นนทบุรีไม่พบผู้เสียชีวิตต่อเนื่อง 14 ปี เพชรบุรี 23 ปี และในพื้นที่ปศุสัตว์เขต 1 ไม่น้อยกว่า 7 ปี
3. ชุมชนเข้มแข็ง สามารถสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าระดับ A ได้ทุกแห่ง เทศบาลเมืองบางคูรัด จ.นนทบุรี ได้รับรางวัลอันดับ 1 ระดับเขต และรางวัลชมเชย ระดับประเทศ ตามโครงการ Thailand Rabies Awards 2022 อ.สามโก้ จ.อ่างทอง และอ.หนองมะโมง จ.ชัยนาท ผ่านการประเมินพื้นที่อำเภอปลอดโรคพิษสุนัขบ้าในปี 2566
4. ได้เครือข่ายช่วยจับสุนัขจรจัดทำหมัน/ฉีดวัคซีนแทนเจ้าหน้าที่ โดยกลุ่มคนรักสัตว์เพจหมาจรช่ออำ ร่วมกับมูลนิธิเพื่อนสัตว์ป่า, มูลนิธิเพื่อสุนัขในซอย รวม 8,140 ตัว ประหยัดงบประมาณของรัฐได้ 12,210,000 ล้านบาท
5. การเกิดโรคอุบัติใหม่ กาฬโรคแอฟริกาในม้าที่จ.เพชรบุรีลดลง ไม่พบโรคต่อเนื่อง 3 ปี ควบคุมโรคได้เร็วกว่ากำหนด 1 เดือน สามารถคั่นงบประมาณ 197,890 บาท เนื่องจากได้รับสนับสนุนจากเครือข่ายแล้ว รวม 972,800 บาท

ผลกระทบ

1. เพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการ และสนับสนุนเป้าหมายประเทศไทยปลอดโรคพิษสุนัขบ้าในปี 2568
2. ถ่ายทอดองค์ความรู้และนวัตกรรม ได้รับรางวัล อันดับ 1 ระดับเขต และรางวัลชมเชยระดับประเทศ ในปี 2555 ชื่อผลงาน “การสอบสวนโรคพิษสุนัขบ้าหมู่บ้านประชานิเวศน์ 3 ส่วน 3 อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี เดือนกรกฎาคม 2555”

3. สร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กรมปศุสัตว์ โดยเจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี ได้รับรางวัลชนะเลิศ การประกวดพนักงานราชการดีเด่น ประจำปี 2561 เจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 ได้รับรางวัลข้าราชการดีเด่น ประจำปี 2563 และปศุสัตว์เขต 1 ได้รับรางวัลราชพฤกษ์ทองคำ คนดีศรีปศุสัตว์ ประเภทผู้มีผลงานเชิงประจักษ์ และโดดเด่นประจำปี 2566

4. ลดการแพร่ระบาดของโรคระบาดสัตว์ อุบัติใหม่ ส่งผลให้ประเทศไทยได้รับสถานภาพการปลอดโรคอาทิ เช่น โรคกาฬโรคแอฟริกาในม้า (AHS) จากองค์การสุขภาพสัตว์โลก (WOAH) เมื่อวันที่ 10 มี.ค. 2566

4. ปัจจัยความสำเร็จ (ความยาวต้องไม่เกิน 500 ตัวอักษร)

ผู้นำมีวิสัยทัศน์ พลิกวิกฤตเป็นโอกาสส่งเสริมการเรียนรู้ โดยนำปัญหามาเป็นแรงบันดาลใจ มีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล มีความคิดสร้างสรรค์ ประชาชนเป็นศูนย์กลาง ไม่แยกส่วนในการปฏิบัติงาน สร้างพันธมิตรกับองค์กร หรือผู้ที่มีความสนใจร่วมกัน บูรณาการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ใช้ปฏิบัติการข่าวสาร สื่อสารรวดเร็ว มีนวัตกรรม เทคโนโลยี ประชาชนมีจิตสาธารณะ ร่วมมือร่วมใจเสียสละ ดูแลคุณภาพชีวิตทั้งคนและสัตว์ และได้น้อมนำหลักการทรงงานของ ในหลวงรัชกาลที่ 9 ตั้งมั่นนิปศุสัตว์พัฒนา มุ่งมั่นสู่ความยั่งยืน

5. ผลงาน/โครงการมีการนำเทคโนโลยี/นวัตกรรมมาใช้ในการพัฒนาผลงาน/โครงการ หรือไม่อย่างไร (ความยาวต้องไม่เกิน 500 ตัวอักษร)

โครงการได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศดิจิทัลต่างๆ เช่นภาพ/คลิปวิดีโอ/Google map/Social Network มาใช้สอบสวนโรค จนพบองค์ความรู้ใหม่ ในเขตชุมชนเมืองสุนัขบ้าจะมีเส้นทางเคลื่อนที่ไป-กลับระยะทาง 500 เมตร ในชุมชนชนบท 9 กิโลเมตร แจ้งเตือนภัยช่วยชีวิตคน ให้ความรู้ที่ถูกต้องอย่างรวดเร็ว ใช้ปฏิบัติการข่าวสาร (Information Operation) สร้างกระแสความร่วมมือ มีสัตวแพทย์อาสาออนไลน์ ให้บริการผ่านสื่อสังคมออนไลน์ มีการวิเคราะห์ SOAR Analysis ร่วมกับ Appreciative Inquiry เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้น และถ่ายทอดขยายผลผ่านโครงการสัตวแพทย์ที่เลี้ยงออนไลน์

6. ระบุถึงลักษณะความโดดเด่นของหน่วยงานของท่านที่มีความพิเศษมากกว่าผลงานอื่น เช่น

1. มีการใช้การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytics) เพื่อการปรับปรุงการให้บริการ 2) มีการแก้ไขกฎระเบียบ ข้อบังคับหรือกฎหมายฉบับใหม่ที่น่าไปสู่การแก้ไขปัญหา 3) เกิดการค้นพบวิธีการทำงานในรูปแบบใหม่ เป็นต้น โปรดระบุรายละเอียด หรือยกตัวอย่างเพื่อให้เห็นภาพการดำเนินการ (ความยาวต้องไม่เกิน 500 ตัวอักษร)

2. มีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา และระบาดวิทยา ค้นพบองค์ความรู้ใหม่ช่วยชีวิตคนและสัตว์ ใช้ SOAR Analysis ร่วมกับ Appreciative Inquiry เพื่อพัฒนาไปสู่อนาคตที่ดีขึ้น

3. ตั้งมั่นนิปศุสัตว์พัฒนาเพื่อแก้ปัญหาข้อจำกัดต่างๆ

4. ค้นพบวิธีการใหม่ ใช้ภาพค้นหาคนและสัตว์สัมผัสโรค เน้นควบคุมโรคตามเส้นทางเคลื่อนที่ของสุนัขบ้า ให้บริการหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่ฟรี รัศมีรอบนอกใช้ปฏิบัติการข่าวสาร แจ้งเตือนภัยผ่านสื่อต่างๆ ให้เครือข่ายร่วมดำเนินการแทน และมีสัตวแพทย์อาสาออนไลน์ร่วมควบคุมโรคสัตว์อุบัติใหม่ที่เกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน

1. Link YouTube (ถ้ามี).....

ส่วนที่ 2 สรุปผลการดำเนินการ

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม	
มิติที่ 1 : ความสำคัญของปัญหาและความสามารถขององค์กร (5 คะแนน)	
<p>1. วิเคราะห์ความสำคัญของปัญหา/ที่มาที่ทำให้ต้องนำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนมาใช้ในการดำเนินการตามภารกิจขององค์กรและสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ รวมถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการดำเนินงาน</p>	<p>จากอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ทวีโลกมีการเปลี่ยนแปลง สี่ปีที่ผ่านมาเกิดโรคอุบัติใหม่โควิด-19 เศรษฐกิจไทยขยายตัวลดลง - 6.2% ส่งผลกระทบต่อสังคม ประชาชนตื่นตระหนก เกิดการสูญเสียชีวิต และทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก สร้างความเหลื่อมล้ำ ข้ำเติมด้วยวิกฤตโรคระบาดสัตว์อุบัติใหม่ ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาเดียวกันทำให้ม้าโค กระบือ และสุกรป่วยตาย หรือถูกทำลายจำนวนมาก ทำให้ปริมาณปศุสัตว์ลดลง ประสิทธิภาพการผลิตลดลง ผู้บริโภคไม่ปลอดภัย กระทบเศรษฐกิจอุตสาหกรรมส่งออก สูญเสียงบประมาณของประเทศในการควบคุมโรคให้เข้าสู่ภาวะปกติไม่ต่ำกว่าสามพันล้านบาท เกษตรกรขายผลผลิตได้ราคาต่ำกว่าต้นทุน เกิดปัญหาล้นล้นนำเข้าสู่สินค้าปศุสัตว์ผิดกฎหมายตามมา กระทบความมั่นคงทางอาหารและเศรษฐกิจ จากข่าวการทุจริตคอร์รัปชั่น กระทบภาพลักษณ์ และความมั่นคงของชาติและมีปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า ที่สะสมมานาน กระทบสุขภาพทั้งคน และสัตว์ เนื่องจากมีปัญหายุ่งยากซับซ้อน ทรัพยากรไม่เพียงพอ สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 เห็นโอกาสในการพัฒนา จึงกำหนดวัตถุประสงค์ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี และเพชรบุรี 2. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารการปศุสัตว์
<p>2. ขอบเขตปัญหากับประชาชน/กลุ่มประชาชนในพื้นที่หรือผลกระทบของปัญหา</p> <p>ปัญหามีขอบเขตหรือผลกระทบในระดับใดบ้างเช่น ระดับพื้นที่หน่วยงาน ระดับภูมิภาค ระดับประเทศ เป็นต้น โปรดอธิบายข้อมูลประกอบ รวมทั้งระบุ ประชาชนหรือผู้รับบริการ</p>	<p>องค์การอนามัยโลก (WHO) องค์การอาหารและการเกษตร (FAO) องค์การสุขภาพสัตว์โลก (WOAH) และกลุ่มประเทศที่เป็นพันธมิตรเพื่อการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า (GARC) ซึ่งมีประเทศไทยรวมอยู่ด้วย ได้มีการตกลงร่วมกันกำจัดโรคนี้ให้หมดไปภายในปี ค.ศ. 2030 (พ.ศ. 2573) ประเทศไทยมีการดำเนินงานภายใต้โครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัยจากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธาน ศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จพะเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี</p>

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม	
กลุ่มใดบ้างที่ได้รับผลกระทบ (เป็นใคร จำนวนเท่าไร)	<p>มาอย่างต่อเนื่อง มีหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนได้แก่ กรมควบคุมโรค กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กรมปศุสัตว์ และหน่วยงานภาคีเครือข่าย</p> <p>กรมปศุสัตว์ขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ แต่พบโรคระบาดทุกปี ในระดับประเทศ ปี 2566 ระบาดใน 35 จังหวัด พบเชื้อในสัตว์ 347 ตัว มีผู้เสียชีวิต 6 ราย</p> <p>จังหวัดนนทบุรีมีสุนัขแมวจรจัดจำนวนมาก 32,390 ตัว (24%) ของสุนัขแมวในจังหวัด 132,812 ตัว ประชาชน 1,308,092 ราย และจังหวัดเพชรบุรี มีสุนัขแมว 138,520 ตัว ประชาชน 483,668 รายได้รับผลกระทบมีความเสี่ยงต่อโรคพิษสุนัขบ้าและเดือดร้อน ร้าคาญจากปัญหาสุนัขจรจัด กระทบการท่องเที่ยว</p>
3. กำหนดนโยบายและการขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติระดับองค์กร/หน่วยงานต้นสังกัด	
3.1 การกำหนดแผนงาน/นโยบายและการสื่อสาร ถ่ายทอดนโยบายในการนำเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมหรือการสร้าง การมีส่วนร่วมของประชาชน (หน่วยงานต้นสังกัด/จังหวัดเป็นผู้ตอบ)	<p>กรมปศุสัตว์ ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี แผนปฏิบัติราชการประจำปี ที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนแม่บท แผนปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาการเกษตร นโยบายที่สำคัญของรัฐบาล แผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน SDGs โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความสมดุล เกิดความเป็นเจ้าของร่วมกัน</p> <p>กรมปศุสัตว์ ได้กำหนดกลไก 5 ช ได้แก่ ชี้ ขวน เชิญ ช่วย และ เชิดชู โดยกำหนดเป็นแนวทางให้หน่วยงานนำไปปฏิบัติตามแผนงาน/โครงการต่างๆ รวมทั้งได้จัดทำคู่มือปฏิบัติงานการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ การพัฒนาปศุสัตว์แบบมีส่วนร่วม คู่มือปฏิบัติงาน Smart Farmer, Smart Officer, คู่มือการใช้งานของระบบสารสนเทศเพื่อการเฝ้าระวังโรคระบาดสัตว์ , แผนเตรียมความพร้อมเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร คู่มือฝึกอบรมการสอบสวนโรค เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีความรู้และความเข้าใจสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม</p> <p>กรมปศุสัตว์จัดให้มีช่องทางการสื่อสาร สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างหลากหลาย ได้แก่ เว็บไซต์ของกรมปศุสัตว์ เว็บไซต์</p>

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม	
	<p>ของหน่วยงาน สื่อโซเชียลมีเดียต่างๆ เช่น Line Facebook Youtube เปิดช่องทางติดต่อขอรับบริการ แจ้งโรค หรือร้องเรียนที่รวดเร็ว ผ่าน Application DLD 4.0 สื่อสารถ่ายทอดผ่านเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (KM forum) การประชุมสัมมนาเครือข่ายต่างๆ เปิดโอกาสให้มีการรับฟังความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แนวทางปฏิบัติที่ดีระหว่างกลุ่มเครือข่าย</p> <p>กรมปศุสัตว์จัดให้มีการสำรวจความพึงพอใจของเครือข่ายที่มีส่วนร่วมดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดเป็นตัวชี้วัดระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ นำผลมาปรับปรุงกระบวนการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยกำหนดให้กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในการส่งเสริมให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม สร้างเครือข่ายเกษตรกรด้านการปศุสัตว์ โดยมีสำนักควบคุมป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ จัดสรรงบประมาณให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดจัดประชุมอาสาปศุสัตว์ เฝ้าระวังโรคระบาด และสำนักงานปศุสัตว์เขตเป็นผู้รับผิดชอบติดตามประเมินผล กำกับดูแล ควบคุมคุณภาพ สนับสนุนการมีส่วนร่วมในทุกมิติ</p>
<p>3.2. นโยบายและแนวทางในการส่งเสริมการรวมกลุ่ม/เครือข่าย (หน่วยงานต้นสังกัด/จังหวัดเป็นผู้ตอบ)</p>	<p>กรมปศุสัตว์จัดทำแผนยุทธศาสตร์ที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้รับบริการ เพื่อทราบถึงความต้องการในปัจจุบัน และความคาดหวังในอนาคตจากกลุ่มผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันจัดทำเป็น แผนยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์ พ.ศ. 2566-2570 ซึ่งสอดคล้องกับทิศทางของนโยบายรัฐบาล ทั้งแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศ 13 ด้าน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 แผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนประเทศด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน SDGs</p> <p>กรมปศุสัตว์ ได้นำแนวคิดการบริหารจัดการตามแนวทางเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการ (PMQA) มาใช้ในการบริหารจัดการองค์กร จึงได้มีการพัฒนาระบบการนำองค์การกรมปศุสัตว์ (DLD Leadership System) ขึ้นมา เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติของผู้บริหารทุกระดับ คณะกรรมการ และคณะทำงานต่างๆ ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติในการนำองค์การ ให้เกิดการเรียนรู้ ตอบสนองต่อความ</p>

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม	
	<p>ต้องการของผู้มีส่วนได้เสียให้เกิดความพึงพอใจในทุกกลุ่ม มีความคล่องตัว ทันท่วงทีต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยใช้ค่านิยม VI²SMART ที่บุคลากรกรมปศุสัตว์ทุกระดับร่วมกันกำหนดขึ้นเป็นตัวแบบในการหล่อหลอมความคิดของบุคลากร เพื่อให้แสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์เป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมภายใต้ปรัชญา 3 มี คือ “มีความต้องการร่วม มีความสนใจร่วม และมีผลประโยชน์ร่วม” เป็นอย่างมากและมีการแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายของกรมปศุสัตว์ (DLD Coordinator ; DLD-C) โดยมีปศุสัตว์จังหวัดเป็นประธาน เมื่อมีปัญหาวิกฤต สามารถบูรณาการหน่วยงานระดับมณฑลมาทำภารกิจร่วมกันแก้ไขปัญหา แบบครบวงจรปศุสัตว์ ทั้งเจ้าหน้าที่ เกษตรกร ผู้ประกอบการ ผู้บริโภค และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สื่อสารข้อมูลข่าวสารไปถึงระดับพื้นที่อย่างต่อเนื่อง</p> <p>เพื่อบรรลุเป้าหมายเพิ่มมูลค่าสินค้าปศุสัตว์ไทย สามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก นั่นคือสินค้าปศุสัตว์ต้องมีคุณภาพได้มาตรฐาน มีความปลอดภัย มีปริมาณเพียงพอ และสามารถเติบโตอย่างยั่งยืนได้ในอนาคต ซึ่งเงื่อนไขการบรรลุเป้าหมายดังกล่าว</p> <p>ต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่มีเป้าหมายร่วมกัน โดยไม่แยกกันดูแลรับผิดชอบเฉพาะในส่วนที่ตนเกี่ยวข้อง</p> <p>ภาพการนำองค์การกรมปศุสัตว์ (DLD Leadership System)</p>
มิติที่ 2 : กระบวนการมีส่วนร่วม (35 คะแนน)	
4. รายละเอียดของดำเนินงาน	
4.1 รูปแบบในการนำกระบวนการในการสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	
<p>1) อธิบายรูปแบบในการนำกระบวนการในการสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินการตั้งแต่ระดับการให้ข้อมูล (Inform) การให้คำปรึกษาหารือ (Consult) การเข้ามามีบทบาท (Involve) และในระดับความร่วมมือ (Collaborate) มาใช้ในการดำเนินงาน ตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุดโครงการ (อธิบายระดับการมีส่วนร่วมตั้งแต่ ระดับการ</p>	<p>กระบวนการมีส่วนร่วมของกรมปศุสัตว์แตกต่างกันใน 5 ระดับ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ร่วมรับรู้ (Inform) : ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมรับรู้ นโยบาย แผนงาน/โครงการ กิจกรรม ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกรมปศุสัตว์

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม

ให้ข้อมูล (inform) จนถึงระดับความร่วมมือ (Collaborate) อย่างละเอียด (บทบาทของหน่วยงานที่ส่งสมัครรางวัลฯ)

2. ร่วมให้ข้อมูล (Consult): ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมให้ข้อมูล ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ความต้องการ ความคาดหวังเกี่ยวกับการปศุสัตว์ และแจ้งโรคระบาด

3. ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ (Involve): ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการคิด และตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาการปศุสัตว์ ร่วมคิดค้นกลยุทธ์ใหม่ๆ วางแผนการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคระบาด

4. ร่วมทำ (Collaborate): ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ดำเนินงานร่วมกับกรมปศุสัตว์ในประเด็นที่ได้ตกลงกันไว้ เช่น ร่วมเฝ้าระวังและป้องกันโรคระบาดสัตว์ในพื้นที่ ร่วมสืบข่าวกรองที่เป็นปัจจัยสำคัญทางระบาดวิทยา ร่วมจัดทำโครงการต่างๆ

5. รับทำแทน (Empowerment): ผู้เกี่ยวข้องดำเนินการแทน กรมปศุสัตว์ในการพัฒนาการปศุสัตว์ของตนให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน ปลอดภัย มีผลผลิตสูง พร้อมถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีให้แก่ผู้อื่น เช่น ตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้ ฟาร์มตัวอย่าง หรือรวมกลุ่มเป็นองค์กรการกุศล มูลนิธิต่างๆ ทำหน้าที่สนับสนุนควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์ ตามหลักวิชาชีพการสัตวแพทย์แทนเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์

สำนักควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์ เป็นหน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบส่งเสริมถ่ายทอดองค์ความรู้ และเทคโนโลยีให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินงานตามภารกิจด้านสุขภาพสัตว์ โดยจัดสรรงบประมาณให้กับสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด และเขต

สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 เป็นหน่วยงานสังกัดส่วนกลาง กรมปศุสัตว์มอบหมายให้ทำหน้าที่ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล ควบคุมคุณภาพ ให้ข้อเสนอแนะ สนับสนุนวัสดุ เวชภัณฑ์ อุปกรณ์ กำลังคน จัดประชุมฝึกอบรมพัฒนาทักษะต่างๆ แก่เจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด รวมทั้งเกษตรกร

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม

ผู้ประกอบการ เช่นการสอบสวนโรคทางระบาดวิทยา และจัดประกวดให้รางวัลยกย่องเชิดชู ผู้มีความโดดเด่นในการมีส่วนร่วมการพัฒนาการปศุสัตว์

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี เป็นหน่วยงานสังกัดกรมปศุสัตว์ที่อยู่ในส่วนภูมิภาค พบปัญหาอุปสรรคในการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า แต่มองเห็นโอกาสในการพัฒนา โดยสร้างพันธมิตรกับผู้ที่มีความสนใจ ต้องการดูแลสุขภาพสัตว์ร่วมกัน ทำแล้วมีความสุข เช่น ทำหมัน/ฉีดวัคซีนให้สุนัขจรจัดแล้วปล่อยที่เดิม จึงได้เริ่มจัดทำโครงการความร่วมมือต่างๆ เพื่อพัฒนาเครือข่ายอาสาบริหารจัดการสุนัขจรจัดและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2555 ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนา ได้แก่

-โครงการสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าจังหวัดนนทบุรี เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 85 พรรษา ร่วมกับสมาคมป้องกันการทารุณสัตว์แห่งประเทศไทย (TSPCA) ปี 2555

-โครงการสร้างความร่วมมือและพัฒนาเครือข่ายเฝ้าระวังป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า เจริญคู่ชุมชน ปี 2556 ร่วมกับสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 13 กรมควบคุมโรค

-โครงการหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่ร่วมกับคณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสฉลองพระชนมายุ 5 รอบ 2 เมษายน 2558

-โครงการจัดตั้งมูลนิธิปศุสัตว์พัฒนา โดยสำนักงานปศุสัตว์เขต 1 ร่วมกับสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี ปี 2559

-โครงการลดประชากรสุนัขแมวในชุมชนจังหวัดนนทบุรี ปี 2560

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม

<p>2) ความโดดเด่นในการสร้างการมีส่วนร่วมอย่างไร ของผลงานโครงการนี้</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมบริหารจัดการสุนัขจรจัด และร่วมควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า รับฟังความคิดเห็น ความต้องการของประชาชน เชิญชวนกลุ่มคนรักสัตว์ เข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่การศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลทางระบาดวิทยา ร่วมกันค้นพบองค์ความรู้ใหม่ ช่วยชีวิตคน เกิดการค้นพบวิธีทำงานในรูปแบบใหม่ ช่วยประหยัดทรัพยากร 2. สร้างบรรยากาศที่สะดวกสบายใกล้บ้าน ใกล้จุดเกิดโรคระบาด สำหรับการประชุมแลกเปลี่ยนแบ่งปันข้อมูล องค์ความรู้ สร้างแรงจูงใจ โดยให้ความรู้สึกว่าการช่วยเหลือดูแลสัตว์มีค่า มีความสำคัญต่อเป้าหมายสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัยอย่างยั่งยืน 3. สร้างความเชื่อถือว่าไว้วางใจ การทำงานที่โปร่งใส โดยเปิดเผยให้ข้อมูลที่ตี ถูกต้อง มีประโยชน์ต่อตนเอง และสังคมส่วนรวม โดยใช้นวัตกรรม และเทคโนโลยี เน้นควบคุมโรคตามเส้นทางเคลื่อนที่ของสุนัขบ้า ให้บริการหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่เชิงรุกสู่ชุมชน รัศมีรอบนอกใช้ปฏิบัติการข่าวสาร แจ้งเตือนภัยผ่านสื่อต่างๆ ใช้เครือข่ายช่วยดำเนินการแทน มีสัตวแพทย์อาสาออนไลน์เป็นอีกหนึ่งเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมควบคุมโรคสัตว์อุบัติใหม่ที่เกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน 4. สร้างการมีส่วนร่วม แบ่งหน้าที่รับผิดชอบของแต่ละคน บันทึกข้อตกลงจัดทำโครงการหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่เชิงรุกสู่ชุมชนทุกปี โดยเชื่อมโยงนโยบาย วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ของหน่วยงานหรือองค์กรเครือข่ายที่สนับสนุนแหล่งเงินทุน ทำให้มีงบประมาณ

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม

เพิ่มเติม มีเวชภัณฑ์ วัคซีน และอุปกรณ์อย่างเพียงพอ มีการเชิญชวนนายสัตวแพทย์จากสถานพยาบาลสัตว์เอกชน อาจารย์มหาวิทยาลัย สำนักงานปศุสัตว์เขต และจังหวัดข้างเคียงมาร่วมลงพื้นที่ออกหน่วยเคลื่อนที่ รวมทั้งมีนวัตกรรมบริหารจัดการสุนัขจรจัด ส่งผลให้การเกิดโรคลดลง สามารถสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าได้ในอนาคต ทุกคนมีความสุข

5. ตั้งมูลนิธิปศุสัตว์พัฒนา มีวัตถุประสงค์ ช่วยเหลือคนและสัตว์ได้อย่างรวดเร็ว แก้ปัญหาข้อจำกัดต่างๆ น้อมนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความซื่อสัตย์สุจริต สมเหตุสมผล รอบคอบ จัดตั้งสำเร็จเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2559 เลขที่นบ. 275

6. ขยายผลไปประยุกต์ใช้ที่จังหวัดเพชรบุรี พบว่าขนาดของปัญหาใหญ่และยุ่งยากซับซ้อน เนื่องจากมีสุนัขจรจัดสัมผัสโรคพิษสุนัขบ้าจำนวนมาก มีกระแสต่อต้านการทำงานของเจ้าหน้าที่ มีปัญหาในการจัดซื้อวัคซีน ไม่มีสถานสงเคราะห์สัตว์ มีบุคลากรไม่เพียงพอ มีอัตราข้าราชการว่าง 28.5% จึงเชิญชวนจิตอาสากลุ่มคนรักสัตว์ และมูลนิธิเพื่อนสัตว์ป่า ช่วยกันจัดตั้งสถานพยาบาลสัตว์ที่ถูกต้องตามกฎหมาย สำหรับสุนัขจรจัดและด้อยโอกาสที่อ.ชะอำ ซึ่งเป็นพื้นที่เกิดโรคพิษสุนัขบ้าเป็นผลสำเร็จ โดยในปี 2562 มีผลทำหมัน/ฉีดวัคซีนแทนเจ้าหน้าที่ 3,140 ตัว แต่หยุดดำเนินการในปี 2563 เนื่องจากได้รับผลกระทบจากมีวิกฤตโควิด-19 ต่อมาแกนนำเครือข่ายอาสาเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้าโดยนางสาวอรนุช บานแย้ม ร่วมทำบันทึกข้อตกลงกับมูลนิธิเพื่อสุนัขในซอย จัดหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่รับจับสุนัขจรจัดทำหมัน/ฉีดวัคซีนแทนเจ้าหน้าที่ในปี 2565-2566 ผลงานรวม 4,800 ตัว มีการประชาสัมพันธ์ร่วมกับสื่อมวลชนเผยแพร่ข้อมูลที่ต้องการ ใช้การปฏิบัติการข่าวสารหยุดพฤติกรรมทอตทั้งสัตว์ ตั้งรางวัลนำจับผู้ที่กระทำผิดกฎหมาย

7. มีการวิเคราะห์ทางระบาดวิทยา และประยุกต์ใช้การวิเคราะห์ SOAS Analysis ร่วมกับ Appreciative Inquiry (AI) ถ่ายทอดขยายผลไปจังหวัดอื่นอีก เพื่อลดอัตราการติดเชื้อ ลดผลกระทบจากโรคระบาดสัตว์ ไม่ให้เกิดขึ้นอีกในอนาคต และเสริมสร้างความรู้ให้กับประชาชนที่ต้องการ ทันทเวลา เกิดการทำงานร่วมกันในระดับความร่วมมือ (Collaborate) ในลักษณะหุ้นส่วนความร่วมมือ (Partnership)

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม	
	สร้างการมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้น ผ่านโครงการสัตวแพทย์พี่เลี้ยงออนไลน์ (Online Veterinary Mentor)
<p>4.2 กลไก/การกำกับดูแลบริหารจัดการกลุ่ม/เครือข่ายที่รัฐได้จัดตั้งขึ้นหรือเครือข่ายที่ประชาชนได้ก่อตั้งขึ้นมา ทั้งการแลกเปลี่ยนความรู้ ทรัพยากร และการมีเป้าหมายร่วมกัน (แสดงหลักฐานเชิงประจักษ์เพิ่มเติมสรุปเฉพาะประเด็นที่สำคัญ)</p>	
<p>1) ระบุเป้าหมาย/ทิศทาง/อุดมการณ์ของกลุ่ม/เครือข่าย เช่น คณะกรรมการจัดการน้ำชลประทานสมุทรสงคราม (JMC) มีเป้าหมาย/ทิศทาง ในการส่งน้ำและบำรุงรักษาระบบชลประทาน เป็นต้น</p>	<p>จากการวิเคราะห์บทบาทสถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้า และถอดบทเรียนการดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคระบาดสัตว์ที่ผ่านมา โดยการมีส่วนร่วม และรับฟังความคิดเห็นจากเครือข่าย เพื่อพร้อมรับมือกับโรคระบาดสัตว์ในระดับพื้นที่จังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีเป้าหมายเดียวกัน คือ ควบคุมให้โรคสงบโดยเร็วที่สุด สัตว์ปลอดโรคคนปลอดภัยจากโรคพิษสุนัขบ้าอย่างยั่งยืน เป็นอุดมการณ์เดียวกันกับกลุ่มเครือข่ายคนรักสัตว์มูลนิธิต่างๆ มุ่งส่งเสริมสนับสนุนแนวทางการอยู่ร่วมกันระหว่างคนและสัตว์อย่างถ้อยทีถ้อยอาศัย เอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกันอย่างเหมาะสม ในสุนัขอัจฉริยะร่วมกันค้นหาแหล่งรังโรค และผู้สัมผัสให้พบบริหารจัดการสุนัขจรจัดไม่ให้เป็นแหล่งแพร่โรค โดยการจับสุนัขจรจัดทำหมัน/ฉีดวัคซีน แล้วให้อยู่ที่เดิม เฉพาะตัวที่มีปัญหา เช่น ไล่กัดคนจึงจะนำออกจากพื้นที่</p> <p>ดังนั้นในการปฏิบัติงาน จึงมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป้าหมายและทรัพยากรร่วมกัน ตอบสนองต่อความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย ให้เกิดความพึงพอใจในทุกกลุ่ม โดยสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดมีมูลนิธิปศุสัตว์พัฒนาเป็นแหล่งทรัพยากรเพิ่มเติม ทำให้ดำเนินการได้รวดเร็ว ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป</p>
<p>2) ระบุกฎกติกาของกลุ่ม/เครือข่าย เช่น คณะกรรมการจัดการน้ำชลประทานสมุทรสงคราม (JMC) มีข้อตกลงการส่งน้ำที่เห็นชอบร่วมกันทุกฝ่าย พร้อมร่วมกันบำรุงรักษาระบบชลประทาน เป็นต้น</p>	<p>คณะกรรมการมูลนิธิปศุสัตว์พัฒนา ที่ปรึกษา และสมาชิกเครือข่าย เห็นชอบกำหนดวัตถุประสงค์ ของมูลนิธิ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ส่งเสริมและสนับสนุนหน่วยงานรัฐ สถาบันการศึกษา บุคคลเอกชน ตลอดจนองค์กรต่างๆ ทั้งใน และนอกประเทศ ในการช่วยเหลือดูแลสัตว์ให้มีสุขภาพแข็งแรง และช่วยเหลือสัตว์ให้ได้รับความคุ้มครองตาม พ.ร.บ.ป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม	
	<p>2. สนับสนุนกิจกรรมพัฒนาสภาพสังคม และสภาพแวดล้อม ให้เป็นเมืองและชุมชนน่าอยู่ มีภาพลักษณ์ที่ดีเหมาะสำหรับการอยู่อาศัยลดภาระค่าใช้จ่าย ให้ประชาชนดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>3. สนับสนุนและเสริมสร้างแนวทางการอยู่ร่วมกันระหว่างคนและสัตว์ อย่างถ้อยทีถ้อยอาศัย เอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกันอย่างเหมาะสม ยั่งยืน</p> <p>4. สนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ในกรมปศุสัตว์</p> <p>5. ดำเนินการเพื่อการกุศลสาธารณะ การศาสนา ศิลปะ วิทยาศาสตร์ วรรณคดี การศึกษา หรือร่วมมือกับองค์กรการกุศลอื่นๆ เพื่อสาธารณะประโยชน์อย่างอื่น</p> <p>6. เป็นองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร และไม่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับการเมืองแต่ประการใด</p>
<p>3) กรณีที่มีเงินทุน/แหล่งทุน โปรดระบุ เช่น มีการจัดตั้งกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์เพื่อแก้ปัญหาหนี้สินจากการรูด้าเข้ามาของโรงงานอุตสาหกรรม เกิดกองทุนสวัสดิการชุมชนเพื่อช่วยเหลือดูแลกัน เป็นต้น</p>	<p>จัดตั้งมูลนิธิปศุสัตว์พัฒนา ทะเบียนเลขที่ นบ. 275 มีกรรมการ 4 คน มีประธานชมรมแรงเจอร์พิทักษ์สัตว์ป่า และพันธุ์พืช บริจาคทุนเริ่มแรกสองแสนบาท มีทุนจากคณะกรรมการ และที่ปรึกษาร่วมช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องทุกปี รวม 1,003,886 บาท ได้แก่ สนับสนุนปีนและอุปกรณ์ยิงยาสลบ ลูกดอก กรงดักสุนัขและแมว อุปกรณ์ฉีดวัคซีนโรคนะโมล โดรนสำรวจพื้นที่ สนับสนุนโครงการกำจัดสัตว์พาหะนำโรค ช่วยเหลืออุทกภัย ไฟไหม้คอกสัตว์ ไฟฟ้าโคตาย ช่วยเยียวยาเกษตรกรที่มีสัตว์ตาย ชดเชยการทำลายสุกรที่เสี่ยงช่วยเหลือผู้ป่วยที่สัตว์เลี้ยงสูญหาย สนับสนุนอุปกรณ์สร้างห้องปลอดเชื้อ ยาฆ่าเชื้อ บริจาคโต๊ะ เก้าอี้ คอมพิวเตอร์ เครื่องปั้มน้ำ วัคซีนโรคพิษสุนัขบ้า เวชภัณฑ์ น้ำส้มควันไม้ จุลินทรีย์โปรไบโอติก ประกันรถส่วนบุคคล กล้องวงจรปิด ค่าอินเทอร์เน็ต ให้ค่าประกันสัญญาแก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงแพะนนทบุรี เพื่อส่งสินค้าแปรรูปขายในห้างสรรพสินค้า ให้เงินทุนเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนปศุสัตว์เพชรบุรีพัฒนาผลิตภัณฑ์ ช่วยเหลือภัยแล้ง สร้างแหล่งเรียนรู้การปลูกพืชอาหารสัตว์ด้วยระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ และระบบให้น้ำพืชใต้ดิน</p>

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม	
<p>4) มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ทรัพยากร และเป้าหมายร่วมกันของเครือข่าย อย่างไร โปรดยระบุ</p>	<p>1. จัดประชุมรับฟังปัญหาอุปสรรค ความต้องการ ข้อเสนอแนะ จากกลุ่มคนรักสัตว์ กลุ่มอาสาปศุสัตว์ อสม. สมาคม องค์กรการกุศล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานเครือข่าย ร่วมเรียนรู้ และแบ่งปันทรัพยากร สำหรับทำหมัน วิธีการจับสุนัขแมวจรจัด และควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ร่วมกันฝึกปฏิบัติ เน้นทักษะที่จำเป็น เช่นการฉีดวัคซีนระยะไกล ทำลูกตอกยิงยาสลบแบบประหยัด ฝึกทักษะการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน การคิดวิเคราะห์เชิงนวัตกรรม การใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี</p> <p>2. การเรียนรู้แบบใหม่ ช่วงเกิดโรคระบาด จะใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาเป็นเครื่องมือ ลดอุปสรรคเรื่องสถานการณ์โควิด-19 เจื่อนไขเวลา สถานที่ และตัวสมาชิกเครือข่ายที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยจัดให้มีการให้บริการนายสัตวแพทย์ออนไลน์ และแลกเปลี่ยนทรัพยากร ทั้งงบประมาณ เวชภัณฑ์ กำลังคน ร่วมกันของเครือข่าย</p> <p>3. การถอดบทเรียน หลังการเกิดโรคระบาด โดยรวมกลุ่มสรุปความรู้ข้อค้นพบใหม่ ที่ได้จากการปฏิบัติงาน มีการนำเสนอ ถ่ายทอดผลงาน ผ่านที่ประชุมต่างๆ เช่นประชุมวิชาการนานาชาติ ทางสัตวแพทย์ ในปี 2561 เวที KM และส่งผลงานประกวดในระดับเขต และระดับประเทศ รวมทั้งประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ต่างๆ</p>
<p>5) ระบุกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียใน กลุ่ม/เครือข่าย เช่น กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์และสวัสดิการชุมชนแพรงหนามแดง ประกอบไปด้วยกลุ่มเกษตรกร ชุมชน กลุ่มประมง ภาครัฐ มหาวิทยาลัย เป็นต้น</p>	<p>กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรง ได้แก่ เครือข่ายกลุ่มคนรักสัตว์ที่ดูแลสุนัขจรจัด ประชาชนเจ้าของสัตว์ เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ 2. ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียรอง ได้แก่ สำนัก/กอง/สำนักงานปศุสัตว์เขต 7/ศูนย์วิจัยต่างๆ ของกรมปศุสัตว์ อบจ./อบต./เทศบาล สำนักงานจังหวัด สาธารณสุขจังหวัด กรมควบคุมโรค กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยทหารพัฒนา โรงพยาบาลศรีธัญญา คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยต่างๆ สถานพยาบาลสัตว์ เอกชน สมาคม TSPCA บริษัทเอกชน เหล่ากาชาดจังหวัด ชมรม เพื่อนช่วยเพื่อนตำรวจแห่งชาติ มูลนิธิเพื่อนสัตว์ป่า มูลนิธิเพื่อสุนัขในซอย มูลนิธิปศุสัตว์พัฒนา 3. ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก ได้แก่ ผู้บริหารของกรมปศุสัตว์ ข้าราชการ และพนักงานราชการ โดยสำนักงานปศุสัตว์เขต 1 และ

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม	
	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีรับผิดชอบในการพัฒนาเครือข่ายกลไกความร่วมมือ และบริหารจัดการมูลนิธิปศุสัตว์พัฒนา
<p>4.3 บทบาทของแต่ละภาคส่วนอื่นในการขับเคลื่อนการดำเนินการ (แสดงหลักฐานเชิงประจักษ์เพิ่มเติมสรุปเฉพาะประเด็นที่สำคัญ)</p> <p>มีภาคส่วนใดบ้างที่เข้ามามีบทบาทในการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการ และมีบทบาทในการขับเคลื่อนการดำเนินผลงาน/โครงการอย่างไร (ระบุให้ครบทุกภาคส่วน)</p>	<p>1. ผู้ที่เป็นกลไกหลัก (Key Actor) ได้แก่มูลนิธิปศุสัตว์พัฒนา มูลนิธิเพื่อสุนัขในซอย มูลนิธิเพื่อนสัตว์ป่า กำหนดกลยุทธ์ สนับสนุนทรัพยากรให้แก่หน่วยงานและประชาชน โดยมีเครือข่ายคนรักสัตว์ในจังหวัดต่างๆ ร่วมลงมือปฏิบัติในการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ตัวอย่างเช่นที่จ.เพชรบุรี ได้แก่ น.ส.อรนุช บานแย้ม เพงหมาจรชะอ่า เป็นผู้ทำบันทึกข้อตกลงจับสุนัขจรจัดมาให้สัตวแพทย์ของมูลนิธิเพื่อสุนัขในซอยทำหมัน/ฉีดวัคซีน นำส่งที่เดิม</p> <p>2. ผู้ส่งเสริมสนับสนุน (Facilitator) ได้แก่</p> <p>2.1 สำนักควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์ กรมปศุสัตว์ สนับสนุนงบประมาณตามแผน จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานต่างๆ พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการเฝ้าระวังโรค เพื่อให้หน่วยงานใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ ตรวจสอบ แก้ไขปัญหา ติดตามประเมินผล</p> <p>2.2 หน่วยงานของกรมปศุสัตว์ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่กอง/สำนัก/ศูนย์วิจัยต่างๆ ของกรมปศุสัตว์ มีบทบาทหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของเครือข่าย ตามแผนงาน/โครงการ ส่วนราชการในจังหวัด ได้แก่สำนักงานจังหวัด/อบจ./อบต./เทศบาล สาธารณสุขจังหวัด กรมควบคุมโรค กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยทหารพัฒนา ร.พ.ศรีธัญญา สนับสนุนทรัพยากร และร่วมดำเนินงานตามโครงการต่างๆ</p> <p>2.3 คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยต่างๆ ร่วมออกหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่และเป็นสัตวแพทย์อาสาออนไลน์ผ่านโครงการสัตวแพทย์พระราชทานในพระราชดำริ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง</p> <p>2.4 สถานพยาบาลสัตว์เอกชน สมาคม TSPCA สถานเสาวภา สภากาชาดไทย บริษัทเอกชนสมาคมแม่บ้านสาธารณสุข เหล่ากาชาดจังหวัด ชมรมเพื่อนช่วยเพื่อนตำรวจแห่งชาติ มูลนิธิปศุสัตว์พัฒนา มูลนิธิเพื่อนสัตว์ป่า มูลนิธิเพื่อนสุนัขในซอย มูลนิธิม้าลำปาง สนับสนุนทรัพยากร และร่วมดำเนินงานตามโครงการต่างๆ</p>

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม	
	<p>3. ผู้ที่เป็นผู้จัดการเครือข่าย (Network Manager) ได้แก่ สพ.ญ. ชนิษฐา ธิติติลกรัตน์ ประธานมูลนิธิปศุสัตว์พัฒนาเป็นผู้ประสานงานและบูรณาการเครือข่าย และหน่วยงานต่างๆ</p> <p>4. ผู้ที่เป็นหุ้นส่วนความร่วมมือทำงาน (Partnership) อาสาปศุสัตว์อาสาสมัครสาธารณสุข กลุ่มคนรักสัตว์ ทำหน้าที่ให้ความร่วมมือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เข้าร่วมกิจกรรม/โครงการ ทำข้อตกลงกับมูลนิธิเพื่อนสัตว์ป่า และมูลนิธิเพื่อสุนัขในซอย จับสุนัขจรจัดทำหมันและฉีดวัคซีนแทนเจ้าหน้าที่</p>
<p>4.4 การดำเนินงานที่สำคัญในการขับเคลื่อนสร้างความร่วมมือเชิงบูรณาการของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง (แสดงหลักฐานเชิงประจักษ์เพิ่มเติมสรุปเฉพาะประเด็นที่สำคัญ)</p> <p>โครงการมีกลไกหรือวิธีการที่ใช้ในการขับเคลื่อนการสร้างความร่วมมือเชิงบูรณาการ รวมถึงที่มาและแนวทางของการทำงานแบบมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างไร</p>	<p>เป้าหมายของโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัยจากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธาน ศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จเจ้าฟ้าฯ กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี คือไม่ให้คนและสัตว์เสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้าอย่างยั่งยืน เป็นกลไกขับเคลื่อนสำคัญ กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลง การทำงานที่มีประสิทธิภาพมาจากการวิเคราะห์สถานการณ์เชิงบวก เน้นความสำเร็จ และผลลัพธ์ที่ต้องการ โดยใช้เป้าหมาย และความพยายามค้นหาแนวทางที่ดีที่สุด พลิกวิกฤตเป็นโอกาสส่งเสริมการเรียนรู้ โดยนำปัญหามาเป็นแรงบันดาลใจมุ่งสร้างพันธมิตรกับองค์กร หรือผู้ที่มีความสนใจร่วมกัน ต้องการให้คนและสัตว์มีสุขภาพดี มีผลประโยชน์ร่วมกัน คือทำแล้วมีความสุข มีความภูมิใจ เชื่อมโยงสถานการณ์ปัจจุบันเข้ากับ KPI ของกรมปศุสัตว์ : ร้อยละการเกิดโรคพิษสุนัขบ้าลดลงอย่างมีนัยสำคัญ และเป้าหมายประเทศไทยปลอดโรค จึงบันทึกข้อตกลงจัดทำโครงการความร่วมมือ ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> -โครงการสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าจังหวัดนนทบุรี เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 85 พรรษา ร่วมกับสมาคมป้องกันการทารุณสัตว์แห่งประเทศไทย (TSPCA) ปี 2555-2556 ร่วมกันออกหน่วยสัตวแพทย์จำนวน 9 ครั้ง จัดพิธีเปิดโครงการ และประชุมสัมมนาเครือข่ายที่โรงแรมแคนทารี จ.พระนครศรีอยุธยา 1 ครั้ง โดยสมาคมTSPCA สนับสนุนงบประมาณ จำนวน 300,000 บาท -โครงการสร้างความร่วมมือและพัฒนาเครือข่ายเฝ้าระวังป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า เชิงรุกสู่ชุมชน ปี 2556 ร่วมกับสำนักงานป้องกัน

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม

ควบคุมโรคที่ 13 กรมควบคุมโรค สนับสนุนวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ 50,000 โดส วัคซีนในคน 100 โดส

-โครงการหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่ร่วมกับคณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสฉลองพระชนมายุ 5 รอบ 2 เมษายน 2558

-โครงการลดประชากรสุนัขแมวในชุมชนจังหวัดนนทบุรี ปี 2560 โดยใช้งบประมาณจังหวัด 250,000 บาท

-โครงการจัดตั้งมูลนิธิปศุสัตว์พัฒนา เชื่อมโยงการทำดี ประชาชนมีส่วนร่วมดำเนินงานกับกรมปศุสัตว์ ได้ทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์กับสังคม เจ้าหน้าที่มีแรงจูงใจในการทำงาน มีความภูมิใจในองค์กร

-ขยายผลไปวิเคราะห์สถานการณ์ และศึกษาระบาดวิทยาที่ จ.เพชรบุรี มุ่งพัฒนาบุคลากร นำนวัตกรรม และเทคโนโลยี สร้างเครือข่ายความร่วมมือ และพัฒนาแผนปฏิบัติการที่เหมาะสมสำหรับอนาคตในระดับเขต และประเทศต่อไป

ควบคุมโรคที่ 13 กรมควบคุมโรค สนับสนุนวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ 50,000 โดส วัคซีนในคน 100 โดส

-โครงการหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่ร่วมกับคณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสฉลองพระชนมายุ 5 รอบ 2 เมษายน 2558

-โครงการลดประชากรสุนัขแมวในชุมชนจังหวัดนนทบุรี ปี 2560 โดยใช้งบประมาณจังหวัด 250,000 บาท

-โครงการจัดตั้งมูลนิธิปศุสัตว์พัฒนา เชื่อมโยงการทำดี ประชาชนมีส่วนร่วมดำเนินงานกับกรมปศุสัตว์ ได้ทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์กับสังคม เจ้าหน้าที่มีแรงจูงใจในการทำงาน มีความภูมิใจในองค์กร

-ขยายผลไปวิเคราะห์สถานการณ์ และศึกษาระบาดวิทยาที่ จ.เพชรบุรี มุ่งพัฒนาบุคลากร นำนวัตกรรม และเทคโนโลยี สร้างเครือข่ายความร่วมมือ และพัฒนาแผนปฏิบัติการที่เหมาะสมสำหรับอนาคตในระดับเขต และประเทศต่อไป

4.5 การนำนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีมาใช้ในผลงานหรือเพื่อเอื้อให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม (การใช้ระบบไลน์ไม่ใช่นวัตกรรม) (แสดงหลักฐานเชิงประจักษ์เพิ่มเติมสรุปเฉพาะประเด็นที่สำคัญ)

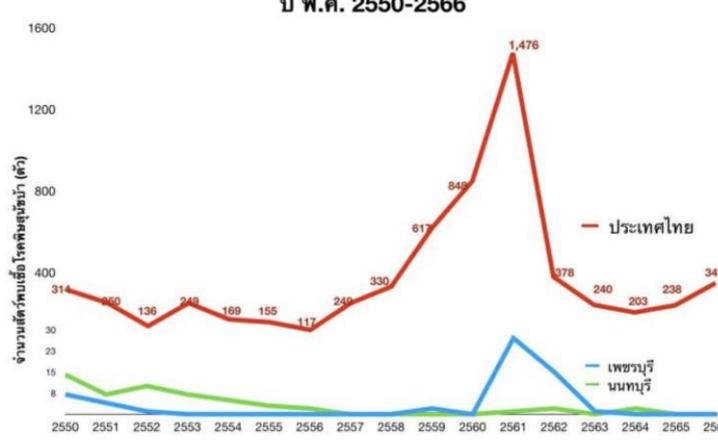
1. นวัตกรรมใหม่ ได้แก่วิธีการนำมาตรการป้องกันโรคมาใช้เพื่อควบคุมโรค โดยการออกหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่ช่วยรักษา/ทำหมัน/ฉีดวัคซีน/กำจัดเห็บหมัดในพื้นที่เกิดโรค ประชาชนจะให้ความสนใจร่วมมืออยู่บ้านเพื่อมารับบริการฟรี ทำให้ได้รับข้อมูลข่าวสาร ช่วยค้นหาผู้สัมผัสสายใหม่ ใช้ปฏิบัติการข่าวสาร สร้างกระแสนิยมร่วมมือ ระงับข่าวลวง ยับยั้งผู้ที่ขัดขวางการควบคุมโรคโดยการตั้งรางวัลนำจับ ตอบโต้ข่าวสารรวดเร็ว

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม

- วิธีการถ่ายรูป/คลิปสุนัขบ้าก่อนส่งตรวจ ใช้ภาพค้นหาเส้นทางเคลื่อนที่ของสุนัขบ้า ค้นหาแหล่งรังโรค ติดตามช่วยให้ผู้สัมผัสไปพบแพทย์ ค้นพบองค์ความรู้ใหม่พฤติกรรมของสุนัขบ้า จะไม่วิ่งไปข้างหน้าอย่างไรจุดหมาย แต่มีเส้นทางเคลื่อนที่ไปๆ กลับๆ ระหว่างเป้าหมายที่จะไปกัด กับแหล่งรังโรค ในชุมชนเมืองมีระยะทาง 500 เมตร ในชุมชนชนบท 9 กิโลเมตร เกินนั้นจะมีคนเป็นผู้นำไป วิธีการควบคุมโรคเปลี่ยนใหม่ตามสิ่งที่ค้นพบ
 - วิธีการฉีดวัคซีน ฉีดเข็มแรกให้ทันทีโดยไม่รอผลตรวจ เน้นฉีดวัคซีนตามบริเวณเส้นทางที่สุนัขบ้าเคลื่อนที่ผ่าน 4 ครั้ง/ตัว ออกหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่จับสุนัขจรจัดที่เป็นแหล่งรังโรคทำหมันและฉีดวัคซีน 5 ครั้ง/ตัว ชั่ง 30 ก่อนปล่อยที่เดิม ใช้รูปสุนัขบ้าติดป้ายประกาศเขตโรคระบาดชั่วคราวที่แหล่งรังโรค แจกเตือนภัยผ่านสื่อต่างๆ รัศมีรอบนอกใช้ปฏิบัติการข่าวสาร สร้างกระแสความร่วมมือ เชิญชวนให้ช่วยฉีดวัคซีน กระบวนการไม่จบที่เฝ้าระวังโรค 6 เดือน ร่วมมือกับเครือข่ายจัดทำโครงการออกหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่อย่างต่อเนื่อง
2. นวัตกรรมทำลูกดอกแบบประหยัด ปืนยิงยาสลบ ท่อเป่า อุปกรณ์จับสุนัขจรจัด อุปกรณ์ฉีดวัคซีนระยะไกล การผ่าตัดทำหมันด้านข้าง และการใช้โดรน
 3. ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ แจกเตือนภัย รายงานการควบคุมโรคของเจ้าหน้าที่ และสถานการณ์โรคที่ถูกต้อง รวดเร็ว นำเทคโนโลยีการสื่อสารสร้างการรับรู้ โดยใช้ข้อมูล/ภาพ/คลิปวิดีโอ/Google map/Infographic ผ่านสื่อต่างๆ
 1. เปิดให้บริการแบบใหม่การสัตวแพทย์ทางไกล มีนายสัตวแพทย์อาสาออนไลน์ช่วยเกษตรกร และเจ้าหน้าที่รักษาดูแลสัตว์
 2. มีการนำระบบสารสนเทศต่างๆ มาใช้เช่น Thairabies.net, e-Smart Surveillance, ApplicationE-SMART PLUS, Google Form, ผลการดำเนินงานในระบบ e-Operation, e-Saraban, KTB Corporate Online ระบบ DLD Meeting, new e-movement, E-Privilege Permit, DLD Data Service Hub และแจ้งโรค ขอความช่วยเหลือ หรือร้องเรียนการให้บริการผ่าน Application DLD 4.0

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม	
มิติที่ 3 : ผลผลิต/ผลลัพธ์/ผลกระทบ (50 คะแนน)	
5. ผลผลิต ผลลัพธ์ ผลกระทบ และประโยชน์ที่ประชาชน กลุ่มหมาย และหน่วยงานได้รับจากกระบวนการมีส่วนร่วมที่สร้างผลกระทบสูงในระดับองค์กร/กรม/จังหวัด (แสดงหลักฐานเชิงประจักษ์เพิ่มเติมสรุปเฉพาะประเด็นที่สำคัญ)	
<p>1) ผลผลิตจากการดำเนินงานในการสร้างการมีส่วนร่วมของหน่วยงาน (อธิบายให้ชัดเจนเชิงสถิติ เปรียบเทียบผลสำเร็จก่อน/หลังการดำเนินงาน แสดงตัวชี้วัดความสำเร็จจากการดำเนินการ พร้อมยกตัวอย่าง)</p>	<p>1. ได้รูปแบบใหม่ก่อให้เกิดแผนปฏิบัติการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด</p> <p><u>ตัวชี้วัด</u> : คือระดับความสำเร็จในการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าลดลงร้อยละ 5 พบว่า หลังจากการพัฒนาระหว่างปี 2555-2560 ร้อยละการเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์จังหวัดนนทบุรีลดลงเท่ากับ 40, 33, 100, 0, 0 และ 0 ตามลำดับ ไม่พบการเกิดโรคในสัตว์ต่อเนื่อง 3 ปี ระดับความสำเร็จในการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าสูงกว่าเป้าหมาย แตกต่างจากระดับประเทศที่เพิ่มขึ้น เมื่อขยายผลไปควบคุมโรคนี้ที่จ.เพชรบุรี ในปี พ.ศ. 2561-2566 ร้อยละการเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ลดลงเท่ากับ 44, 80, 100, 0, 0 และ 0 ตามลำดับไม่พบการเกิดโรคในสัตว์ต่อเนื่อง 3 ปี 7 เดือน ใช้เวลาควบคุมโรค 2 ปี 4 เดือน สามารถพัฒนาเป็นพื้นที่ปลอดโรคต่อไปได้</p> <p><u>ตัวชี้วัด</u> : จำนวนตัวอย่างที่ได้รับการตรวจชันสูตร ทำได้ตามเป้าหมายทุกปี</p> <p><u>ตัวชี้วัด</u> : จำนวนสัตว์ที่ได้รับการฉีดวัคซีนโรคพิษสุนัขบ้าของกรมปศุสัตว์ได้ตามเป้าหมายทุกปี ยกเว้นในปี 2560, 2563 และ 2565 ทุกจังหวัดต่ำกว่าเป้าหมาย เนื่องจากมีปัญหาด้านการจัดซื้อ แต่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี และเพชรบุรีสามารถจัดหาวัคซีนบริจาคมาใช้ควบคุมโรคได้สำเร็จ</p> <p><u>ตัวชี้วัด</u> : จำนวนสัตว์ที่ได้รับการผ่าตัดทำหมัน ทำได้สูงกว่าเป้าหมายทุกปี</p> <p>2. ได้เครือข่ายร่วมมือแก้ปัญหาการปศุสัตว์ไม่น้อยกว่า 1 แห่ง เสริมสร้างความรู้ให้กับประชาชนที่ถูกต้องทันเวลา เกิดการทำงานร่วมกันในลักษณะหุ้นส่วนความร่วมมือ (Partnership) ได้แก่ มูลนิธิปศุสัตว์พัฒนา สนับสนุนต่อเนื่อง 7 ปี รวม 1,003,886 บาท และมีกลุ่มคนรักสัตว์เพจหมาจรจรจะอำรร่วมกับมูลนิธิเพื่อนสัตว์ป่า และมูลนิธิเพื่อสุนัขในซอย รับทำหมันฉีดวัคซีนสุนัขจรจัดแทน</p>

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม

	<p>เจ้าหน้าที่ ในปี 2562 โดยมูลนิธิเพื่อนสัตว์ป่า จำนวน 3,340 ตัว แล้วหยุดไปเนื่องจากวิกฤตโควิด-19 และ มูลนิธิเพื่อสุนัขในซอย ในปี 2565-2566 จำนวน 4,800 ตัว รวม 8,140 ตัว คิดเป็นเงิน 12,210,000 บาท</p> <p><u>ตัวชี้วัด</u> จำนวนเครือข่ายความร่วมมือแก้ปัญหาการปศุสัตว์ ไม่น้อยกว่า 1 แห่ง</p>																																																																								
<p>2) ผลลัพธ์จากการดำเนินงานในการสร้างการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญในระดับองค์กร/กรม/จังหวัด (แสดงข้อมูลระบุตัวเลขสนับสนุนที่ชัดเจน)</p>	<p>1. การเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์จ.นนทบุรีและเพชรบุรีลดลง ไม่พบการเกิดโรคในสัตว์ต่อเนื่อง 3 ปี โดยมีข้อมูลที่น่ามาใช่วางแผนควบคุมโรคจนสำเร็จ ได้รับรางวัลผลงานวิชาการทางระบาดวิทยา อันดับ 1 ระดับเขต และรางวัลชมเชยระดับประเทศ ในปี 2555 และ 2557 ชื่อผลงาน “การสอบสวนโรคพิษสุนัขบ้าหมู่บ้านประชาชนิเวณ 3 ส่วน 3 อ.เมืองนนทบุรี จ.นนทบุรี ก.ค. 2555”</p> <p>สถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ จังหวัดนนทบุรี เพชรบุรีและประเทศไทย ปี พ.ศ. 2550-2566</p> <table border="1"> <caption>จำนวนสัตว์ที่มีเชื้อโรคพิษสุนัขบ้า (ตัว)</caption> <thead> <tr> <th>ปี พ.ศ.</th> <th>ประเทศไทย</th> <th>นนทบุรี</th> <th>เพชรบุรี</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>2550</td><td>314</td><td>8</td><td>15</td></tr> <tr><td>2551</td><td>260</td><td>8</td><td>15</td></tr> <tr><td>2552</td><td>136</td><td>8</td><td>15</td></tr> <tr><td>2553</td><td>249</td><td>8</td><td>15</td></tr> <tr><td>2554</td><td>169</td><td>8</td><td>15</td></tr> <tr><td>2555</td><td>155</td><td>8</td><td>15</td></tr> <tr><td>2556</td><td>117</td><td>8</td><td>15</td></tr> <tr><td>2557</td><td>240</td><td>8</td><td>15</td></tr> <tr><td>2558</td><td>330</td><td>8</td><td>15</td></tr> <tr><td>2559</td><td>617</td><td>8</td><td>15</td></tr> <tr><td>2560</td><td>849</td><td>8</td><td>15</td></tr> <tr><td>2561</td><td>1,476</td><td>30</td><td>23</td></tr> <tr><td>2562</td><td>378</td><td>8</td><td>15</td></tr> <tr><td>2563</td><td>240</td><td>8</td><td>15</td></tr> <tr><td>2564</td><td>203</td><td>8</td><td>15</td></tr> <tr><td>2565</td><td>238</td><td>8</td><td>15</td></tr> <tr><td>2566</td><td>347</td><td>8</td><td>15</td></tr> </tbody> </table> <p>2. ชุมชนเข้มแข็ง สามารถสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าระดับ A ได้ทุกแห่ง เทศบาลเมืองบางคูรัด จ.นนทบุรี ได้รับรางวัลอันดับ 1 ระดับเขต และรางวัลชมเชย ระดับประเทศ ตามโครงการ Thailand Rabies Awards 2022 อ.สามโก้ จ.อ่างทอง และอ.หนองมะโมง จ.ชัยนาทผ่านการประเมินพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า ในปี 2566 อ.ชะอำ และอ.หนองหญ้าปล้อง จ.เพชรบุรีซึ่งเคยเป็นพื้นที่เกิดโรคระดับ Top 5 สามารถยื่นขอรับรองพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าในปี 2567</p> <p>3. สามารถค้นหาผู้สัมผัสผู้ช่วยชีวิตคนจังหวัดนนทบุรี 5 ราย และจังหวัดเพชรบุรี 5 ราย (เป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ 4 รายคน</p>	ปี พ.ศ.	ประเทศไทย	นนทบุรี	เพชรบุรี	2550	314	8	15	2551	260	8	15	2552	136	8	15	2553	249	8	15	2554	169	8	15	2555	155	8	15	2556	117	8	15	2557	240	8	15	2558	330	8	15	2559	617	8	15	2560	849	8	15	2561	1,476	30	23	2562	378	8	15	2563	240	8	15	2564	203	8	15	2565	238	8	15	2566	347	8	15
ปี พ.ศ.	ประเทศไทย	นนทบุรี	เพชรบุรี																																																																						
2550	314	8	15																																																																						
2551	260	8	15																																																																						
2552	136	8	15																																																																						
2553	249	8	15																																																																						
2554	169	8	15																																																																						
2555	155	8	15																																																																						
2556	117	8	15																																																																						
2557	240	8	15																																																																						
2558	330	8	15																																																																						
2559	617	8	15																																																																						
2560	849	8	15																																																																						
2561	1,476	30	23																																																																						
2562	378	8	15																																																																						
2563	240	8	15																																																																						
2564	203	8	15																																																																						
2565	238	8	15																																																																						
2566	347	8	15																																																																						

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม	
	<p>ไทย 1 ราย) จ.นนทบุรีไม่พบในคนเสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้า ต่อเนื่อง 14 ปี จ.เพชรบุรี 23 ปี</p> <p>4. ได้เครือข่ายช่วยจับสุนัขจรจัดทำหมัน/ฉีดวัคซีนแทนเจ้าหน้าที่ โดยกลุ่มคนรักสัตว์เพจหมาจรชะอำ ร่วมกับมูลนิธิเพื่อนสัตว์ป่า, มูลนิธิเพื่อสุนัขในซอย รวม 8,140 ตัว คิดเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ 12,210,000 บาท ประหยัดงบของรัฐได้ 100%</p> <p>5. การเกิดโรคอุบัติใหม่ กาฬโรคแอฟริกาในม้าที่จ.เพชรบุรีลดลง ไม่พบโรคต่อเนื่อง 3 ปี ควบคุมโรคได้เร็วกว่ากำหนด 1 เดือน สามารถคืนงบประมาณหมวดอุดหนุนค่าวัสดุการเกษตร (มุ้ง) 197,890 บาทกลับกรมปศุสัตว์ เนื่องจากได้รับสนับสนุนจากเครือข่ายหลายกลุ่มแล้ว รวมได้รับการสนับสนุนเพื่อควบคุมโรคนี้ จำนวน 972,800 บาท</p>
<p>3) ผลกระทบจากการดำเนินงาน ในการสร้างการมีส่วนร่วมของหน่วยงานเกิดขึ้นในระดับใด (ระดับองค์กร/กรม/จังหวัด)</p>	<p>มีผลกระทบเชิงบวกต่อการดำเนินงานตามพันธกิจกรมปศุสัตว์ ทั้ง 4 ข้อ ดังนี้</p> <p>1. เพิ่มประสิทธิภาพให้บริการควบคุม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาโรคสัตว์ที่ได้มาตรฐานสากล สร้างโอกาสความสามารถในการแข่งขัน :</p> <ul style="list-style-type: none"> - เพิ่มประสิทธิภาพการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ที่จ.นนทบุรี ประสบผลสำเร็จ มีพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าระดับ A ได้ทุกแห่ง ไม่มีคนและสัตว์ป่วยตายด้วยโรคพิษสุนัขบ้าต่อเนื่อง สนับสนุนเป้าหมายประเทศไทยปลอดโรคพิษสุนัขบ้าภายในปี 2568 - มีนายสัตวแพทย์อาสาช่วยควบคุมป้องกันโรคระบาดสัตว์ และช่วยด้านมาตรฐานฟาร์ม รวมทั้งมีทุนสนับสนุนการดำเนินงานจากมูลนิธิปศุสัตว์พัฒนา - ลดการแพร่ระบาดของโรคระบาดสัตว์อุบัติใหม่ ส่งผลให้ประเทศไทยได้รับสถานภาพการปลอดโรคกาฬโรคแอฟริกาในม้า (AHS) จากองค์การสุขภาพสัตว์โลก (WOAH) เมื่อวันที่ 10 มี.ค.2566 <p>2. วิจัย ถ่ายทอด องค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม : มีผลงานวิชาการทางระบาดวิทยาทำให้เกิดนวัตกรรมใหม่ในการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าที่ได้ผล ได้รับรางวัลทั้งระดับเขตและระดับประเทศ มีการนำเทคโนโลยีการสื่อสารมาช่วยให้การสร้างการมีส่วนร่วมได้</p>

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม	
	<p>มากขึ้น ง่าย สะดวก รวดเร็ว ทันต่อความเปลี่ยนแปลงและความต้องการของประชาชน</p> <p>3. อนุรักษ์ และพัฒนาการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพด้านการปศุสัตว์ : ช่วยทำให้ม้าชายหาด ม้าแห่นาค วัวลาน วัวนวดข้าว วัวเทียมเกวียน ปลอดภัยจากโรคระบาด ร่วมอนุรักษ์สัตว์พื้นเมือง ภูมิปัญญา และประเพณีไทย</p> <p>4. กำกับ ดูแลให้เป็นไปตามกฎหมาย และมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง : สามารถใช้การมีส่วนร่วมของประชาชนกำกับดูแลให้เป็นไปตามกฎหมาย โดยมีรางวัลนำจับผู้ที่ทอดทิ้งสุนัขและแมว ประชาชนมีส่วนร่วมแจ้งโรค ร้องเรียนควบคุมคุณภาพการให้บริการผ่าน Application DLD 4.0</p>
<p>4) การดำเนินการมีประโยชน์ที่มีความสำคัญต่อประชาชนกลุ่มเป้าหมาย และหน่วยงานที่ได้รับจากการมีส่วนร่วมคืออะไร จากกระบวนการมีส่วนร่วมได้สร้างผลกระทบสูง (แสดงข้อมูลระบุตัวเลขสนับสนุนที่ชัดเจน)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ลดงบประมาณรัฐในการพัฒนาประเทศได้ ไม่น้อยกว่า 13 ล้านบาท - ได้เครือข่ายความร่วมมือแก้ปัญหาโรคระบาดสัตว์ และเครือข่ายรับทำหมันและฉีดวัคซีนสุนัขจรจัดแทนเจ้าหน้าที่ โดยมีมูลนิธิปศุสัตว์พัฒนาเป็นแกนนำช่วยบรรเทาภัยพิบัติอย่างรวดเร็ว ตรงตามวัตถุประสงค์ได้มากขึ้น ปัญหาและอุปสรรคน้อยลง ตอบสนองกลุ่มเป้าหมายได้หลากหลาย ด้อยโอกาส - ได้ต้นแบบชุมชนเข้มแข็งเทศบาลเมืองบางคูรัด จ.นนทบุรี ได้รับรางวัลอันดับ 1 ระดับเขต และรางวัลชมเชยระดับประเทศ ตามโครงการ Thailand Rabies Awards 2022 อ.สามโก้ จ.อ่างทอง และ อ.หนองมะโมง จ.ชัยนาท ผ่านการประเมินพื้นที่อำเภอปลอดโรคพิษสุนัขบ้าในปี 2566 - ช่วยชีวิตคนได้ 10 คน สนับสนุนเป้าหมายประเทศไทยปลอดโรคพิษสุนัขบ้าภายในปี 2568 - เป็นต้นแบบให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอื่น ประยุกต์ใช้ควบคุมโรคระบาดสัตว์ ควบคู่ไปกับการดูแลความเป็นอยู่ของประชาชนและเจ้าหน้าที่ สร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กรมปศุสัตว์ เป็นที่พึงของประชาชน เชื่อถือไว้วางใจได้ ส่งผลให้เจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี ได้รับโล่เกียรตินิยม รางวัลชนะเลิศ การประกวดพนักงานราชการดีเด่น ประจำปี 2561 และข้าราชการสำนักงาน

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม	
	<p>ปศุสัตว์เขต 1 ได้รับรางวัลข้าราชการดีเด่น ประจำปี 2561 และปศุสัตว์เขต 1 ได้รับประกาศเกียรติคุณเชิดชูเกียรติ รางวัลราชพฤกษ์ทองคำ คนดีศรีปศุสัตว์ ประเภทผู้มีผลงานเชิงประจักษ์ และโดดเด่นประจำปี 2566</p>
มิติที่ 4 : ความยั่งยืน (10 คะแนน) (แสดงหลักฐานเชิงประจักษ์เพิ่มเติมสรุปเฉพาะประเด็นที่สำคัญ)	
<p>6. การได้รับการสนับสนุนหรือการระดมทรัพยากรจากภาคส่วนอื่นในการขับเคลื่อนโครงการต่อไป เพื่อให้ดำเนินโครงการได้ด้วยตนเอง</p> <p>การได้รับการสนับสนุนหรือการระดมทรัพยากรจากภาคส่วนอื่นในการขับเคลื่อนโครงการต่อไป หรือกำหนดไว้ในแผนงาน/แนวทางเพื่อให้เกิดความยั่งยืน</p>	<p>การดำเนินงานควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า มีมูลนิธิเพื่อนสัตว์ป่า และมูลนิธิเพื่อสุนัขในซอย สามารถระดมทุนจากภาคประชาชนทั้งใน และจากต่างประเทศ มีความพร้อมขับเคลื่อนได้ด้วยตัวเอง โดยร่วมกับแกนนำกลุ่มคนรักสัตว์ทำบันทึกข้อตกลงจับสุนัขจรจัด หรือเจ้าของค้อยโอกาสมาให้สัตวแพทย์ของมูลนิธิทำหมันและฉีดวัคซีนฟรี การดำเนินงานของมูลนิธิปศุสัตว์พัฒนาได้รับการสนับสนุนจากกรรมการมูลนิธิ และเครือข่ายบริษัทเอกชน ประชาชนที่มีจิตศรัทธาบริจาค เพียงพอต่อการดำเนินงานภายในจังหวัด และระดับเขต แต่มีแผนดำเนินการในระดับประเทศ โดยการขออนุมัติกระทรวงการคลังให้สามารถใช้ใบเสร็จลดหย่อนภาษีได้ในอีก 3 รอบปีภาษีต่อไป</p> <p>สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 ทำหน้าที่ขับเคลื่อนแผนงาน/โครงการภายใต้แผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำกับ ติดตาม ดูแล ให้คำแนะนำ ถ่ายทอดประสบการณ์ มอบตัวอย่างโครงการความร่วมมือต่างๆ แก่หน่วยงานในสังกัดเพื่อขับเคลื่อนการทำงานแบบมีส่วนร่วม ขอรับการสนับสนุนงบประมาณ หรือระดมทรัพยากรจากภาคส่วนอื่นต่อไป</p>
<p>7. การถ่ายทอดบทเรียนและผลการดำเนินการเพื่อให้หน่วยงานอื่นสามารถนำไปศึกษาและเป็นต้นแบบ</p>	<p>มีการขยายผลจากสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี ไปประยุกต์ใช้ที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรีแล้ว และสำนักงานปศุสัตว์เขต 1 ผลักดันให้เกิดการปฏิบัติ และผลสัมฤทธิ์ ให้มีการพัฒนาต่อเนื่อง ถ่ายทอดขยายผลสู่ความยั่งยืน มีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ สื่อสารผ่านที่ประชุมของหน่วยงาน อบรมข้าราชการบรรจุใหม่ ผ่านโครงการสัตวแพทย์ที่เลี้ยงออนไลน์ โดยใช้แนวทางการบริหารจัดการ 70:20:10 ซึ่งประกอบด้วย 70 การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง 20 การสอนงาน และ 10 การฝึกอบรม พิจารณา มอบรางวัลให้สำหรับบุคคล หรือทีมที่มีผลงานด้านระบาดวิทยาดีเด่น</p>

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม	
	<p>สนับสนุนการส่งผลงานเข้าประกวดรางวัลต่างๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลมากที่สุด</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. วิเคราะห์สถานการณ์ และกำหนดตัวชี้วัดการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าใหม่ 2. จัดทำแผนงานหรือมาตรฐานการปฏิบัติงาน (sops) ในภาวะวิกฤติ 3. พัฒนาให้บริการสัตวแพทย์ออนไลน์ 4. พัฒนาเครือข่าย หรือสนับสนุนการตั้งมูลนิธิเพื่อร่วมมือแก้ปัญหาต่างๆ
<p>8. ความยั่งยืนระดับนโยบาย (การจัด Roadmap ในการขยายผล หรือการบรรจุโครงการไว้ในแผนปฏิบัติการหน่วยงาน/จังหวัด/ส่วนปกครองท้องถิ่น)</p> <p>แนวทางหรือแผนในการพัฒนาความยั่งยืนของเครือข่ายให้เกิดเสถียรภาพ ให้สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง เช่น อธิบายการมีแผนในการขยายสมาชิกเครือข่ายมากขึ้น สร้างคนรุ่นใหม่ในการพัฒนาต่อเนื่อง และแผนการดึงภาคเอกชนเข้ามาสร้างความร่วมมือ ให้เกิดขึ้นในพื้นที่</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. กรมปศุสัตว์พัฒนาระบบให้บริการสัตวแพทย์ออนไลน์ (Veterinary Telemedicine) บรรจุโครงการไว้ในคำของบประมาณแผนปฏิบัติราชการประจำปี 2567 2. กรมปศุสัตว์มีระบบฐานข้อมูลทันสมัย ใช้เทคโนโลยีทางภูมิศาสตร์สารสนเทศเพื่อการเฝ้าระวังโรคระบาดสัตว์ e-Smart Surveillance และพัฒนาระบบดิจิทัลมาปรับปรุงกระบวนการภายใน เช่น ระบบงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ ระบบ KTB Corporate Online, DLD Meeting, New e- movement, e-Privilege Permit, e-Smart Plus, e- movement Smart Kiosk, DLD Data Service Hub 3. กรมปศุสัตว์เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำกับติดตามคุณภาพ หากมีเกษตรกรหรือประชาชนไม่พอใจการให้บริการ ได้เปิดช่องทางรับเรื่องร้องเรียน ผ่าน แอปพลิเคชัน DLD 4.0 กำหนดหน่วยรับเรื่องร้องเรียนเป็นการเฉพาะ โดยกลุ่มวินัยและเสริมสร้างระบบคุณธรรม กองการเจ้าหน้าที่ 4. กรมปศุสัตว์เพิ่มกลไกตอบสนองความต้องการประชาชน ผ่านกลุ่มไลน์ IO-DLD โดยกำหนดระยะเวลาดำเนินการ หากเป็นเรื่องเร่งด่วนที่มีผลกระทบต่อประเทศมากต้องดำเนินการทันที โดยกำหนดเป็นตัวชี้วัดผู้บริหาร 5. กรมปศุสัตว์มีการพัฒนาบุคลากรจัดทำ Dash Board, Power BI สำหรับโรคสำคัญ เพื่อนำเสนอให้แก่ผู้บริหาร จัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงาน รายงานผลการประเมินโครงการ ยกระดับสมรรถนะของเจ้าหน้าที่และหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม

	<p>เป็นที่ไว้วางใจ และเป็นที่ยังชีพได้ของประชาชน โดยพิจารณาให้รางวัลความดีความชอบแก่บุคคลหรือหน่วยงานที่มีผลงานโดดเด่น สร้างแรงจูงใจจากภายใน</p> <p>6. สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 ประชุมกำกับติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานในพื้นที่ รับเรื่องร้องเรียน ฝึกอบรม พัฒนาบุคลากรและเครือข่าย โดยมีคณะกรรมการประกันคุณภาพ ฝึกอบรม พัฒนาระบบโดยใช้ SOAR Analysis ร่วมกับ Appreciative inquiry ตั้งคำถามเชิงบวก ร่วมกันสร้างวิสัยทัศน์ และกลยุทธ์ใหม่ๆ จัดทำโครงการสัตวแพทย์ที่เลี้ยงออนไลน์ (Online Veterinary Mentor) เป็นระบบ Coaching ให้คำปรึกษา และสนับสนุนจากสัตวแพทย์ที่มีความสำเร็จ มีประสบการณ์ มีทักษะ ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ เพื่อสร้างบุคลากรคนรุ่นใหม่ในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มุ่งมั่นขยายผลสู่ความยั่งยืน เมื่อองค์กรสร้างกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อสังคมต่อเนื่อง แพลนดิ้งภาคเอกชน เข้ามาสร้างความร่วมมือก็ง่าย ได้ภาพลักษณ์ที่ดี มีความภูมิใจ และผูกพันกับกรมปศุสัตว์มากขึ้น</p>
--	---